

**ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»**

пров. Медичний, 4, м. Черкаси, 18009, тел. (0472) 37-03-75
e-mail: tsentralnyi.lo@e-forest.gov.ua, СДРПОУ 45625546

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Філії «Центральний лісовий офіс»

ДП «Ліси України»

Володимир КАСЮХНИЧ

«15» грудня 2025 р.

ЗВІТ

**ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ ПО
ОНИКІЇВСЬКОМУ НАДЛІСНИЦТВУ ФІЛІЇ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ ЛІСОВИЙ
ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» ЗА 2025 РІК**

ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

«Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок
головного користування та рубок формування і оздоровлення лісу» у
відповідності до Висновків з оцінки впливу на довкілля

№ 20207216286 від 15.03.2021 року та № 20207216148 від 29.01.2021 року.

«Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок
головного користування на площі 23,5 га щорічно, експлуатаційний фонд 436,1 га
(землі не належать до територій/об'єктів природно-заповідного фонду або їхніх
охоронних зон) Голованівський район Кіровоградської області» у відповідності до
Висновку з оцінки впливу на довкілля № 2021858347 від 30.03.2022 року.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ, ТЕРМІНІВ І ПОНЯТЬ.....	4
СПИСОК ВИКОНАВЦІВ ПО УКРНДІЛГА.....	6
ВСТУП.....	7
1. ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	8
2. ПРОГРАМА ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ ЩОДО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОНИКІЇВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА	11
3. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ ФЛОРИ І ФАУНИ В РАМКАХ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ	18
3.1. Стисла еколого-лісівнича характеристика територій провадження планованої діяльності Оникіївського надлісництва	18
3.2. Методика досліджень флори і фауни у рамках післяпроектного моніторингу	28
3.3. Відомості про об'єкти природно-заповідного фонду	35
3.4. Відомості про об'єкти Смарагдової мережі.....	39
4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ	57
4.1. Інформація щодо досліджень в межах об'єктів Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304).....	57
4.2. Моніторинг наявності видів та оселищ, занесених у список, які підлягають охороні об'єктів Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304), Oleksandriyska part of Inhulets (UA0000318), Velyka Vys' (UA0000598), Znamianskyi Chomyi Lis (UA0000255), Kholodnyi Yar (UA0000261), Pokrovsko-Dolynivskyi (UA0000205), Nyzhniopodilskyi (UA0000341).....	64
4.3. Дослідження щодо впливу на види та оселища в межах Бірківського та Червоно-Нерубаївського лісництв проектного лісового заказника місцевого значення «Чорний Ворон»	77
4.4. Дослідження щодо впливу на види та оселища в межах об'єктів Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304), Oleksandriyska part	

of Inhulets (UA0000318), Velyka Vys' (UA0000598) та Znamianskyi Chomyi Lis (UA0000255).....	81
4.5. Дослідження наявності видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України на ділянках провадження планованої діяльності. Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання та перебування видів тварин, а також рослин занесених до Червоної книги України на місці провадження планованої діяльності	93
4.6. Постійний моніторинг видів тварин і рослин, занесених до «Червоної книги України», Бернської конвенції та ін. у місцях проведення планованої діяльності	98
4.7. Проведення робіт та надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів».....	110
4.8. Надання інформації щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища в частині обліку заготовленої деревини та лісопродукції.....	111
5. ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ ПЛАНОВОЇ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ «ОНИКІЇВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА» ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОВОГО ОФІСУ ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» НА СТАН ЛІСОВИХ ҐРУНТІВ	118
5.1. Морфологічна характеристика	121
5.3 Ґумусний стан	134
5.4. Поживні властивості.....	136
5.5. Кислотні властивості.....	139
5.6. Іонно-сольовий склад	142
5.6. Вплив на водні об'єкти.....	145
ВИСНОВКИ	147
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	151
ДОДАТКИ.....	158

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ, ТЕРМІНІВ І ПОНЯТЬ

Скорочення	Зміст
МСОП	Міжнародний союз охорони природи
WWF	Всесвітній Фонд дикої природи
БК	Бернська конвенція про збереження дикої фауни, флори та природних середовищ у Європі
ЛОП (FSC)	Лісова Опікунська Рада (Forest Stewardship Council)
ОЦЗ	Особлива цінність для збереження
ОЦЗЛ	Особливо цінні для збереження ліси
ЄЧС	Європейський червоний список
ЧКУ	Червона книга України
ЗКУ	Зелена книга України
РЧС	Регіональні червоні списки
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
НПП	Національний природний парк
ПТК	Природно-територіальні комплекси
ТЛУ	Тип лісорослинних умов
КПП	Кругові перелікові площадки
СФІ	Синфітосозологічний індекс
СФКл	Синфітосозологічний клас
СФКт	Синфітосозологічна категорія

Планована діяльність – такі види діяльності в галузі лісового господарства і лісівництва, що, відповідно до Закону, підлягають оцінці впливу на довкілля, а саме: усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду; лісгосподарське освоєння на територіях площею 20 гектарів і більше або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше; насадження лісу (крім лісовідновних робіт) на площі понад 20 гектарів або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше; зміна цільового призначення земель сільськогосподарського призначення.

Територія Смарагдової мережі – спеціальна територія для збереження біорізноманіття, організована (визначена) відповідно до Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської

Конвенції). Такі території значно сприяють збереженню видів рослин і тварин, включених до додатків Конвенції та до її Резолюції № 6 (1998), а також природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції № 4 (1996) до Бернської конвенції, містять видатні зразки певних природних оселищ (біотопів) або їх комплексів.

Біологічне різноманіття (біорізноманіття) – термін вживається у визначенні Конвенції про охорону біологічного різноманіття від 1992 року.

Вид-домінант – вид рослин, який переважає за чисельністю та масою в лісовому рослинному угрупованні.

Вид-едифікатор – провідний (домінантний) вид рослин, що в значній мірі визначає будову лісового рослинного угруповання і склад інших видів рослин в угрупованні. До едифікаторів звичайно належать усі головні лісовідновні породи.

Інвазійний (інвазивний) вид – немісцевий вид рослин, грибів або тварин зі значною здатністю до експансії, які розповсюджуються природним шляхом або за допомогою людини й становлять значну загрозу для флори й фауни певних екосистем, конкуруючи з автохтонними (місцевими) видами за екологічні ніші.

Індикатор стану довкілля – показник, властивість, явище або об'єкт, що свідчить про зміни у довкіллі або в окремому факторі довкілля та використовується для оцінки величини впливу планованої діяльності на довкілля.

Природне оселище (біотоп) – ділянка суші чи водного простору природного або напівприродного походження, яка визначається за абіотичними та біотичними характеристиками. Також може вживатися як синонім терміну «природне середовище існування» у Європі (Бернська Конвенція).

Рослинне угруповання – сукупність видів рослин, що зростають разом в межах певної ділянки та перебувають у тісній взаємодії.

Середовище існування видів дикої флори та фауни – територія, що визначається особливими абіотичними та біотичними чинниками, у межах якої види природної фауни та флори оселяються на будь-якому етапі свого життєвого циклу.

Інші терміни вживаються у значеннях, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» та іншим чинним законодавством.

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ ПО УКРІДІЛГА

КЕРІВНИК ПРОЕКТУ

Тарнопільська Оксана Михайлівна
Провідний науковий співробітник відділу лісівництва
та економіки лісового господарства УкрІДІЛГА;
ХНУ ім. В. Н. Каразіна, біологічний факультет
предація: міжвузівський, педагогічний

підпис

Риснобіна Світлана Петрівна
Завідувачка лабораторії лісівництва та грунтознавства
УкрІДІЛГА ім. Г. М. Висоцького,
ХНУ ім. В. В. Докучаєва,
факультет ґрунтознавства та агрохімії
предація: міжвузівський, педагогічний

підпис

Тарнопільський Петро Богданович
Старший науковий співробітник відділу лісовідновлення
та захисного лісорозведення УкрІДІЛГА;
ХНУ, лісоводствський факультет
предація: міжвузівський, педагогічний

підпис

Кобець Олександр Володимирович
Старший науковий співробітник відділу лісівництва
та економіки лісового господарства УкрІДІЛГА;
ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, факультет лісового господарства
предація: міжвузівський, педагогічний

підпис

Іванічева Євгенія Володимирівна
Молодший науковий співробітник
лабораторії лісового ґрунтознавства
УкрІДІЛГА ім. Г. М. Висоцького,
ХНУ ім. В. В. Каразіна, хімічний факультет
предація: міжвузівський, педагогічний

підпис

Підписи Тарнопільської О. М., Риснобіної С. П., Тарнопільського П. Б., Кобця О. В.,
Іванічевої Є. В. завіряю

Вчений секретар

М.П.

25.09.2025
(число, місяць, рік)

(підпис)

Кобець О. В.

ВСТУП

Проведення рубок головного користування є одним із ключових етапів лісогосподарської діяльності, що безпосередньо впливає на стан лісових екосистем, їх продуктивність, біорізноманіття та подальший розвиток. Планування та реалізація таких заходів потребує ретельного обґрунтування і чіткого дотримання вимог екологічної безпеки, сталого управління лісами та чинного законодавства у сфері охорони довкілля. Саме тому проведення проектного моніторингу до, під час і після виконання рубок має важливе значення для забезпечення контрольованого та відповідального використання лісових ресурсів.

Після завершення рубок головного користування моніторинг дозволяє оцінити фактичні зміни у структурі насаджень, стан лісових ґрунтів, ступінь збереження підросту, біорізноманіття та стабільність екосистеми. Такі дані є основою для формування подальших рекомендацій щодо відновлення лісових ділянок, проведення лісовідновних заходів, удосконалення технологій заготівлі та підвищення екологічної відповідальності лісогосподарської практики. Вони також сприяють підвищенню прозорості діяльності лісокористувачів і довірі з боку громадськості та контролюючих органів.

Таким чином, проектний моніторинг є невід'ємною складовою сучасного лісоуправління, орієнтованого на екологічну сталість, безпеку і підвищення ефективності використання природних ресурсів. Його результати дозволяють не лише оцінити відповідність проведених заходів запланованій діяльності, але й забезпечують основу для удосконалення підходів до проведення рубок головного користування у майбутньому. Проведений моніторинг є важливим інструментом підтримки збалансованого розвитку лісового сектору та свідчить про відповідальний підхід до збереження лісових екосистем в умовах сучасних викликів.

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Оникіївське надлісництво є структурним підрозділом філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що діє на підставі «Положення про Надлісництво», затвердженого наказом філії «Центральний лісовий офіс» № 44/36.4-1 від 03.01.2025.

Оникіївського надлісництво філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» розташоване в Кіровоградській області, на території чотирьох адміністративних районах: Голованівський, Новоукраїнський, Кропивницький та Олександрійський і поширюється на територію 40 об'єднаних територіальних громад.

Планована діяльність філії базується на матеріалах лісовпорядкування, яке було проведено за методом класів віку, що полягає в утворенні госпчастин, господарств, господарських секцій, які складаються з сукупності однорідних за складом і продуктивністю деревостанів, об'єднаних одним віком і способом рубки лісу. Під час проведення лісовпорядних робіт керувалися Лісовим кодексом України, Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», іншими законодавчими та нормативно-правовими актами України, протоколом першої та другої лісовпорядної нарад.

Ціль планованої діяльності – спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів. Лісозаготівельні роботи безпосередньо пов'язані з етапом планування рубок. Розрахунок обсягів заготівлі деревини за площею та запасом, розміщення лісосік, терміни примикання лісосік й інші питання є дуже актуальними для мінімізації впливу на навколишнє середовище.

Планована діяльність буде проваджуватися на основі «Проекту організації та розвитку лісового господарства підприємства» 2020 р., «Таксаційного опису» 2020 р. і зведеної відомості розрахункових лісосік для постійних лісокористувачів: рубки головного користування: на 10 років – з 2020 по 2029 рік; рубки формування і оздоровлення лісів: на 5 років – з 2020 по 2024 рік.

На основі проекту організації та розвитку лісового господарства філії та зведеної відомості розрахункових лісосік для постійних лісокористувачів, спеціальне використання лісових ресурсів відбувається за затвердженою технологічною картою. Планується технологія розробки лісосік механізованим способом на базі бензомоторних пил, яка цілком прийнятна для всіх видів суцільних рубок, а також поступових і вибіркокових способів рубок з обмеженим об'ємом вирубки дерев. Валку дерев виконують такими прийомами: огляд дерева, підготовка робочого місця, підпил, зрізання і зіштовхування дерева з пня в заданому напрямі, перехід до наступного дерева. При використанні бензопил на звалюванні дерев, обрізуванні сучків та розкрязуванні стовбурів на сортименти, та колісного трактора – на збиранні і транспортуванні деревини, лісосічні роботи виконуються бригадою із 5–7 робітників, у склад якої входять 2–3 ланки лісорубів, які включають звалювальника та його помічника. Ланки лісорубів виконують звалювання дерев, обрізування гілок і сучків, розмітку стовбура по довжині сортиментів, та проводять його розкрязування.

При складанні карти технологічного процесу розробки лісосік враховуються вимоги і норми екологічного законодавства, в тому числі Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про природно-заповідний фонд України» тощо.

Технологія виробничої діяльності включає наступні технологічні операції:

- звалювання дерев проводиться бензопилами марки Stihl MS 361;
 - очищення дерев від сучків виконується бензопилами марки Stihl MS 361 або їх аналогами від підземка до верхівки дерева;
 - розкрязування деревини виконується бензопилами марки Stihl MS 361.
 - очищення місць рубок проводиться одночасно з лісосічними роботами, але не пізніше ніж через 30 днів після звалювання дерев.
 - для збирання і транспортування, трелювання деревини використовують лісовозні машини укомплектовані гідроманіпулятором;
 - для трелювання використовують трелювальні колісні трактори.
- Утворення порубкових решток – це невід'ємна частина лісосічних робіт.

Вони створюють ускладнення при роботах на лісосіці, зокрема для трелювання лісу, валки дерев, також заважають підготовці ґрунту для висадки лісових культур, підвищують пожежну небезпеку і провокують виникнення лісових пожеж, погіршення санітарного стану лісу та ін.

Надлісництво повною мірою дотримується Правил пожежної безпеки в лісах України (постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2004 за № 278). Залежно від лісорослинних умов і вимог лісовідновлення застосовуються такі способи очищення лісосік:

1) збирання порубкових решток у купи та вали для перегнивання. Вали завширшки 1 метр розміщуються, впоперек схилів через кожні 8–10 метрів;

2) рівномірне розкидання подрібнених на відрізки до 1 метра порубкових решток по лісосіці. На ерозійно-небезпечних ділянках очищення проводиться тільки таким способом;

3) укладання порубкових решток на трелювальні волоки в улоговинах і ущільнення їх під час трелювання деревини;

4) укладання порубкових решток в місцях проїзду агрегатних лісових машин. З метою максимально раціонального використання деревини порубкові рештки прибираються з території лісосіки для того, щоб не ускладнювати процес лісосічних робіт.

Роботи на лісосіках здійснюються підрядними організаціями за укладеними договорами.

Під час проведення рубок головного користування застосовуються технології, які дають змогу максимально зберігати дерева, що не підлягають вирубуванню, підріст, підлісок, трав'яний покрив і ґрунти.

Зведена інформація стосовно проведених рубок головного користування у 2025 році в розрізі лісництв та головних порід, що підлягають процедурі оцінки впливу на довкілля, наведено в розділі 4.8. На всіх проведених ділянках планується лісовідновлення шляхом створення лісових культур і шляхом природного поновлення відповідно до розроблених проєктів. Частина ділянок вже заліснена.

2. ПРОГРАМА ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ ЩОДО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОНИКІЇВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА

Відповідно Висновків із ОВД № 21/01-20207216286/1 від 15.03.2021, виданого державному підприємству «Оникіївське лісове господарство» щодо виконання планованої діяльності, а саме – здійснення лісокористування шляхом проведення рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів, визначено зобов'язання зі здійснення післяпроектного моніторингу, а саме:

- до початку провадження планованої діяльності розробити, затвердити план післяпроектного моніторингу на термін провадження планованої діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності, надати його до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції;

- до початку провадження планованої діяльності надати інформацію щодо досліджень в об'єктах Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304);

- здійснювати дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі (протягом року, інформацію надавати Міндовкілля);

- здійснювати облік заготовленої деревини та лісопродукції (надавати інформацію при здійсненні заходів державного нагляду (контролю) в сфері охорони навколишнього природного середовища);

- здійснювати дослідження наявності видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України, на ділянках провадження планованої діяльності перед її початком;

- надавати квартално-видільний перелік ідентифікованих місць зростання та перебування видів тварин, а також рослин, занесених до Червоної книги України, на місці провадження планованої діяльності, забезпечити проведення роботи та безперешкодне надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових

територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів» та інформувати Міндовкілля щодо проведеної роботи щороку.

Відповідно до висновку із ОВД №20207216148 від 29.01.2021, виданого ДП «Олександрівське лісове господарство» щодо виконання планової діяльності, а саме – здійснення лісокористування, шляхом проведення суцільнолісосічних рубок головного користування, підприємство забезпечує виконання післяпроектного моніторингу, основними напрямками якого визначено наступні:

- до початку провадження планової діяльності розробити, затвердити план післяпроектного моніторингу на термін провадження планованої діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності, надати його до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції;

- до початку провадження планованої діяльності надати інформацію щодо досліджень у межах Бірківського та Червоно-Нерубаївського лісництв, проєктованого лісового заказника місцевого значення «Чорний Ворон», об'єктах Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304), Oleksandriyska part of Inhulets (UA0000318), Velyka Vys' (UA0000598) та Znamianskyi Chomyi Lis (UA0000255), а також, внести ці дані до матеріалів лісовпорядкування;

- здійснювати дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі (протягом року, інформацію надавати Міндовкілля);

- здійснювати облік заготовленої деревини та лісопродукції (надавати інформацію при здійсненні заходів державного нагляду (контролю) в сфері охорони навколишнього природного середовища);

- здійснювати дослідження наявності видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України, на ділянках провадження планованої діяльності перед її початком;

- надавати квартално-видільний перелік ідентифікованих місць зростання та перебування видів тварин, а також рослин, занесених до Червоної книги України, на місці провадження планової діяльності, забезпечити проведення роботи та безперешкодне надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів

відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів» та інформувати Міндовкілля щодо проведеної роботи щороку.

Відповідно до п. 6 Висновку із ОВД № 21/01-2021858347/1 від 30.03.2022, виданого державному підприємству «Голованівське лісове господарство» щодо виконання планованої діяльності, а саме – здійснення лісокористування, шляхом проведення рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів, визначено зобов'язання зі здійснення післяпроектного моніторингу, а саме:

- до початку провадження планованої діяльності розробити, затвердити план післяпроектного моніторингу на термін провадження планованої діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності, надати його до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції;

- до початку провадження планованої діяльності надати інформацію щодо досліджень в об'єктах Смарагдової мережі (UA0000341);

- до початку провадження планованої діяльності надати перелік кварталів та виділів, де згідно умов висновку заборонено здійснювати плановану діяльність;

- протягом року після завершення рубок на оцінених ділянках, здійснити дослідження стану ґрунтів та активізації ерозійних процесів, результати надати до Міндовкілля;

- протягом року після завершення рубок здійснити дослідження стану водних об'єктів від провадження планованої діяльності, результати надати до Міндовкілля

- щороку надавати інформацію щодо проведення лісовідновлення на лісосіках рубках головного користування;

- здійснювати дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі (протягом року, інформацію надавати Міндовкілля);

- перед початком здійснення рубок головного користування проводити дослідження на наявність природних оселищ (біотопів) Бернської конвенції (Додаток I Бернської Конвенції) та рідкісних зникаючих видів флори і фауни (видів Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції), інформацію

надавати Міндовкілля з квартално-видільним перелвком, перед початком рубок головного користування;

- здійснювати облік заготовленої деревини та лісопродукції (надавати інформацію при здійсненні заходів державного нагляду (контролю) в сфері охорони навколишнього природного середовища);

- забезпечити проведення роботи та безперешкодне надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів» та інформувати Міндовкілля щодо проведеної роботи щороку.

Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу) подавати щорічно протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції, а також забезпечувати опублікування результатів на власному вебсайті (у разі наявності). Моніторинг здійснюється щорічно з моменту початку провадження планованої діяльності та протягом п'яти років після закінчення реалізації планованої діяльності (табл. 2.1, табл. 2.2, табл. 2.3).

Таблиця 2.1 – План проведення післяпроектного моніторингу на виконання висновку за результатами оцінки впливу на довкілля (справа № 20207216286) ДП «Оникіївське лісове господарство»

№ з/п	Дослідження	Періодичність	Період здійснення
1	Інформація щодо досліджень в межах об'єктів Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304)	Одноразово	До початку провадження планованої діяльності
2	Дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі	Один раз на рік	Період проведення планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності
3	Інформація щодо здійснення державного нагляду (контролю) в сфері охорони навколишнього природного середовища в частині обліку заготовленої деревини та лісопродукції	Один раз на рік	Період проведення планованої діяльності
4	Дослідження наявності видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України на ділянках провадження планованої діяльності	Один раз на рік	До початку провадження планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності

5	Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання та перебування видів тварин, а також рослин занесених до Червоної книги України на місці провадження планованої діяльності	Один раз на рік	Період проведення планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності
6	Проведення робіт та надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів»	Один раз на рік	Період проведення планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності

Таблиця 2.2 – План проведення післяпроектного моніторингу на виконання висновку за результатами оцінки впливу на довкілля (справа № 20207216148)

ДП «Олександрівське лісове господарство»

№ з/п	Дослідження	Періодичність	Період здійснення
1	Моніторинг наявності видів та оселищ, занесених у список, які підлягають охороні в межах Бірківського та Червоно-Нерубаївського лісництв, проєктованого лісового заказника місцевого значення «Чорний Ворон»	Одноразово	До моменту проведення планованої діяльності
2	Моніторинг наявності видів та оселищ, занесених у список, які підлягають охороні в об'єкті Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304)	Одноразово	До моменту проведення планованої діяльності
3	Моніторинг наявності видів та оселищ, занесених у список, які підлягають охороні в об'єкті Смарагдової мережі Oleksandriyska part of Inhulets (UA0000318)	Одноразово	До моменту проведення планованої діяльності
4	Моніторинг наявності видів та оселищ, занесених у список, які підлягають охороні в об'єкті Смарагдової мережі Velyka Vys' (UA0000598)	Одноразово	До моменту проведення планованої діяльності
5	Моніторинг наявності видів та оселищ, занесених у список, які підлягають охороні в об'єкті Смарагдової мережі Znamianskyi Chorni Lis (UA0000255)	Одноразово	До моменту проведення планованої діяльності
6	Дослідження щодо впливу на види та оселища в межах Бірківського та Червоно-Нерубаївського лісництв, проєктованого лісного заказника місцевого значення «Чорний Ворон»	Один раз на квартал	Період проведення планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності
7	Дослідження щодо впливу на види та оселища в об'єкті Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304)	Один раз на квартал	Період проведення планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності

№ з/п	Дослідження	Періодичність	Період здійснення
8	Дослідження щодо впливу на види та оселища в об'єкті Смарагдової мережі Oleksandriyska part of Inhulets (UA0000318)	Один раз на квартал	Період проведення планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності
9	Дослідження щодо впливу на види та оселища в об'єкті Смарагдової мережі Velyka Vys' (UA0000598)	Один раз на квартал	Період проведення планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності
10	Дослідження щодо впливу на види та оселища в об'єкті Смарагдової мережі Znamianskyi Chornyi Lis (UA0000255)	Один раз на квартал	Період проведення планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності
11	Надання інформації щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища в частині обліку заготовленої деревини та лісопродукції	Один раз на квартал	Період проведення планованої діяльності
12	Постійний моніторинг видів тварин та рослин, занесених до «Червоної книги України», Бернської конвенції та ін., у місцях проведення планованої діяльності	Один раз на квартал	Період проведення планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності
13	Створення квартално-видільного переліку ідентифікованих місць зростання та перебування видів рослин та тварин, занесених до «Червоної книги України», Бернської конвенції та ін., у місцях провадження планованої діяльності	Один раз на рік	Період проведення планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності
14	Проведення робіт та надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів»	Один раз на рік	Період проведення планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності

Таблиця 2.3 – План проведення післяпроектного моніторингу на виконання висновку за результатами оцінки впливу на довкілля ДП «Голованівське лісове господарство»

№ зп	Дослідження	Періодичність	Період здійснення
1	Надати уповноваженому центральному органу та центральному апарату Держекоінспекції інформацію щодо дослідження в об'єкті Смарагдової мережі UA0000341	одноразово	До початку провадження планованої діяльності
2	Надати уповноваженому центральному органу та центральному апарату	одноразово	До початку провадження планованої діяльності

№ зп	Дослідження	Періодичність	Період здійснення
	Держекоінспекції перелік кварталів та видів, де згідно умов висновку заборонено здійснювати плановану діяльність		
3	Повідомити уповноважений центральний орган та центральний апарат Держекоінспекції про початок реалізації планованої діяльності	одноразово	Протягом семи календарних днів з моменту початку провадження планованої діяльності
4	Після завершення рубок на оцінених ділянках, здійснити дослідження стану ґрунтів та активізації ерозійних процесів, результати надати до Міндовкілля	щороку	Протягом провадження планованої діяльності
5	Після завершення рубок здійснити дослідження стану водних об'єктів від провадження планованої діяльності, результати надати до Міндовкілля	щороку	Протягом провадження планованої діяльності
6	Надавати уповноваженому центральному органу та центральному апарату Держекоінспекції інформацію щодо проведення лісовідновлення на лісосіках рубок головного користування	щороку	Протягом провадження планованої діяльності
7	Здійснювати дослідження впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі (протягом року), інформацію надавати Міндовкілля з планом заходів щодо збереження видів та оселищ об'єктів Смарагдової мережі	щороку	Протягом провадження планованої діяльності
8	Проводити дослідження на наявність природних оселищ (біотопів) бернської конвенції (додаток I бернської Конвенції) та рідкісних зникаючих видів ілори і фауни (видів Червоної книги України та резолюції 6 Бернської конвенції), та надавати інформацію Міндовкілля з квартално-видільним перелвком, перед початком рубок головного користування	щороку	Протягом провадження планованої діяльності
9	Здійснювати облік заготовленої деревини та лісопродукції, інформацію надавати при здійсненні заходів державного нагляду (контролю) в сфері охорони навколишнього природного середовища	щороку	Протягом провадження планованої діяльності
10	Проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів», інформувати Міндовкілля щодо проведеної роботи	щороку	Протягом провадження планованої діяльності та п'ять років після закінчення реалізації планованої діяльності

3. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ ФЛОРИ І ФАУНИ В РАМКАХ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

3.1. Стисла еколого-лісівнича характеристика територій провадження планованої діяльності Оникіївського надлісництва

Згідно з лісорослинним районуванням («Комплексне лісогосподарське районування України і Молдавії», під редакцією С.А.Генсірука, Київ, «Наукова думка», 1981) територія надлісництва відноситься до північно-байрачного степу, Правобережно-Дніпровського північно-степового округу (байрачностепового) лісогосподарського округу. Територія надлісництва за характером рельєфу переважно ерозійна, тобто вироблена талими водами, річками та тимчасовими водотоками. Основними й найпоширенішими формами рельєфу є вододільні плато, річкові долини, яри та балки. Клімат району розташування надлісництва помірно-континентальний, характеризується помірно холодною зимою та жарким літом. До кліматичних факторів, які негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень відносяться: ранні осінні і пізні весняні заморозки, якими побиваються сходи і молоді пагони, посухи влітку.

Ґрунти території розташування надлісництва мають високу родючість. Ґрунтовий покрив характерний для перехідної зони від південного лісостепу до північного степу. Найбільш поширеними ґрунтами є чорноземи звичайні, середньо- та мало гумусні, а в південній частині – чорноземи звичайні мало гумусні. В межах розташування лісових масивів переважають сірі лісові на лесах та лесовидних суглинках, чорноземи на елювії корінних порід, чорноземи малої та середньої потужності, легкосуглинисті та суглинисті слабо змиті на балочному делювії, чорноземи наміто легко- середньо- і важкосуглинисті, легкосуглинисті та глинисті на схиловому делювії, лучні, заплавно-лучні. Ерозійні процеси різних ступенів інтенсивності в лісовому фонді представлені у вигляді водної ерозії (площинна і лінійна), які не завдають значної шкоди лісовому господарству. Активна діяльність цих процесів спостерігається там, де балочна система

найбільш густа, міжбалочні водорозділи неширокі, але мають значну площу водозбору. В останні роки посилюється вплив ерозійних процесів. Посилення процесів ерозії ґрунтового покриву обумовлено занепадом лісомеліорації, погіршенням стану полезахисних лісосмуг, нехтуванням основними правилами ерозійно безпечного землекористування та відсутністю належного впровадження в системі землеробства ефективних протиерозійних заходів. Територія лісгоспу розташована в басейні рік Південний Буг, р. Інгулець і р. Велика Вись, Синюха, Синиця, Ятрань. За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до свіжих. На частку лісових ділянок з надмірним зволоженням припадає 0,2 % площі, вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок. Болота займають площу 593,7 га.

Усі види господарської діяльності ведуться згідно з чинними нормативними актами. Вони спрямовані на підвищення якісного стану та продуктивності лісів, збереження й підвищення їх захисних властивостей. Негативного впливу на навколишнє середовище господарська діяльність не спричиняє. Ділянки лісового фонду не зазнають шкідливого впливу розташованих поблизу промислових і сільськогосподарських підприємств, а також надмірних рекреаційних навантажень і надмірної кількості диких тварин. Незначної шкоди лісу завдають розвинута транспортна мережа автомобільних доріг, що спричиняє загазованість, запиленість повітря, забруднення шкідливими речовинами. На території діяльності надлісництва на тепер відсутні землі, забруднені радіонуклідами та вибухонебезпечними предметами. Перелік ділянок, де проводитимуться заходи, та суміжних з ними ділянок, а також лісівничо-таксаційна характеристика насаджень наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Перелік ділянок за лісництвами, на яких проводитимуться РГК, і суміжних з ними кварталів й виділів Оникіївського над лісництва

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Склад	Тип лісу	Висота, м	Діа-метр, см	Бонітет	Повнота	Запас, м ³ /га
ГОЛОВАНІВСЬКЕ ЛІСНИЦТВО										
РГК	31	7	1,5	9Яз1Дз	D₂-ГД	27	34	I	0,7	330
С	31	6	1,8	6Дз4Яз	D ₂ -ГД	26	36	II	0,7	340

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Склад	Тип лісу	Висота, м	Діа-метр, см	Бонітет	Повнота	Запас, м ³ /га
С	31	8	5,2	6Дз4Яз	D ₂ -гД	23	28	II	0,7	290
РГК	40	12	1,1	10Яз+Дз	D₂-гД	28	40	II	0,6	310
С	40	1	8	8Дз2Яз+Гз	D ₂ -гД	26	34	II	0,6	290
С	40	8	0,6	Кордон	–	–	–	–	–	–
С	40	9	1,2	10Дз (ЛК 4 р.)	D ₂ -гД	–	–	I	75%	–
С	40	11	0,5	Розсадник лісовий	D ₂ -гД	–	–	–	–	–
С	40	13	1,4	10Дз+Яз	D ₂ -гД	26	32	I	0,7	340
С	40	16	12	7Д2Лпд1Гз+Клг	D ₂ -гД	24	32	II	0,7	270
С	40	17	3,1	8Дз2Клг	D ₂ -гД	27	40	II	0,7	330
РГК	55	19	2,3	10Дз	D₂-гД	24	38	III	0,6	230
С	55	13	4,3	9Клп1Дз	D ₂ -гД	5	6	I	0,5	17
С	55	14	1,9	9Дз1Яз	D ₂ -гД	22	26	I	0,7	270
С	55	16	6,2	10Лз+сух. Дз	D ₂ -гД	23	34	II	0,7	290
С	55	18	1,4	10Дз1Чш+сух. Дз	D ₂ -гД	19	26	II	0,7	210
С	56	13	2,6	7Дз3Язл	D ₃ -гД	22	26	I ^a	0,7	250
С	56	20	2,2	8Дз2Язл	D ₃ -гД	22	26	I ^a	0,7	260
С	56	21	0,1	10Яз1Клг	D ₂ -гД	27	34	I ^a	0,6	280
Разом	–	–	4,9	–	–	–	–	–	–	–
ВІЛЬХОВАТСЬКЕ ЛІСНИЦТВО										
РГК	4	3	1,9	10Дз+сух. Дз	D₂-гД	23	36	III	0,6	210
С	4	1	1,9	10Дз (ЛК 4 р.)	D ₂ -гД	–	–	I	75%	–
С	4	2	3,3	9Дз1Клг	D ₂ -гД	19	22	I	0,7	190
С	4	4	1	10Дз (ЛК 1 р.)	D ₂ -гД	–	–	–	90%	–
С	4	5	4,7	10Дз+Дчр (ЛК 6 р.)	D ₂ -гД	–	–	–	70%	–
С	4	14	0,9	10Дз	D ₂ -гД	23	36	III	0,7	250
С	5	2	25,3	10Лз+Яз	D ₂ -гД	23	30	II	0,7	240
РГК	9	10	2,2	10Дз+Яз+Клг	D₂-гД	22	32	III	0,6	200
С	9	1	2,8	8Яз2Лпд+Дз+Клг+сух. Яз	D ₂ -гД	27	32	I	0,6	260
С	9	8	11	7Дз(вп)3Дз(нп)+Яз+Клг	D ₂ -клД	27	36	II	0,6	260
С	9	11	7,2	3Дз1Дчр3Яз2Клг1Дз(вп)	D ₂ -гД	3	2	I	0,8	15
С	9	12	2,9	10Дз(Лк 5 р.)	D ₂ -гД	–	–	–	70%	–
С	10	8	2,5	10Дз(Лк 3 р.)	D ₂ -гД	–	–	–	75%	–
РГК	55	11	1,4	9Яз1Дз	D₃-гД	28	36	I	0,6	310
С	55	7	1,9	8Дз1Клг1Лпд	D ₃ -гД	26	30	I	0,7	320
С	55	12	5,6	8Дз1Клг1Лпд+Брс	D ₃ -гД	26	32	I	0,6	270
С	55	22	0,9	10Дз	D ₃ -гД	26	32	I	0,6	290
С	50	22	11,3	6Дз3Яз1Клг	D ₃ -гД	26	30	I	0,7	330
РГК	59	9	1,8	8Яз2Дз	D₂-гД	26	30	II	0,7	320
С	59	4	1,6	9Дз1Яз+сух. Дз	D ₂ -гД	23	28	I	0,7	270

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Склад	Тип лісу	Висота, м	Діа-метр, см	Бонітет	Повнота	Запас, м ³ /га
С	59	8	1,5	9Яз1Дз+сух. Яз	D ₂ -гД	25	28	II	0,6	260
С	59	14	0,9	10Яз	D ₂ -гД	2	3	I	0,5	5
Разом	–	–	7,3	–	–	–	–	–	–	–
ЄМИЛІВСЬКЕ ЛІСНИЦТВО										
РГК	6	1	1,6	8Яз2Дз	D₂-гД	23	28	III	0,6	230
С	6	2	10,2	10Дз	D ₂ -гД	22	30	III	0,7	270
С	4	8	9,5	9Дз1Яз+Клг+Лпд	D ₂ -гД	22	30	I	0,7	270
РГК	9	6	2,6	8Дз1Клп1Лпд	D₂-гД	23	36	III	0,6	200
С	9	1	3	7Яз2Дз1Глз	D ₁ -клД	19	20	I	0,9	250
С	9	2	0,2	7Клп3Брс	D ₂ -гД	14	16	II	0,6	90
С	9	3	14	10Дз+Клп+Лпд+сух. Дз	D ₂ -гД	24	32	I	0,7	300
С	9	4	5	10Дз	D ₂ -гД	19	30	III	0,7	210
С	9	5	1,3	5Дз3Клп2Лпд	D ₁ -клД	20	30	III	0,7	190
С	9	8	3,5	7Дз3Яз+Лпд	D ₂ -гД	21	28	I	0,7	250
С	9	9	2,8	10Дз (ЛК 6 р.) 10Клп (пп)	D ₂ -гД	2	2	I	70%	4
С	9	11	5,6	3Дз1Клг3Клп1Кля 2Брс	D ₂ -гД	3	4	I	0,8	15
С	9	12	2,3	9Дз1Клп+сух. Дз	D ₂ -гД	20	32	II	0,6	190
Разом	–	–	4,2	–	–	–	–	–	–	–
Всього	–	–	16,4	–	–	–	–	–	–	–
ТОРГОВИЦЬКЕ ЛІСНИЦТВО										
РГК	15	5	2,0	5Дз3Лпд2Гз+Клг	D₂-гД	26	40	II	0,7	300
С	15	3	2,2	4Дз3Яз2Гз1Клг	D ₂ -гД	1,5		I	0,8	5
С	15	4	1,2	10Дз (ЛК 5 р.)	D ₂ -гД	1,5		I	60%/0,6	5
С	15	6	1,3	10Дз(ЛК 7 р.) 4Яз 3Гз2Клг1Клп (пп)	D ₂ -гД	1,5		I	60%/0,6	2
С	15	12	0,9	5Дз3Лпд2Гз+Клг	D ₂ -гД	26	40	II	0,7	300
РГК	18	8	2,1	5Дз (1Дз2Гз2Лпд+Клг)	D₂-гД	27	40	II	0,7	300
С	18	5	1,7	3Дз3Гз2Клг2Клп	D ₂ -гД	1	2	I	0,8	5
С	18	6	0,8	10Дз+Клг	D ₂ -гД	25	40	II	0,6	250
С	18	7	2,2	4Дз2Яз1Клг1Дз1Гз	D ₂ -гД	7	6	I	0,8	45
С	18	9	1,3	10Дз(ЛК 4 р.) 6Гз2Клп2Клг (пп)	D ₂ -гД	1,5		I	0,6/60%	5
С	18	10		3Дз2Яз2Гз2Клп	D ₂ -гД	2,5	2	I	0,9	15
РГК	19	4	0,3	8Дз2Яз	D₂-гД	24	40	II	0,6	230
С	19	2	10,5	10Дз+Лпд+сух. Дз	D ₂ -гД	23	36	II	0,85	300
С	19	3	3,6	4Дз2Клг2Гз2Клп	D ₂ -гД	4	4	I	0,8	25
С	19	5	2,3	4Дз3Клп1Лпд2Гз	D ₂ -гД	2,5	2	I	0,9	15
РГК	14	2	3,0	6Дз3Лпд1Гз+Клг	D₂-гД	26	40	II	0,7	300
С	14	3	1,3	5Дчр2Лпд2Клг1Гз +Клп	D ₂ -гД	12	12	I ^a	0,7	70

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Склад	Тип лісу	Висота, м	Діа-метр, см	Бонітет	Повнота	Запас, м ³ /га
С	14	4	1,8	10Дз (ЛК 2 р.) 5Гз 3Клп2Клг(пп)	D ₂ -ГД		0,5	I	0,7	5
С	14	5	4,8	5Яз (ЛК 11 р.) 5Яз(пп)	D ₂ -ГД	11	5	I	70%/ 0,7	25
С	14	6	0,9	6Дз3Лпд1Гз+Клг	D ₂ -ГД	26	40	II	0,7	300
С	14	7	0,9	6Дз3Лпд1Гз+Клг	D ₂ -ГД	26	40	II	0,7	300
С	9	6	9,2	5Дз2Гз2Лпд1Клг+ сух. Дз	D ₂ -ГД	23	26	II	0,7	270
РГК	16	6	1,6	5Дз3Лпд2Гз+Клг	D₂-ГД	26	40	II	0,7	280
С	16	1	1,2	2Дз2Лпд2Гз2Клг 2Клп	D ₂ -ГД	1		I	70%	2
С	16	5	1,2	10Дз (ЛК 6 р.) 10Клп (пп)	D ₂ -ГД	3	2	I	30%/ 0,7	15
С	16	7	0,7	10Дз (ЛК 3 р.) 6Клп4Гз (пп)	D ₂ -ГД	1		I	50%/ 0,7	5
С	16	10	3,8	10Дз+Гз+Лпд+ сух. Дз	D ₂ -ГД	23	28	II	0,85	270
С	16	11	0,6	5Дз3Лпд2Гз+Клг	D ₂ -ГД	26	40	II	0,7	280
С	15	2	3,7	3Дз1Дз2Гз2Клг 2Лпд	D ₂ -ГД	19	20	II	0,7	160
Разом	-	-	9,0	-	-	-	-	-	-	-
ТИШКІВСЬКЕ ЛІСНИЦТВО										
РГК	3	12	1,0	4Дз2Лпд2Гз2Клг+ сух. Дз	D₂-ГД	22	40	III	0,7	210
С	3	6	7,8	8Дз2Яз+сух. Дз	D ₂ -ГД	19	26	II	0,7	190
С	3	7	4,0	10Яз+Дз+Брс	D ₂ -ГД	15	16	II	0,7	140
С	3	13	1,3	5Дз2Гз2Клп1Лпд	D ₂ -ГД	4	6	I	0,8	25
С	4	19	1,1	7Дз3Яз+сух. Дз	D₂-клД	20	26	II	0,7	220
РГК	7	3	0,2	10Дз	D₂-клД	21	30	III	0,6	200
С	7	2	0,5	10Дз+Яз	D ₂ -клД	22	26	II	0,7	230
С	7	4	0,4	10Дз	D ₂ -клД	19	28	III	0,6	160
С	7	14	8,4	8Дз2Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	22	28	II	0,7	240
С	8	21	0,7	8Дз2Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	20	24	II	0,7	210
С	8	22	0,9	10Дз+сух. Дз	D ₂ -клД	20	30	III	0,7	200
РГК	38	5	1,3	9Дз1Яз+сух. Дз	D₂-клД	24	32	II	0,7	280
С	38	4	2,0	Зруб	D ₂ -клД			I		
С	39	1	9,4	9Дз1Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	24	32	II	0,7	280
С	39	2	2,9	10Яз (ЛК 6 р.) 10Яз (пп 6 р.)	D ₂ -клД	2	2	I	70%/ 0,6	5
С	39	6	0,9	9Дз1Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	25	32	II	0,6	240
С	40	15	3,1	10Яз+Дз+сух. Яз	D ₂ -клД	26	30	I	0,7	340
С	40	16	2,5	10Дз+сух. Дз	D ₂ -клД	24	36	II	0,7	260
РГК	71	10	0,6	10Дз	D₂-клД	24	32	II	0,7	360
С	71	8	1,6	4Дз3Яз2Клп1Клг	D ₂ -клД	2	2	I	0,8	10
С	71	9	4,2	4Дз4Яз2Клп	D ₂ -клД	2	2	II	0,8	10
С	71	20	1,3	7Яз3Яз+сух. Яз	D ₂ -клД	27	36	II	0,7	350

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Склад	Тип лісу	Висота, м	Діа-метр, см	Бонітет	Повнота	Запас, м ³ /га
РГК	72	7	0,9	10Дз+сух. Дз	D₂-клД	25	32	II	0,7	290
С	72	4	4,6	10Дз+сух. Дз	D ₂ -клД	22	32	II	0,7	230
С	72	8	3,9	7Яз1Клг1Дз1Клп	D ₂ -клД	15	16	III	0,7	110
С	72	9	1,2	Зруб	D ₂ -клД			I		
РГК	43	3	0,9	7Дз3Яз+Клг	D₂-клД	26	32	II	0,7	330
С	43	2	2,7	10Яз (ЛК 3 р.) 10Яз(пп)	D ₂ -клД	0,5		I	0,6	1
С	43	4	4,1	10Яз+сух. Яз	D ₂ -клД	15	18	II	0,7	140
С	43	8	0,9	6Дз4Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	26	32	II	0,7	330
С	43	9	0,9	5Дз5Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	26	32	II	0,8	380
РГК	39	1	3,0	10Дз+Яз+сух. Дз	D₂-клД	25	32	II	0,7	280
С	39	2	2,9	10Яз (ЛК 6 р.) 10Яз(пп)	D ₂ -клД		2	I	60%/ 0,6	5
С	39	6	0,9	9Дз1Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	25	32	II	0,6	240
С	39	7	0,9	8Дз2Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	25	32	II	0,55	230
С	38	5	5,0	9Дз1Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	24	32	II	0,7	280
РГК	54	4	2,1	8Дз2Яз+сух. Дз	D₂-клД	24	32	II	0,7	270
С	54	3	2,1	4Дз4Яз2Клп	D ₂ -клД	2	2	I	0,8	10
С	54	5	2,9	5Яз(ЛК11р)5Яз(пп)	D ₂ -клД	5	6	I	0,7	25
С	54	7	2,2	10Яз	D ₂ -клД			I	75%	
С	54	10	2,1	10Яз	D ₂ -клД	18	20	II	0,7	190
С	54	11	2,0	6Дз3Яз1Клп	D ₂ -клД	9	12	III	0,7	70
С	54	12	0,8	9Дз1Яз+сух. Яз	D ₂ -клД	28	32	I	0,6	310
С	51	17	2,4	Зруб	D ₂ -клД			I		
С	51	18	2,9	10Дз(ЛК 6 р.) 6Яз (пп)	D₂-клД	2	2	I	60%/ 0,6	5
РГК	81	13	0,3	10Яз+Дз	D₂-клД	24	30	I	0,6	250
С	81	11	0,5	6Лз4Яз	D ₂ -клД	22	28	II	0,7	260
С	81	12	0,3	10Дз	D ₂ -клД	19	24	II	0,7	190
С	81	16	0,4	10Дз	D ₂ -клД	21	28	II	0,6	200
С	81	17	1,4	10Дз+Дз	D ₂ -клД	26	32	I	0,6	260
РГК	79	4	1,3	7Яз3Дз+сух. Яз	D₂-клД	26	30	I	0,6	280
С	79	3	1,1	10Яз(ЛК 1 р.)	D ₂ -клД				75%	
С	79	9	1,1	8Дз2Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	18	20	II	0,7	180
С	79	10	2,1	4Дз6Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	24	28	II	0,85	360
С	79	15	0,9	9Яз1Дз+сух. Яз	D ₂ -клД	26	30	I	0,55	250
С	76	13	5,5	6Дз4Яз+Акб	D ₂ -клД	11	14	III	0,7	90
РГК	78	12	0,9	4Дз6Яз+Клг+сух. Дз	D₂-клД	26	40	II	0,6	290
С	78	5	1,7	10Яз(ЛК5р) 10Яз (пп)	D ₂ -клД	1,5		I	60%	2
С	78	7	1,5	3Дз4Яз2Клг1Клп	D ₂ -клД	2	2	I	0,8	10
С	78	11	0,9	8Яз2Дз+Клг+сух. Яз	D ₂ -клД	27	40	II	0,5	250

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Склад	Тип лісу	Висота, м	Діа-метр, см	Бонітет	Повнота	Запас, м ³ /га
С	78	10	5,2	5Язк5Клг	D ₂ -клД	5	4	I	0,7	25
С	79	7	2,5	9Дз1Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	19	22	II	0,7	190
РГК	74	3	1,2	9Яз1Дз+сух. Яз	D₂-клД	27	40	II	0,7	350
С	74	1	4,8	3Дз4Яз2Брс1Клг	D ₂ -клД	2	2	I	0,7	10
С	74	4	2,4	10Яз	D ₂ -клД			I	75%	
РГК	62	5	1,4	9Яз1Дз+сух. Яз	D₂-клД	28	36	I	0,7	370
С	62	1	2,6	4Дз4Яз2Клп	D ₂ -клД	2	2	I	0,8	10
С	62	2	5,8	10Дз+сух. Дз	D ₂ -клД	25	36	II	0,7	290
С	62	4	6,7	5Дз5Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	26	32	II	0,7	340
С	62	6	3,2	3Дз2Клп2Брс3Яз	D ₂ -клД	5	8	I	0,8	30
С	62	7	3,4	5Яз(ЛК 28 р.) 5Яз (пп)	D ₂ -клД	11	12	I	0,8	90
РГК	60	2	1,4	7Яз3Дз+сух. Яз	D₂-клД	28	40	Ia	0,6	310
С	60	3	3,4	10Яз+Дз+сух. Яз	D ₂ -клД	28	36	I ^a	0,7	370
С	60	9	1,5	Зруб	D ₂ -клД			I		
С	60	10	0,9	7Яз3Дз+сух. Яз	D ₂ -клД	28	40	I ^a	0,55	280
С	60	11	0,9	8Яз2Дз+сух. Яз	D ₂ -клД	28	40	I ^a	0,6	310
С	54	9	2,3	4Дз3Яз2Клп1Лпд	D ₂ -клД	2	2	I	0,8	10
С	54	13	0,4	10Яз+Дз	D ₂ -клД	24	26	I ^a	0,7	300
С	54	14	3,5	7Яз1Яз1Клг1Яз	D ₂ -клД	24	32	II	0,7	200
С	54	15	0,4	8Яз2Дз+Клп+ сух. Яз	D ₂ -клД	27	36	II	0,6	290
С	54	16	2,5	10Дз(ЛК 4 р.) 6Яз4Клг (пп)	D ₂ -клД	1,5		I	60%/ 0,6	2
РГК	66	2	1,7	5Дз2Яз3Яз+сух Дз	D₂-клД	26	30	II	0,7	170
РГК	66	2	1,2	5Дз2Яз3Яз+сух Дз	D₂-клД	26	30	II	0,7	170
С	66	1	2,0	10Дз (ЛК 1 р.)	D ₂ -клД			I	75%	
С	66	3	1,6	7Дз2Яз1Акб+ сух. Дз	D ₂ -клД	17	22	II	0,7	160
С	66	7	4,2	6Дз3Яз1Клп	D ₂ -клД	3	2	I	0,8	15
С	66	8	3,0	5Дз5Яз	D ₂ -клД	2	2	I	0,7	10
С	66	9	0,9	8Дз2Яз+Клп+ сух. Дз	D ₂ -клД	26	30	II	0,7	340
С	57	12	6,0	7Дз1Яз1Клг	D₂-клД	22	28	II	0,85	250
Разом	–	–	19,4	–	–	–	–	–	–	–
ОНИКІЇВСЬКЕ ЛІСНИЦТВО										
РГК	82	16	1,9	9Яз1Дз+Клп+ сух. Яз	D₂-клД	27	30	I	0,6	290
С	82	8	2,6	3Дз3Яз3Брс1Клп+ Дчр	D ₂ -клД	3	2	I	0,9	20
С	82	9	3,0	5Дз3Яз1Клп1Брс+ Акб	D ₂ -клД	2	2	I	0,8	9
С	82	12	13,7	10Дз+Яз+Ос+ сух. Дз	D ₂ -клД	20	22	I	0,8	230
С	82	17	0,8	7Яз2Клп1Лпд	D ₂ -клД	6	8	I	0,8	30

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Склад	Тип лісу	Висота, м	Діа-метр, см	Бонітет	Повнота	Запас, м ³ /га
РГК	99	4	0,9	10Дз+Клг	D₂-клД	26	36	II	0,6	260
С	99	2	3,6	3Яз3Яз2Кля1Клг 1Брс	D ₂ -клД	11	12	Ia	0,8	80
С	99	3	0,7	7Дз2Яз1Брс	D ₂ -клД	26	36	II	0,6	270
С	99	6	1,0	5Дз3Лпд1Клг1Брс	D ₂ -клД	23	28	I	0,7	240
РГК	50	4	1,8	8Яз2Дз	D₂-клД	25	32	II	0,7	250
С	50	2	4,0	7Дз3Яз	D ₂ -клД	19	22	II	0,7	190
С	50	3	1,7	7Яз3Брс+Акб	D ₂ -клД	1		I	0,5	1
С	50	5	1,5	7Яз3Брс+Акб+Лпд	D ₂ -клД	1		I	0,5	1
С	49	15	5,0	7Яз3Дз+сух. Яз	D ₂ -клД	23	28	II	0,7	260
С	49	21	2,3	5Дз4Яз1Лпд+ сух. Дз	D ₂ -клД	23	26	I	0,7	–
РГК	99	28	1,0	8Дз1Яз1Клг+ сух. Дз	D₂-клД	23	32	III	0,6	210
С	99	18	4,4	6Дз2Яз1Брс1Клг	D ₂ -клД	5	4	I	0,7	25
С	99	19	6,1	7Дз2Яз1Лпд+Клг	D ₂ -клД	23	24	I	0,7	230
С	99	27	0,6	8Клг1Дз1Лпд	D ₂ -клД	18	20	II	0,7	170
С	99	29	0,1	Біополяна 5Язл5Брс	D ₁ -клД	10	12	–	–	5
РГК	49	3	2,9	8Яз2Дз	D₂-клД	26	30	I	0,5	220
С	49	1	0,5	5Дз5Яз	D ₂ -клД	24	32	II	0,6	250
С	49	2	0,7	4Дз6Яз	D ₂ -клД	17	18	I	0,7	170
С	49	4	0,9	10Яз+Дз	D ₂ -клД	26	30	I	0,5	230
С	49	12	2,4	10Дз+Яз	D ₂ -клД	23	30	II	0,6	210
С	49	15	5,0	7Яз3Дз+сух. Яз	D ₂ -клД	23	28	II	0,7	260
С	49	16	22,0	9Дз1Яз	D ₂ -клД	22	28	II	0,7	230
РГК	64	13	0,8	8Дз2Клг+Лпд	D₂-клД	24	36	II	0,7	220
С	64	12	0,9	10Дз+сух. Дз	D ₂ -клД	24	36	II	0,6	220
С	64	22	1,2	8Яз1Дз1Клп	D ₂ -клД	24	32	III	0,6	240
С	64	23	0,6	4Лпд5Клг1Дз+Брс	D ₂ -клД	23	28	II	0,6	230
С	66	11	0,9	9Дз1Клп	D ₃ -клД	25	36	II	0,6	240
С	66	12	0,7	Болото	–	–	–	–	–	–
С	66	13	0,5	5Лпд4Клг1Дз	D ₂ -клД	24	28	II	0,6	240
РГК	58	19	1,0	9Дз1Лпд+Дз	D₂-клД	25	36	II	0,6	260
С	58	2	1,1	10Дз	D ₂ -клД	26	36	II	0,6	280
С	58	3	0,3	9Дз1Лпд	D ₂ -клД	20	26	I	0,7	200
С	58	4	3,3	3Дз3Акб2Лпд1Яз 1Клп	D ₂ -клД	4	6	I	0,8	25
С	58	7	0,6	9Яз1Гхг+Дз	D ₂ -клД	23	26	I	0,7	260
С	58	13	2,5	8Яз2Клг+Кля	D ₂ -клД	15	16	II	0,8	130
С	58	15	1,0	5Дз5Яз+Кяв	D ₂ -клД	14	16	I	0,8	140
С	58	16	10,0	6Дз4Яз+Клг+ сух. Дз	D ₂ -клД	28	30	II	0,6	250
С	58	17	1,7	10Яз	D ₂ -клД	13	12	I	0,8	130

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Склад	Тип лісу	Висота, м	Діа-метр, см	Бонітет	Повнота	Запас, м ³ /га
С	58	18	1,9	5Яз5Яз	D ₂ -клД	13	12	I	0,8	130
С	58	20	0,5	8Яз2Дз	D ₂ -клД	23	26	I	0,6	220
С	58	21	0,7	4Дз2Дз1Клг1Лпд1Кля	D ₂ -клД	16	18	I	0,7	130
С	60	7	1,9	10Дз+сух. Дз	D ₂ -клД	22	36	III	0,6	220
РГК	64	7	1,0	7Дз3Яз+сух. Дз	D₂-клД	23	30	III	0,7	260
С	64	1	3,0	5Дз5Яз	D ₂ -клД	22	30	II	0,6	210
С	64	2	0,7	7Дз3Яз	D ₂ -клД	20	22	I	0,7	210
С	64	6	1,6	10Яз(ЛК 4 р.)	D ₂ -клД				70%	
С	64	8	4,0	7Дз2Лпд1Яз	D ₂ -клД	18	22	II	0,9	230
С	64	10	3,7	8Дз2Яз+Клп+сух. Дз	D ₂ -клД	23	32	III	0,6	230
С	64	11	1,8	9Яз1Дз+Глз	D ₂ -клД	24	30	II	0,6	250
РГК	110	3	2,1	7Яз3Дз+Клг+Акб+Брс+сух. Дз	D₂-клД	24	30	I	0,7	270
С	110	1	15,0	6Дз2Яз1Клг1Акб+Лпд+Язл+сух. Дз	D ₂ -клД	23	28	I	0,7	230
С	110	2	1,8	6Клг2Дз2Акб	D ₂ -клД	23	26	I	0,7	230
С	110	4	2,8	10Дз+Брс+сух.Дз	D ₂ -клД	18	20	II	0,7	220
С	110	5	0,4	4Яз4Брс2Клп	D ₂ -клД	8	10	II	0,5	30
С	110	6	2,9	7Яз1Дз1Клг1Брс	D ₂ -клД	17	16	II	0,9	200
С	110	7	1,4	6Дз4Лпд+Брс+Клг	D ₂ -клД	18	20	II	0,9	220
С	110	8	2,5	8Яз2Дз+Брс	D ₂ -клД	18	20	I	0,7	170
С	110	9	2,6	10Дз+сух. Дз	D ₂ -клД	17	18	II	0,9	200
С	110	10	2,8	6Яз2Акб1Дз1Клп	D ₂ -клД	17	18	II	0,7	150
С	109	7	12,1	Кормові поля	–	–	–	–	–	–
Разом	–	–	13,4	–	–	–	–	–	–	–
НОВОУКРАЇНСЬКЕ ЛІСНИЦТВО										
РГК	18	1	2,5	9Яз1Дз+сух. Яз	D₂-клД	25	32	II	0,7	310
С	18	2	0,7	9Яз1Дз+сух. Яз	D ₂ -клД	23	28	II	0,7	280
С	18	3	0,9	10Дз+сух. Дз	D ₂ -клД	21	28	II	0,7	220
С	18	4	1,2	8Дз1Клп1Яз+сух. Дз	D ₂ -клД	22	24	I	0,7	230
С	18	7	2,8	Зруб	D ₂ -клД	–	–	I	–	–
С	16	1	34,8	4Дчр2Клг1Дз2Яз1Лпд	D ₂ -клД	8	10	II	0,7	35
С	17	2	2,2	9Яз1Дз+Клг+сух. Яз	D ₂ -клД	25	32	II	0,7	310
РГК	17	2	1,6	9Яз1Дз+Клг+сух. Яз	D₂-клД	25	32	II	0,7	310
С	17	1	0,4	9Яз1Дз	D ₂ -клД	24	28	I ^a	0,6	250
С	17	3	4,4	5Яз5Брс+Дз	D ₂ -клД	11	14	III	0,8	80
С	17	4	3,4	5Дз5Яз	D ₂ -клД	11	14	II	0,8	110
РГК	14	1	2,0	7Яз3Дз	D₂-клД	25	36	II	0,7	310
С	14	3	1,0	10Яз(ЛК 3 р.)	D ₂ -клД	–	0,5	–	70%/	1

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Склад	Тип лісу	Висота, м	Діа-метр, см	Бонітет	Повнота	Запас, м ³ /га
				10Яз (пп)					0,7	
С	14	2	2,8	10Дз(ЛК 1 р.)	D ₂ -клД	–	–	–	75%	–
С	14	5	3,8	8Дз2Клп+сух. Дз	D ₂ -клД	20	24	II	0,7	200
С	14	6	8,0	9Дз1Яз+Клп+сух. Дз	D ₂ -клД	19	24	II	0,9	240
РГК	5	6	2,1	9Яз1Дз+сух. Яз	D₂-клД	27	32	I	0,7	340
С	5	4	3,0	10Яз	D ₂ -клД	23	32	III	0,7	280
С	5	5	9,7	8Дз2Яз+Клп+сух. Дз	D ₂ -клД	17	20	II	0,7	160
С	6	9	2,0	7Дз3Яз	D ₂ -клД	4	4	I	0,8	25
С	7	2	1,3	9Яз1Дз+Клп+сух. Яз	D ₂ -клД	25	32	II	0,7	300
С	8	1	5,6	10Яз+Дз+сух. Яз	D ₂ -клД	27	30	I	0,7	350
С	8	2	3,0	9Яз1Дз+Клп+сух. Яз	D ₂ -клД	26	28	I	0,7	320
Разом			8,2	–	–	–	–	–	–	–
ОЛЕКСАНДРІВСЬКЕ ЛІСНИЦТВО										
РГК	14	2	2,8	5Дз1Акб2Клп2Клг+Яз	D₂-гД	22	30	III	0,7	200
С	14	1	1,7	8Дз1Яз1Клг	D ₂ -гД	20	22	I	0,7	240
С	14	3	1,0	5Гз3Клп2Дз	D ₂ -гД	18	26	IV	0,6	150
С	14	4	11,0	6Дз1Гз3Лпд	D ₂ -гД	20	22	I	0,7	210
С	14	5	2,0	9Лпд1Дз	D ₂ -гД	19	22	I	0,8	230
Разом	–	–	2,8	–	–	–	–	–	–	–
ЧЕРВОНО-НЕРУБАЇВСЬКЕ ЛІСНИЦТВО										
РГК	40	7	0,3	8Дз2Лпд+Гз+Клп+сух. Дз	D₂-гД	26	40	II	0,6	250
С	40	4	2,8	10Дз(ЛК 3 р.)	D ₂ -гД	–	–	–	85%	–
С	40	5	6,3	8Дз2Клп+Гз	D ₂ -гД	26	32	II	0,7	290
С	40	6	0,7	8Дз2Клп+Гз+Клп+сух. Дз	D ₂ -гД	26	40	II	0,6	250
С	40	10	6,0	5Лпд1Дз2Клп	D ₂ -гД	5	4	IV	0,7	20
РГК	79	6	2,5	6Дз2Гз1Клп1Лпд	D₂-гД	27	40	II	0,7	300
С	79	2	9,2	8Дз1Гз1Клп	D ₂ -гД	27	36	II	0,6	240
С	79	5	14,9	5Дз2Гз2Клп1Лпд+сух. Дз	D ₂ -гД	27	40	II	0,7	300
С	86	5	0,5	3Дз4Брс2Клп1Лпд+Клп	D ₂ -гД	20	22	I	0,7	160
С	86	6	8,8	6Дз2Гз2Клп+Лпд+сух. Гз	D ₂ -гД	20	22	I	0,8	220
РГК	26	5	2,6	6Дз2Гз2Клп+Лпд+сух. Гз	D₂-гД	20	22	I	0,8	220
С	26	3	6,5	10Дз+Клп+Лпд	D ₁ -клД	25	30	I	0,8	380
С	26	6	1,6	9Дз1Лпд+Яз	D ₁ -клД	25	30	I	0,7	320
С	27	7	1,1	8Клп1Дз1Лпд+Брс	D ₁ -клД	22	26	I	0,7	240
Разом	–	–	5,4	–	–	–	–	–	–	–

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Склад	Тип лісу	Висота, м	Діа-метр, см	Бонітет	Повнота	Запас, м ³ /га
БІРКІВСЬКЕ (НОВОМИРГОРОДСЬКЕ) ЛІСНИЦТВО										
РГК	52	9	2,6	10Дз+Клп+Клг	D₁-клД	22	28	III	0,5	160
С	52	4	1,6	4Дз6Яз+Клп	D ₁ -клД	21	28	III	0,6	240
С	52	6	16,2	10Дз+Клг+сух. Дз	D ₂ -гД	24	44	III	0,6	220
С	52	16	3,2	10Дз+сух. Дз	D ₂ -гД	25	32	II	0,5	220
Разом	–	–	2,6	–	–	–	–	–	–	–
БІРКІВСЬКЕ ЛІСНИЦТВО										
РГК	87	7	1,7	5Гз3Лпд2Дз+Клг	D₂-гД	22	26	III	0,5	170
С	87	4	9,7	6Дз1Клг3Гз+сух. Дз	D ₂ -гД	25	30	II	0,7	270
С	87	8	1,1	6Дз2Гз1Лпд1Клп+сух. Дз	D ₂ -гД	25	28	I	0,7	260
С	87	9	10,7	7Дз1Гз2Лпд	D ₂ -гД	26	32	II	0,6	250
С	87	10	7,2	4Дз4Гз1Лпд1Клп+сух. Дз	D ₂ -гД	26	28	II	0,7	230
РГК	51	2	1,5	6Дз1Клп2Клг2Клг1Лпд+Гз	D₂-гД	20	32	II	0,6	180
С	51	3	1,0	8Дз2Гз+Лпд+Клг+Брс+сух. Дз	D ₁ -клД	21	26	II	0,9	240
С	51	7	4,5	10Дз(ЛК 4 р.) 10Клп (III)	D ₂ -гД	4	2	I	75%/0,4	5
С	47	6	1,9	10Дз (ЛК 3 р.)	–	–	–	–	85%	–
Разом	–	–	3,2	–	–	–	–	–	–	–
Усього	–	–	80,4	–	–	–	–	–	–	–

Примітка: С – суміжні квартали і виділи, що межують з ділянками проведення господарських заходів

3.2. Методика досліджень флори і фауни у рамках післяпроектного моніторингу

Дослідження проводилися за такими програмними питаннями:

1. Характеристика територіально-ландшафтних комплексів лісового масиву.
2. Лісотипологічний аналіз структури, стану та різноманіття лісового фонду (за матеріалами лісовпорядкування):

- гетерогенність (різноманіття) екоотопів. Кількісне співвідношення та просторовий розподіл типів лісорослинних умов;
- інвентаризація різноманіття лісів (за лісорослинними умовами, типами лісу, породним і віковим складом, походженням тощо);
- виділення потенційно рідкісних і фонових лісових угруповань, оцінка відповідності лісових угруповань корінним типам лісу.

3. Оцінка флористичного різноманіття лісового масиву:

- оцінка багатства та репрезентативності різноманіття;
- таксономічна класифікація та систематична структура лісової флори. Показники лісорослинних умов екоотопів і ступеню порушеності лісових екосистем за співвідношенням індикаторних таксонів флори;
- регіонально-географічна, широтно-зональна та адміністративно-територіальна структури лісової флори. Наявність видів на межі свого ареалу, ендемічних, реліктових та адвентивних;
- оцінка ступеня синантропізації та адвентизації флори;
- характеристика соцологічної структури та раритетної компоненти лісової флори та форми охорони популяцій раритетних видів.

4. Оцінка фітоценотичного різноманіття лісового масиву:

- лісотипологічна та синтаксономічна (фітоценотична домінантна) класифікації;
- рівень різноманіття лісових рослинних угруповань (оцінка ценофонду), ценотаксономічного багатства рослинних формацій і території урочища та репрезентативність різноманіття;
- оцінка синфітосоцологічної цінності лісових фітоценозів і визначення оптимальних режимів їх збереження.

5. Характеристика екоотопів лісових екосистем методом синфітоіндикації.

6. Визначення оптимальних режимів збереження біорізноманіття, охорони та використання природно-територіальних комплексів лісового масиву.

Як додаткові можуть використовуватися історичні критерії – дослідження історії господарського використання та природокористування території; популяційні критерії – дослідження популяцій типових та рідкісних видів тощо.

Флористичні (фауністичні) критерії

Флористичні (фауністичні) критерії – це особливості складу (набору) таксонів (у першу чергу видів) рослин і тварин певної території. Крім якісних (флора як список видів) та кількісних (флора як чисельність видів) характеристик видового різноманіття, флора може характеризуватися складом своїх географічних, біоморфологічних, екологічних елементів, тобто груп видів

(типологічні елементи флори), які мають певні спільні ознаки. Це ж стосується й фауни. Флористичні та фауністичні критерії є одними з найважливіших для здійснення аналізу території. Необхідно відображати характерні, типові та унікальні риси флористичних комплексів для збереження генофонду не тільки рідкісних, але й звичайних – фонових видів.

Детальне флористичне дослідження території здійснюється з використанням традиційних методів та методик (у т.ч. методу конкретних флор, методу парціальних флор, кількісної оцінки місцевих популяцій окремих видів тощо).

Фітоценотичні критерії

З флористичними критеріями відбору територій тісно пов'язані фітоценотичні. Флора та рослинність нерозривно інтегровані в одному рослинному покриві та кожній елементарній (конкретній) флорі відповідає своя сукцесійна система рослинності як закономірно організована система рядів природних змін рослинного покриву (сукцесійних рядів). Необхідно відбирати території таким чином, щоб охопити весь комплекс типових рослинних асоціацій лісового масиву відповідної одиниці геоботанічного районування, а також модельні ділянки з рідкісними й унікальними асоціаціями. Особлива увага приділяється територіям, розташованим на межі з іншими рослинними комплексами (лучними, болотними, чагарниковими тощо), для охоплення рослинності перехідних (екотонних) ділянок. Для повноцінного збереження сукцесійних рядів охоронятися повинні їх найбільш вразливі стадії, ділянки яких є найбільш рідкісними та найменш стійкими. Для лісових типів рослинності це субклімаксові та клімаксові стадії розвитку (приблизно відповідають пристиглим, стиглим та перестиглим віковим групам).

Геоботанічне обстеження території проводилося з використанням традиційних методів: маршрутно-рекогносцирувальних, детально-маршрутних (територіальних) і стаціонарних.

Базовими критеріями відбору особливо цінних територій є: ступінь природності території та її різноманіття (співвідношення площ корінних

незмінених екосистем і ландшафтів, умовно корінних, напівприродних та антропогенних); рівень багатства різноманіття (визначаються на одиницю площі території ландшафтної області або біогеографічної підпровінції); рівень значення різноманіття (європейський, національний, регіональний і локальний); рідкісність різноманіття (кількісний вираз трапляння певних комплексів різноманіття); представленість ендемічних, реліктових і рідкісних видів (кількість перелічених видів кожної групи для певної території); репрезентативність різноманіття та типовість різноманіття (визначаються по відношенню до територіальних одиниць біогеографічного рангу).

За своєю природоохоронною цінністю території розподіляються на три групи:

- території, які відзначаються різноманітністю або унікальністю біоти;
- території, на яких добре збереглися природні ландшафти, що мають континентальну, національну або регіональну цінність;
- території, які представляють собою перетворені людиною ландшафти, що мають значну природничу та історико-культурну цінність.

Найціннішими лісовими об'єктами вважаються території, які:

- а) репрезентують мало змінені лісові угруповання, які за структурою наближені до клімаксових;
- б) представлені різними варіантами лісових середовищ регіону;
- в) характеризуються високим ступенем різноманіття на різних рівнях організації біоти;
- г) містять рідкісні та унікальні елементи та компоненти різноманіття та їх сполучення;
- д) відрізняються поліфункціональністю та культурно-історичною цінністю.

Визначення оптимального режиму природокористування має відбуватися не на загальних позиціях для масштабних територій і класів угідь, а індивідуально для цілісних природних ділянок, виходячи з їх місця в екосистемному покриві та забезпеченні стабільності останнього. Тому за базовий рівень визначення природоохоронної цінності лісових територій нами прийнято локальний – лісові масиви, які формують дрібні та неділимі на ландшафтному рівні лісові екосистеми. За елементарну одиницю обстеження прийнято лісотаксаційний

виділ. Такий підхід є передумовою узагальнень як типологічних (за лісотипологічними класифікаційними одиницями), так і просторових на регіональному, зональному та національному рівнях. Починаючи з локального рівня, інформацію можна узагальнювати також в господарських цілях за адміністративними одиницями господарств, адміністративних районів, областей та України.

Камеральне дослідження включало збір, систематизацію, вивчення й аналіз:

- топографічних карт регіону;
- наукових, літературних джерел та картографічних матеріалів (геологічних, геоморфологічних, ландшафтних карт, карт ґрунтів, рослинного покриву та ін.);
- схем землеустрою території;
- матеріалів лісовпорядкування;
- матеріалів державного обліку лісів та державного кадастру територій та об'єктів ПЗФ станом на 01.01.2024;
- проєктної документації з питань охорони навколишнього природного середовища (положень або охоронних зобов'язань, картосхем територій та об'єктів природно-заповідного фонду, іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення);
- матеріалів щодо збереження об'єктів культурної спадщини;
- рішень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування (щодо оголошення або створення об'єктів природно-заповідного фонду, про резервування територій для оголошення або створення об'єктів природно-заповідного фонду, інвентаризації ділянок);
- матеріалів обґрунтування необхідності створення або оголошення територій природно-заповідного фонду;
- матеріалів щодо сучасного режиму природокористування (розподіл територій лісових масивів за категоріями захисності, за категоріями земель), наявність охоронних зобов'язань, наявність обмежень на використання природних ресурсів;

Інвентаризація фіторізноманіття лісів здійснена за матеріалами лісовпорядкування, літературними джерелами та власними спостереженнями. Вкрита лісом площа розподілена із групуванням лісотаксаційних виділів окремо за основними рослинними формаціями (наприклад, формація дуба звичайного), походженням (штучні та природні ліси; багатопородні культури та монокультури; природні ліси насінневі та ліси порослевої генерації), віковою структурою (молодняки, середньовікові, пристиглі, стиглі, перестиглі), типами лісу, типами деревостанів.

Підбір і закладання дослідних ділянок (кругових перелікових площадок – КПП) для оцінки флористичного, фітоценотичного та біотопічного різноманіття проводилися на основі повидільного натурального обстеження території лісового масиву з врахуванням картосхем розподілу раритетних видів і потенційно рідкісних угруповань фітобіоти в межах лісового масиву, розміру площі лісотаксаційних виділів, однорідності лісорослинних умов і структури рослинності з використанням методичних рекомендацій із моніторингу лісів.

Тип лісорослинних умов (ТЛУ), тип лісу та тип деревостану встановлювали за класифікацією Погребняка-Воробйова. Основні лісотаксаційні характеристики деревостанів оцінювали згідно із загальноприйнятими в лісівництві та лісовій таксації методиками: визначали походження деревостанів (природне насінневе, природне вегетативне (порослеве), природне мішане (насінневе + вегетативне), штучне насінневе, штучне вегетативне), для деревостанів природного вегетативного (порослевого) походження визначалася також їх генерація; склад порід (у вигляді формули з цифровими коефіцієнтами); форма (ярусність) насаджень (прості – однарусні; складні – багатоярусні (двох'ярусні, трьох'ярусні)); форма насаджень за віковим складом (одновікове, різновікове); група віку насадження (молодняки, середньовікові, пристиглі, стиглі, перестиглі); вік деревних порід у складі головного ярусу, а також у підлеглих ярусах у випадку різновікових деревостанів (кількість років на момент обстеження), при цьому за вік деревостану приймається середній вік переважаючого елемента лісу основного ярусу; зімкненість крон (загалом по деревному ярусу і по кожному

ярусу окремо (визначалась окомірно з точністю до 0,1)); за зімкненістю крон деревостани поділяли на групи (високозімкнені – із зімкненістю крон 0,9 і вищу, середньозімкнені – із зімкненістю крон 0,7–0,8, відносно слабозімкнені – із зімкненістю крон 0,5–0,6, слабозімкнені – 0,3–0,4, розріджені – із зімкненістю крон до 0,2).

В процесі досліджень території планованої діяльності до її початку були здійснені обстеження насаджень та суміжних ділянок з метою виявлення:

- наявності видів флори та фауни, які підлягають охороні та збереженню (об'єкти Червоної книги України, види з додатків 1, 2 і 3 до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернської Конвенції) та з додатку 1 Резолюції № 6 (1998) даної Конвенції (далі – види флори і фауни Бернської Конвенції), з інших міжнародних договорів, ратифікованих Україною, з переліків регіональної охорони)

- рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України;

- природних оселищ (біотопів), що підлягають збереженню (оселища з додатку 1 Резолюції 4 (1998) до Бернської Конвенції (далі – природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції);

- середовищ існування, що є важливими для розмноження та міграцій у тварин, в тому числі місця гніздування хижих птахів, занесених до Червоної книги України, та чорного лелеки, місця токовищ глухарів, тетеруків;

- дерев, що мають виняткове значення для збереження біорізноманіття, в першу чергу для вразливих груп тварин (кажанів, птахів, які гніздуються в дуплах, хижих птахів, чорного лелеки, рідкісних видів комах тощо), а також дуплясті і найстаріші дерева, насінники і плюсові дерева, у відповідності до статті 70 Лісового кодексу України, пункту 1.3 Правил рубок головного користування (наказ ДК лісового господарства України 23.12.2009 № 364).

Використання оселищного або біотопічного підходу полягає в тому, що для охорони біорізноманіття необхідно зберегти та підтримувати умови його існування, які визначаються зовнішніми чинниками та внутрішньою структурою біотопу: родючістю й структурою ґрунту, його хімічним складом, водним

режимом, мікрокліматичними умовами, а також характером взаємодії між видами в ценозі. Особливість такого режиму проявляється на певних ділянках, яку займає та чи інша екосистема, що розглядається нами як біотоп. Отже, біотоп – це екосистема топологічного рівня, що являє собою ділянку (територію, акваторію) з порівняно однаковими умовами середовища, зайняту певним рослинним угрупованням із відповідним тваринним світом (Davies et al., 2004). Термін «оселище» також використовується в іншому значенні. В розумінні Резолюції № 6 Бернської конвенції, Пташиної директиви ЄС і Додатків II, IV та V Оселищної Директиви виділяють поняття «оселище виду» – середовище, визначене певними абіотичними й біотичними факторами, в яких вид (природної фауни або флори) існує на будь-якій стадії свого життєвого циклу. Наприклад, оселища птахів – це місця їхнього гніздування, харчування, зимівлі, міграційних скупчень; оселища риб – це місця їхнього нересту, нагулу, постійного мешкання тощо (Тлумачний..., 2017).

Ландшафтно-созологічна оцінка оселищ. Созологічну цінність ділянок визначено за середнім фітосозологічних індексів (кількістю раритетних видів флори і фауни у комплексах (відповідно – чим більше видів, тим вища созологічна цінність), за індексами вегетації – NDVI, склад насадження, вік, гігротоп, трофотоп, походження деревостану, наявність рідкісних та зникаючих видів флори та фауни). В залежності від показників фітосозологічних індексів лісові ділянки поділяють на три групи: фітоценози низького (ФСІ 5–8), середнього (9–11) і високого (12–14) созологічного рівнів.

3.3. Відомості про об'єкти природно-заповідного фонду

Екологічна мережа – єдина територіальна система, яка створюється з метою поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, підвищення природно-ресурсного потенціалу території України, збереження ландшафтного та біологічного різноманіття, місць оселення та зростання цінних видів тваринного й рослинного світу, генетичного фонду, а також інших територій, які мають особливу цінність для охорони навколишнього природного середовища та

відповідно до законів і міжнародних зобов'язань України підлягають особливій охороні.

Об'єкти природно-заповідного фонду на території філії характеризуються найбільшою концентрацією рідкісних видів рослин, цілком забезпечують охорону їх популяцій. Вони можуть слугувати особливо цінними захисними ділянками для охорони фіторізноманіття.

Природно-заповідний фонд

Згідно з Державним кадастром територій та об'єктів природно-заповідного фонду від 28.04.2025 р. у віданні Оникіївського надлісництва перебувають наступні території та об'єкти ПЗФ (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Відомості про об'єкти ПЗФ у межах філії «Оникіївське ЛГ»

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження
Заповідні лісові урочища		
«Польський ліс» Рішення Кіровоградської обласної ради від 28.03.2003 № 158	83,3	Оникіївське лісництво, кв. 93
«Матвіїв яр» Рішення Кіровоградської обласної ради від 17.12.1993 № 214	22,0	Новомиргородське лісництво, кв. 25, вид. 1-10
«Василівське» Рішення Кіровоградської обласної ради від 17.12.1993 № 214	56,8	Новомиргородське лісництво, кв. 19, вид. 8-13, кв. 20, вид. 1-4
Разом	162,1	
Заповідне лісове урочище місцевого значення «Крутеньке» Рішення Кіровоградської ОДА № 198 від 17.11.2000	32,0	Голованівське лісництво кв. 75, вид. 1;2
Заповідне лісове урочище місцевого значення «Пушкове» Рішення Кіровоградської ОДА № 198 від 17.11.2000	39,7	Голованівське лісництво кв. 80, вид. 1-5
Заповідне лісове урочище місцевого значення «Осичківське» Рішення Кіровоградської обласної ради № 13 від 26.08.1994	79,3	Ємилівське лісництво кв. 44
Разом:	313,1	
Пам'ятки природи місцевого значення		
ботанічні		
Полезахисна лісова смуга № 1 Рішення Кіровоградського облвиконкому від 30.12.1968 № 577 та рішення Кіровоградського облвиконкому 06.06.1972 № 213	14,0	Оникіївське лісництво, кв. 94

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження
Полезахисна лісова смуга № 2 Рішення Кіровоградського облвиконкому від 30.12.1968 № 577 та рішення Кіровоградського облвиконкому 06.06.1972 № 213	16,0	Оникіївське лісництво, кв. 95
Полезахисна лісова смуга № 3 Рішення Кіровоградського облвиконкому від 30.12.1968 № 577 та рішення Кіровоградського облвиконкому 06.06.1972 № 213	9,4	Оникіївське лісництво, кв. 96
Полезахисна лісова смуга № 4 Рішення Кіровоградського облвиконкому від 30.12.1968 № 577 та рішення Кіровоградського облвиконкому 06.06.1972 № 213	4,1	Оникіївське лісництво, кв. 97
«Жовтий льон» Рішення Кіровоградської обласної ради від 19.05.1995 № 47	20,3	Олександрівське лісництво, кв. 50, вид. 5
«Дуби-велетні» Рішення Кіровоградського облвиконкому від 09.06.1971 № 233	0,4	Червоно-Нерубаївське лісництво, кв. 89, вид. 6
«Георгіївський гай» Розпорядження представника Президента України в Кіровоградській області від 01.07.1992 № 55	5,4	Олександрівське лісництво, кв. 24, вид. 5
Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дуб – велетень» Рішення Кіровоградського облви-конкому № 353 від 30.12.1989	0,01	Голованівське лісництво кв. 20, вид. 19
Разом	69,61	
<i>гідрологічні</i>		
«Зубринець» Рішення Кіровоградської обласної ради від 22.01.2010 № 851	7,1	Олександрівське лісництво, кв. 48, вид. 1, 2
Разом	7,1	
<i>Усього</i>	<i>76,71</i>	
Заказники загальнодержавного значення		
<i>ландшафтні</i>		
«Когутівка» Указ Президента України від 10.12.1994 № 750/94	81,0	Торговицьке лісництво, кв. 168-169
«Миколаївський» Указ президента України від 10.12.1994 №750/94	91,0	Червоно-Нерубаївське лісництво, кв. 19, вид. 1-11, 25, 26; кв. 20, вид. 1-12; кв. 21, вид.1, 2, 4-12; кв. 58, вид. 4
Разом	172,0	
<i>орнітологічні</i>		
«Редьчине» Постанова Ради Міністрів УРСР від 12.12.1983 № 495	118,0	Бірківське лісництво, кв. 121, 122
Разом	118,0	
<i>Усього</i>	<i>290,0</i>	
Заказники місцевого значення		
<i>ландшафтні</i>		
«Зелена брама» Рішення Кіровоградської обласної ради від 25.09.2009 № 764 та рішення Кіровоградської обласної ради від 03.12.2021 № 198	2952,1	Торговицьке лісництво, кв. 57–155

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження
«Розумівська балка» Рішення Кіровоградської обласної ради від 19.05.1995 № 45	57,4	Червоно-Нерубайвське лісництво, кв. 107, вид. 1-6
«Витоки ріки Інгул» Розпорядження представника Президента України в Кіровоградській області від 01.07.1992 № 55	1,0	Новомиргородське лісництво, кв. 53, вид. 27
«Чагар» Рішення Кіровоградської обласної ради від 19.02.1993 № 187	71,5	Олександрівське лісництво, кв. 65, вид. 7-14, 16, 17, 21, 23-27
Ландшафтний заказник місцевого значення «Голоче» Рішення Кіровоградської обласної ради № 764 від 25.09.2009	3717,0	Голочанське лісництво кв. 1-55; кв. 56 вид. 1-4
Разом	6799,0	
<i>ботанічні</i>		
«Братерські яри» Рішення Кіровоградської обласної ради від 19.05.1995 № 47 та від 27.07.2012 № 337	402,6	Олександрівське лісництво, кв. 47, кв. 8, вид. 1-15, кв. 9, кв. 10, кв. 50, вид. 1-3, 6, 10-16, 20, 21, 23-47
Разом	402,6	
<i>лісові</i>		
«Ліс Охотовича» Розпорядження представника Президента України в Кіровоградській області від 01.07.1992 № 55	60,0	Новомиргородське лісництво, кв. 50, вид. 1-8
«Луки» Рішення Кіровоградської обласної ради від 21.02.1991 № 56	65,0	Новомиргородське лісництво, кв. 2, вид. 1-11
«Балка Бонче» Рішення Кіровоградської обласної ради від 21.02.1991 № 56	в межах ДЛГ 52,7	Новомиргородське лісництво, кв. 5, вид. 1-12 (за державним актом)
«Окіп» Рішення Кіровоградської обласної ради від 21.02.1991 № 56	95,0	Новомиргородське лісництво, кв. 4 вид. 1-10; кв. 6 вид. 1-8
«Коробчино» Рішення Кіровоградської обласної ради від 21.02.1991 № 56	48,1	Новомир-городське лісництво кв. 64, вид. 1-9
«Новомиргородське 1» Рішення Кіровоградської обласної ради від 22.01.2010 № 851 та рішення обласної ради від 17.09.2021 № 159 (зі змінами)	289,0	Новомиргородське лісництво кв. 39, вид. 1-16; кв. 40, вид. 1-10; кв. 41, вид. 1-10; кв. 42, вид. 1-14; кв. 43, вид. 1-6; кв. 44, вид. 1-7; кв. 45, вид. 1-6; кв. 46, вид. 1-30
«Новомиргородське 2» Рішення Кіровоградської обласної ради від 22.01.2010 № 851 та рішення обласної ради від 17.09.2021 № 159 (зі змінами)	483,0	Новомиргородське лісництво кв. 31-37, кв. 65-68, кв. 69 вид. 1- 19, 29, кв. 70
Разом	1092,8	—
Загалом по надлісництву	8974,21	

Згідно з листом Департаменту екології, природних ресурсів та паливно-енергетичного комплексу Кіровоградської ОДА, на території Новоукраїнського району планується до заповідання видовжена вздовж русла р. Великої Висі

ділянка протяжністю близько 8 км та завширшки 1,6 км, площею близько 680 га. Ділянка розташована нижче за течією річки від гідрологічного заказника загальнодержавного значення «Велика Вись».

На території Новоукраїнського району планується розширення мережі заповідного фонду «Каскади» в с. Злинці із включенням земель природно-охоронного призначення площею 43,75 га, та створення ландшафтно-орнітологічного заказника «Карпеків Край» площею близько 3 га.

На території Кропивницького району планується створення лісового заказника місцевого значення «Чорний Ворон» орієнтовною площею 123 га, в межах Бірківського лісництва поблизу села Розумівка.

Розпорядженням голови Кіровоградської ОДА від 11.01.2020 № 38 утворено робочу групу зі створення меморіального комплексу на місці останнього бою отамана Холодного Яру Чорного Ворона. Створення меморіального комплексу планується у межах території, запропонованої до заповідання. Оскільки надання території статусу заповідності передбачає певні обмеження в здійсненні господарської діяльності, питання створення лісового заказника місцевого значення «Чорний Ворон» відкладено до завершення будівництва меморіального комплексу.

3.4. Відомості про об'єкти Смарагдової мережі

Смарагдова мережа на території Оникіївського надлісництва

Смарагдова мережа України (англ. Emerald network) – українська частина Смарагдової мережі Європи. Метою створення Смарагдової мережі Європи є збереження природної фауни, флори та оселищ. Вона була ініційована та координується Бернською конвенцією (1979).

Смарагдова мережа – це низка територій, що мають природоохоронне значення та представляють особливий інтерес для збереження оселищ з Резолюції № 4 та видів флори і фауни з Резолюції № 6 Конвенції про дикі види флори та фауни і середовища існування у Європі (Convention..., 1979). Мережа розбудовується в країнах-сторонах Бернської конвенції та державах-

спостерігачах. Для держав-членів ЄС до «смарагдових» об'єктів вже належать території мережі Natura 2000 – природно цінних ділянок, що перебувають в чітко зазначеному для кожного сайту режимі охорони. Смарагдова мережа має переважно ті самі основи формування, що й NATURA 2000, але діє за межами Європейського Союзу, розвиваючи загальноєвропейський підхід щодо охорони типів природних оселищ.

Смарагдовий об'єкт – це природна територія, на якій проживають зникаючі та цінні види рослин і тварин, які мають міжнародне значення і перелічені в Резолюції № 6 (1998) Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни та природних середовищ існування в Європі, а також містить природні середовища існування (оселища), які перелічені в Резолюції № 4 Бернської конвенції.

У регіоні розташування філії наявні наступні об'єкти Смарагдової мережі, виявлені за матеріалами з ресурсів Emerald Network in Ukraine (<http://emerald.net.ua/>) та Emerald Network – General Viewer (<https://emerald.eea.europa.eu/#>) (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Об'єкти Смарагдової мережі на території планованої діяльності Оникіївського над лісництва

Код оселищ	Назва об'єкту	Площа, га	Птахи, к-сть видів	Інші, кількість видів	Типи природних оселищ, шт.	Всі таксони, шт.
UA0000304	Upper Inhul river valley	18734,18 Новомиргородське лісництво: кв. 52 вид. 1,9	2 (3)	5	12	19
UA0000318	Oleksandriyska part of Inhulets	10377,4	8 (9 або 10)	1	11	20
UA0000598	Velyka Vys'	14320,26	3	3	11 (12)	17
UA0000255	Znamianskyi Chomyi Lis	14187,0	34	9	7	50
UA0000261	Kholodnyi Yar	10330,0 Олександрівське лісництво: кв.5 вид.1-13; кв.27 вид.6-11; кв.53 вид.1-34; кв.67 вид.1-3,5	40	10	6	56
UA0000205	Pokrovsko-Dolynivskyi	1064,0	27	12	3	42
UA0000341	Nyzhniopodilskyi	5138,1	3	6	13	22

Upper Inhul river valley (UA0000304) (рис. 3.1). Верхня течія річки Інгул (Кіровоградська область) і долина р. Інгулець, яка репрезентує типові та унікальні для степової зони комплекси. Верхня частина річки Інгул UA0000304 розташована в нижній частині лісостепової зони, тому природна рослинність об'єкта має перехідний характер від лісостепу до степу.

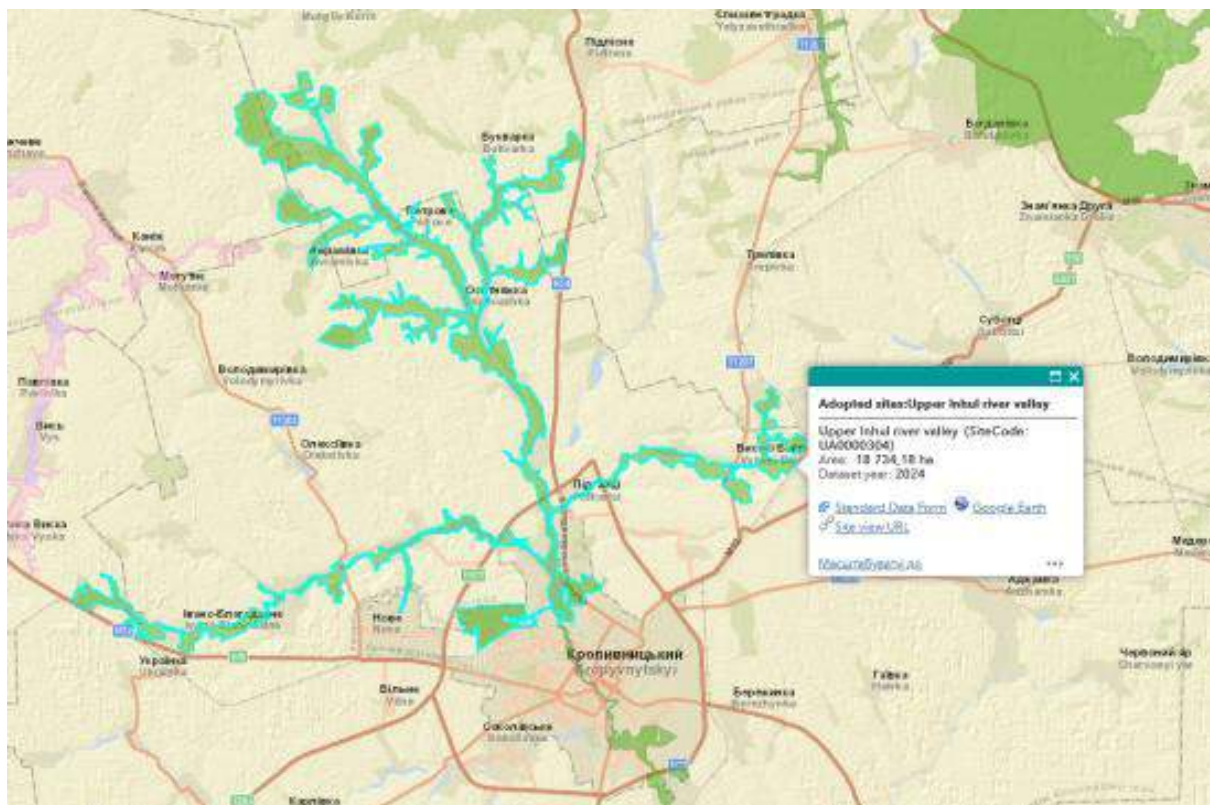

Рис. 3.1 – Смарагдова мережа Upper Inhul river valley (SiteCode: UA)
Area: 18 734,18 ha Dataset year: 2025

Тут розповсюджені типові мезофітні ліси з *Quercus robur* та *Fraxinus excelsior*, заплави та лісові болота *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, лугові та справжні степи, заплавні луки, евтрофічні заплавні болота. Також представлено біляводна та занурена вища водна рослинність. Незначні площі займають відслонення гранітів із петрофітостеповою рослинністю. Загалом для території існує 10 видів, занесених до Червоної книги України, зокрема *Bulbocodium versicolor*, *Galanthus nivalis*, *Iris pontica*, *Stipa tirsia*, *Tulipa quercetorum*, *Adonis vernalis*, *Astragalus dasyanthus*. Площа ділянки важлива для збереження біорізноманіття як стихії на межі лісостепової та степової зон.

Об'єкт Смарагдової мережі Oleksandriyska part of Inhulets (UA0000318)

Олександрівська частина річки Інгулець UA0000318, що включає верхню течію долини річки, розташована в південній частині лісостепової зони України (рис. 3.2). Місцевість є важливим сполучним елементом між лісостеповою та степовою зонами. Тут на великих територіях поширені лугові трави та справжні степи (біотоп E1.2), а справжні степи – на північній межі їх поширення. Близько 1000 га – це також мезофільні листяні ліси *Quercus robur* та *Fraxinus excelsior* (біотоп G1.A1), розташовані на південній межі їх поширення. На цих територіях представлено ряд рідкісних та зникаючих видів, зокрема, занесених до Червоної книги України. На зазначеній території були зареєстровані такі види птахів без оцінки популяцій: *Buteo rufinus* (A403), *Ixobrychus minutus* (A022).

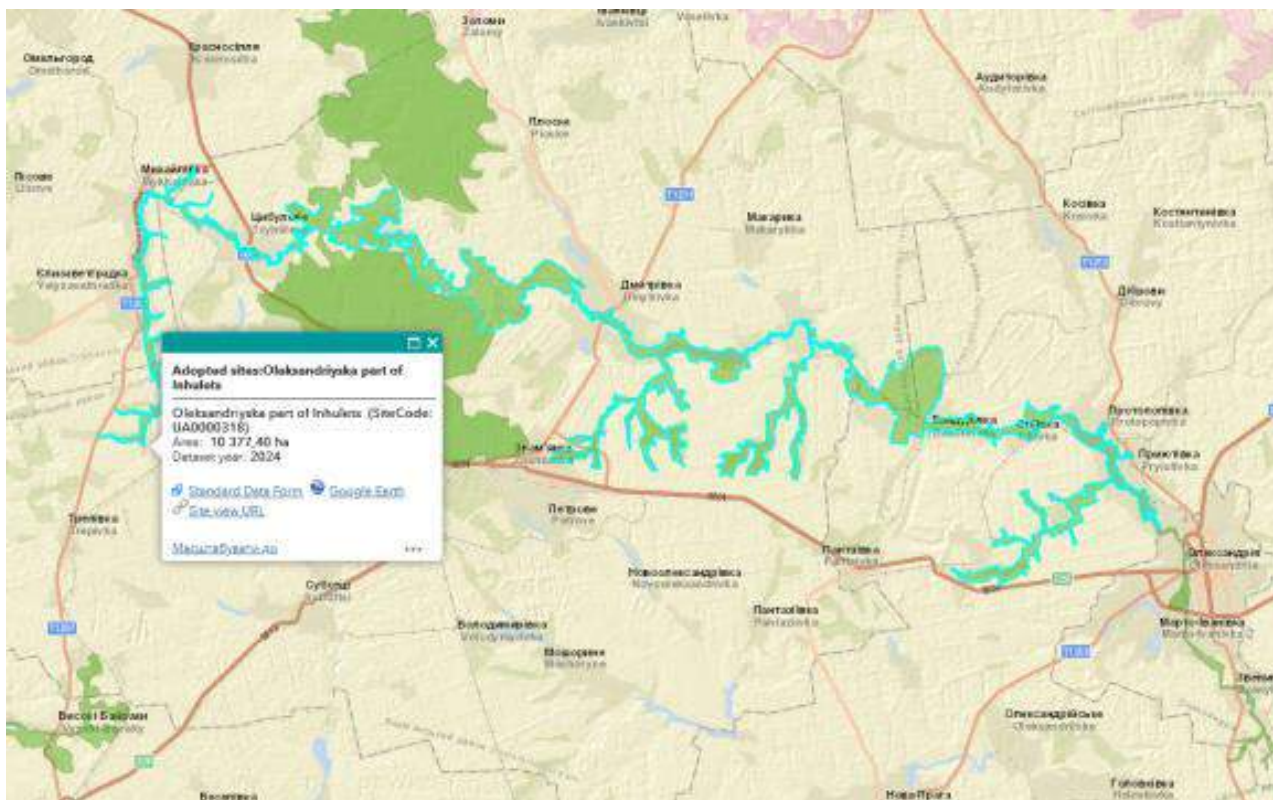

Рис. 3.2 – Смарагдова мережа Oleksandriyska part of Inhulets (SiteCode:) Area: 10 377,40 ha Dataset year: 2025

Об'єкт Смарагдової мережі 'Velyka Vys' (UA0000598)

Об'єкт Велика Вись (рис. 3.3) представляє долину річки Велика Вись та її притоки. Він розташований у континентальному біогеографічному регіоні. Найбільш домінуючим типом ареалів є степи, які поширені на схилах долин і в ярах. Також у заплаві річки є лугові та заболочені місця проживання, які є дуже

цінними для цього регіону. На території зазначеної території також представлено середовище проживання типу С3.2.

Об'єкт розроблений відповідно до резолюції Біогеографічного семінару та біогеографічного семінару для видів птахів Смарагдова мережа (23–24 травня 2018 р., м. Київ, Україна), де отримано наступні місця існування та види їхні статуси для біогеографічного регіону сайту: *Iris aphylla* ssp. *Hungarica*, *Aquila pomarina*, *Aquila heliaca*, Hier, C1.32, C1.33, E1.2, F3.247, G1.A4, X18 - IN MOD, C3.2 - IN MAJOR, *Emys orbicularis*, C2.34 - IN MIN.

Рис. 3.3 – Смарагдова мережа Upper Velyka Vys (SiteCode: UA0000598)
Area: 18 734,18 ha Dataset year: 2025

Об'єкт Смарагдової мережі *Znatianskyi Chornyi Lis* (UA0000255). Чорний ліс, до якого входить Чорнолісько-Дмитрівський масив, є однією з найважливіших ботанічних територій Європи (рис. 3.4). Містить унікальну флору ще з льодовикової епохи: 12 видів рослин з Червоної книги України, 13 регіонально рідкісних видів, 6 лісових рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України. Задля збереження природної флори та фауни об'єкти з різними рідкісними ботанічними складовими включають до Смарагдової мережі.

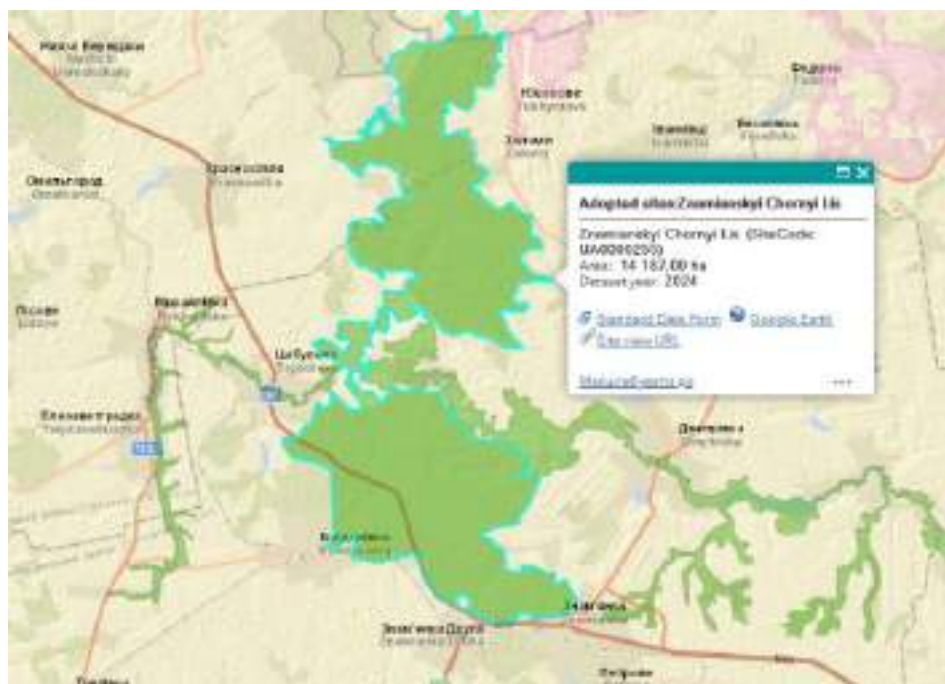

Рис. 3.4 – Смарагдова мережа Znamianskyi Chornyi Lis (SiteCode:) Area: 14 187,00 ha Dataset year: 2025

Об'єкт Смарагдової мережі UA0000261 Kholodnyi Yar Холодний яр (рис. 3.5) – територія площею 1 033 га, яка розташована у Кіровоградській і Черкаській областях, є однією з найважливіших фауністичних територій, що містить унікальну фауну. На території зустрічаються багато видів з переліку Резолюції 6 Бернської конвенції (птахи – 40; риби – 2; безхребетні – 6; ссавці – 2).

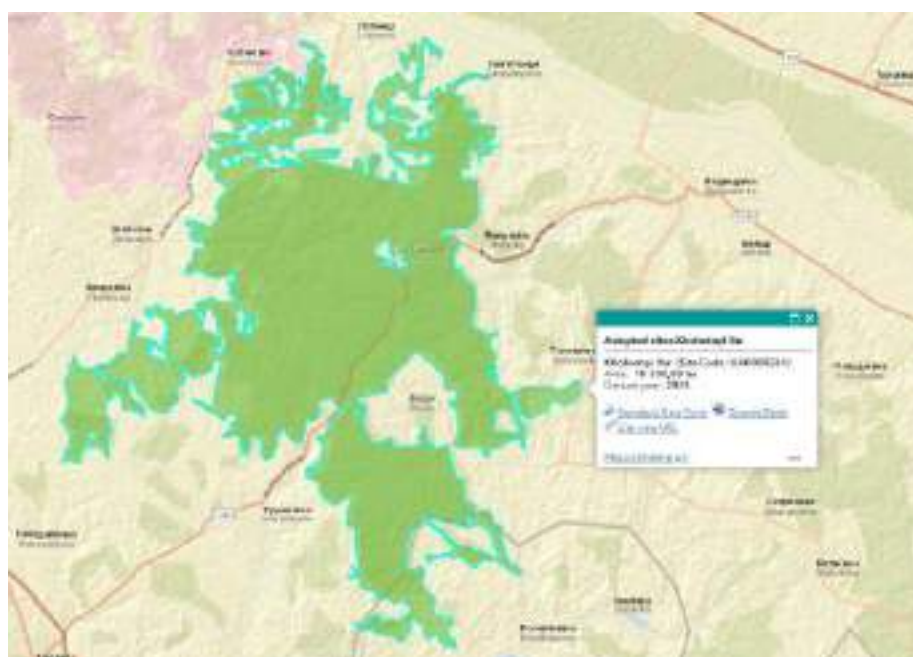

Рис. 3.5 – Смарагдова мережа Kholodnyi Yar (SiteCode: UA0000261) Area: 10 330,00 ha Dataset year: 2025

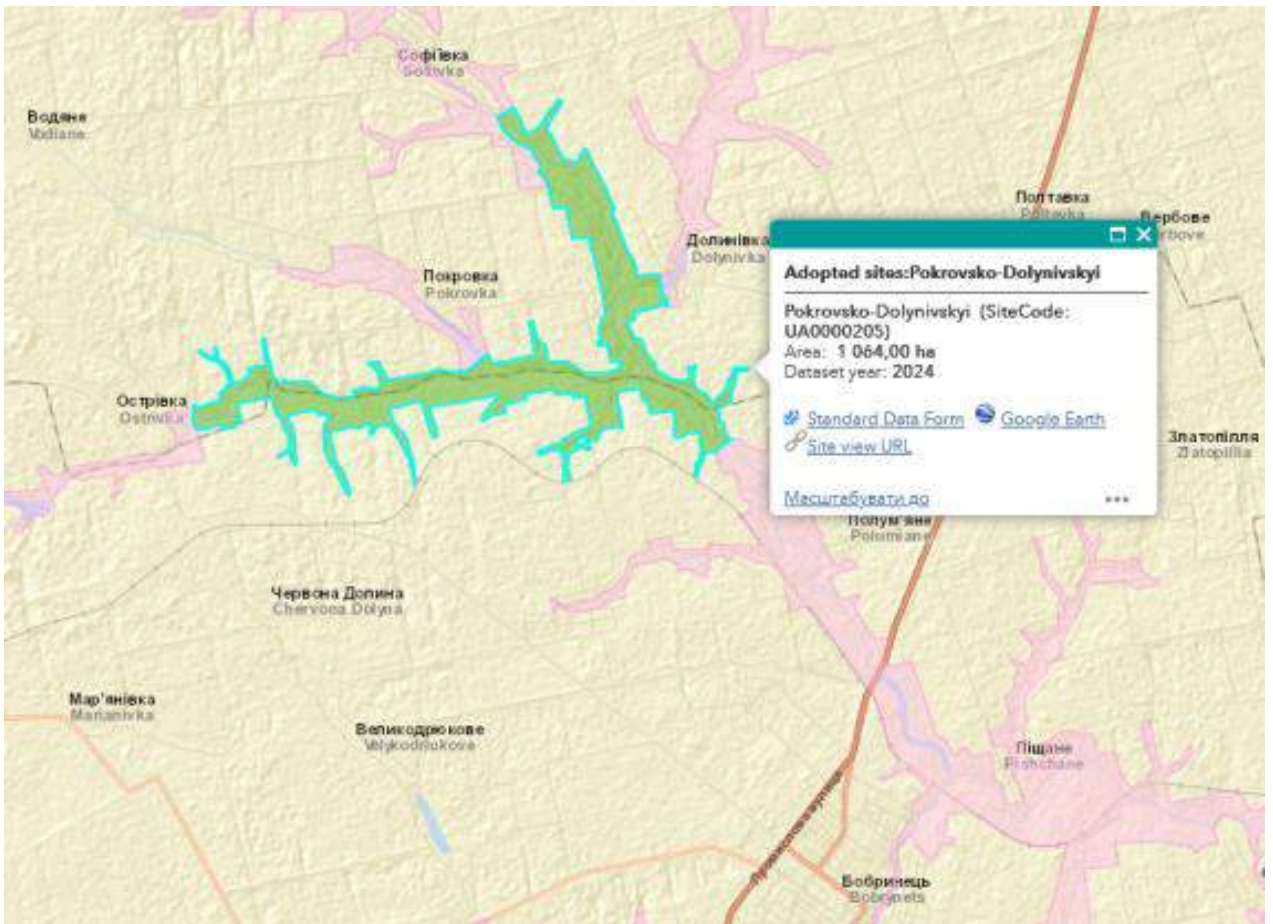

Рис. 3.6 – Смарагдова мережа Pokrowsko-Dolynskyi (SiteCode: UA0000205)
Area: 1 064,00 ha Dataset year: 2025

Nyzhniopodilskyi (UA0000341) (рис. 3.7), площею 5138,1 га, кількість видів птахів: 3; кількість інших видів: 6; кількість типів природних оселищ: 13; біогеографічний регіон: Степовий. Репрезентує типові та унікальні для степової зони комплекси. Тут розповсюджені типові мезофітні ліси з *Quercus robur* і *Fraxinus excelsior*, заплави та лісові болота *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, лугові та справжні степи, заплавні луки, евтрофічні заплавні болота. Також представлено біляводна та занурена вища водна рослинність. Незначні площі займають відшарування гранітів із петрофітостеповою рослинністю. Загалом для території існує 10 видів, занесених до Червоної книги України, зокрема *Bulbocodium versicolor*, *Galanthus nivalis*, *Iris pontica*, *Stipa tirsia*, *Tulipa quercetorum*, *Adonis vernalis*, *Astragalus dasyanthus*. Площа ділянки важлива для збереження біорізноманіття як стихії на межі лісостепової та степової зон.

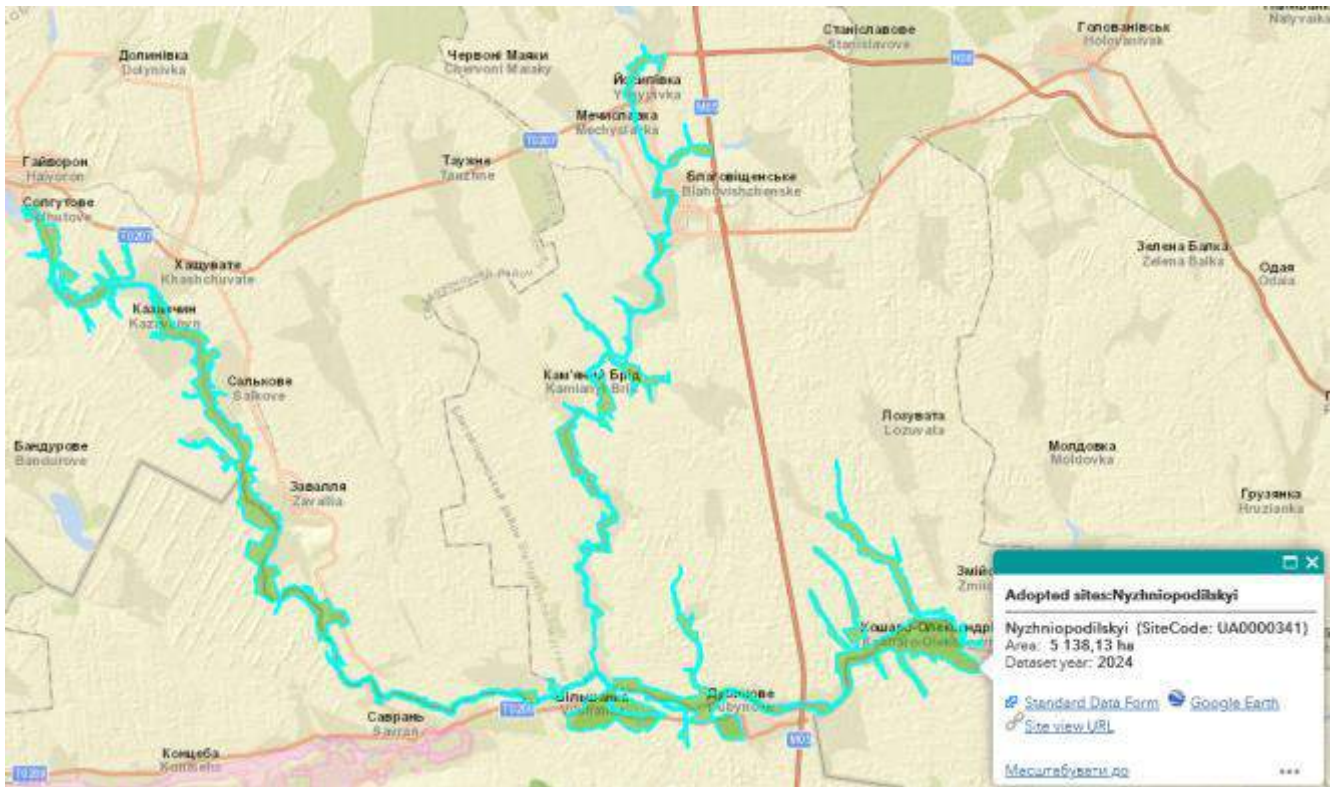

Рис. 3.7 – Смарагдова мережа Nyzhniopodilskyi (SiteCode: UA0000341)

Area: 5138.13 ha Dataset year: 2025

Серед об'єктів господарської діяльності лише виділ 9 у 52 кварталі Бірківського (Новомиргородського) лісництва розташований в межах Смарагдової мережі *Upper Inhul river valley* (SiteCode: UA0000304). Квартали та виділи інших лісництв, де проводиться господарська діяльність, розташовані поза межами Смарагдової мережі на відстані від 1,3 км до 98,1 км. Детальніше місце розташування об'єктів господарювання (РГК) Онікіївського надлісництва відносно найкоротшої відстані до Смарагдової мережі Кіровоградської області приведено в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Розташування об'єктів господарювання (РГК) Онікіївського надлісництва відносно Смарагдової мережі Кіровоградської області

Кв.	Вид.	Площа, га	Смарагдова мережа	Відстань, км
<i>Голованівське лісництво</i>				
31	7	1,5	Nyzhniopodilskyi (SiteCode: UA0000341)	11,8
40	12	1,1		16,8
55	19	2,3		17,1

Кв.	Вид.	Площа, га	Смарагдова мережа	Відстань, км
<i>Вільховатське лісництво</i>				
4	3	1,9	Nyzhniopodilskyi (SiteCode: UA0000341)	11,3
9	10	2,2		9,4
55	11	1,4		7,8
59	9	1,8		4,5
<i>Ємилівське лісництво</i>				
6	1	1,6	Nyzhniopodilskyi (SiteCode: UA0000341)	34,3
9	6	2,6		37,4
<i>Торговицьке лісництво</i>				
15	5	2,0	Nyzhniopodilskyi (SiteCode: UA0000341)	51,1
18	8	2,1		50,7
19	4	0,3		50,9
14	2	3,0		50,8
16	6	1,6		51,5
<i>Тишківське лісництво</i>				
3	12	1,0	Nyzhniopodilskyi (SiteCode: UA0000341)	58,7
7	3	0,2		57,9
38	5	1,3		73,7
71	10	0,6		55,3
72	7	0,9		56,4
43	3	0,9		74,3
39	1	3,0		74,6
54	4	2,1		56,2
81	13	0,3		61,5
79	4	1,3		62,1
78	12	0,9		61,5
74	3	1,2		61,6
62	5	1,4		56,4
60	2	1,4		56,3
66	2	1,7		54,3
66	2	1,2		54,3
<i>Оникіївське лісництво</i>				
82	16	1,9	Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304)	11,5
99	4	0,9		8,1
50	4	1,8		5,9
99	28	1,0		7,9
49	3	2,9		6,4

Кв.	Вид.	Площа, га	Смарагдова мережа	Відстань, км
64	13	0,8		27,6
58	19	1,0		34,1
64	7	1,0		27,8
110	3	2,1		10,1
Новоукраїнське лісництво				
18	1	2,5	Pokrovsko-Dolynivskyi (SiteCode: UA0000205)	24,1
17	2	1,6		24,4
14	1	2,0		24,5
5	6	2,1		36,5
Олександрівське лісництво				
14	2	2,8	Znamianskyi Chornyi Lis (SiteCode: UA0000255)	11,3
Червоно-Нерубайське лісництво				
40	7	0,3	Oleksandriyska part of Inhulets (SiteCode: UA0000318)	15,5
40	7	0,3	Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304)	10,5
79	6	2,5	Oleksandriyska part of Inhulets (SiteCode: UA0000318)	11,7
79	6	2,5	Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304)	11,5
26	5	2,6	Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304)	5,9
Бірківське (Новомиргородське) лісництво				
52	9	2,6	Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304)	В мережі
Бірківське лісництво				
87	7	1,7	Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304)	11,5
51	2	1,5	Oleksandriyska part of Inhulets (SiteCode: UA0000318)	4,5
51	2	1,5	Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304)	8,7

Загальний перелік оселищ і видів, що включені до Смарагдової мережі, та трапляються на території Оникіївського надлісництва, наведено в додатку Б.

3.5. Відомості про флору та фауну

Своєрідність рослинного покриву та різноманітність рослинних угруповань на території Кіровоградської області обумовлені її географічним положенням. Із південного заходу на північний схід територією області перетинає умовна межа між лісостеповою та степовою зонами. Саме цим і зумовлений неоднорідний світ рослин Кіровоградщини. Понад 70 % лісостепової частини області розорано, ліси та лісонасадження займають лише 7,2 % території області. Природна рослинність

займає 15–16 % площі території області та представлена лісовим, степовим, лучним, болотним і водним типами рослинності.

Природна степова рослинність багата, різноманітна, зберігається на схилах річкових долин та балок, на узліссях. Степова рослинність представлена багаторічними травами, злаками: вузьколистий та тонконіг лучний, типчак, тимофіївка, ковила, ромашка, стоколос, волошка, молочай, пирій повзучий тощо.

Досить добре збереглася лучна та болотна рослинність у заплавах річок. У заплавах поширені очерет і осики (гостра, омська, лисяча та інші), вербозілля звичайне, м'ята польова, півники болотні, ситник Жерара, тризубець морський, солончакова айстра звичайна.

Ліси району є багатоярусними. До першого відносяться світлолюбиві породи: дуб, ясен, клен, сосна; до другого – тіньовитривалі: граб, липа, береза, груша лісова; до третього – підлісок, ліщина, калина, клен татарський; до четвертого – трав'яний покрив: копитняк, фіалки, медуниця, вороняче око, конвалія, лілія лісова, барвінок, папоротники тощо. Серед нижніх безхлорофільних рослин – гриби, зокрема, опеньки, масляки, рижики та ін.

Різнманітним є трав'яний покрив: спориш, пирій, тимофіївка, осот, лобода, молочай, кропива, фіалка, м'ята та інші. На узліссі та в долинах можна зустріти глід, горицвіт весняний, звіробій, материнку, мати-й-мачуху (підбіл), чебрець, шипшину.

У флорі надлісництва є чимало рідкісних видів, які занесені до Червоної книги України: ковила волосиста, півник понтичний, лілія лісова, астрагал шерстистоквітковий, сон великий, підсніжник звичайний та інші.

Перелік видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ), та перелік видів рослин і грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ), затверджено наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15 лютого 2021 року № 111.

Переліки видів рослин, які підлягають особливій охороні на території Кіровоградської області, затверджені рішенням Кіровоградської обласної ради від 08 червня 2018 р. № 498 (додаток В).

Згідно з матеріалами попередніх досліджень, літературних джерел та офіційних охоронних списків у межах Оникіївського надлісництва і на прилеглих територіях виявлено потенційне трапляння 32 видів судинних рослин, занесених до Червоної книги України; 6 видів з Європейського червоного списку, а також 4 види з Додатку I Бернської конвенції (Додатки В.1, В.2).

Родина амарилісові (*Amaryllidaceae*)

1. Цибуля ведмежа *Allium ursinum* L., ЧКУ (неоцінений), росте затіненими широколистяними та мішаними лісами порядку *Fagetalia sylvaticae* (угруповання широколистяних лісів).

2. Підсніжник білосніжний *Galanthus nivalis* L., ЄЧС, ЧКУ (неоцінений), росте у листяних, переважно дубових та грабово-дубових лісах (кл. *Quercus-Fagetea*), на галявинах, узліссях, чагарниках (кл. *Rhamno-Prunetea*; кл. *Urtico-Sambucetea*) (угруповання широколистяних лісів).

Родина селерові (*Apiaceae*)

3. Дягель болотяний *Ostericum palustre* (Besser) Besser = *Angelica palustris* L., БК, росте на болотах, в заплавах лісах, вказано для об'єктів Смарагдової мережі.

Родина айстрові (*Asteraceae*)

4. Серпій різнолистий *Klasea lycopifolia* (Vill.) Á.Löve & D.Löve, БК, росте на узліссях лісів, галявинах, суходільних луках, степових схилах, серед чагарників (узлісся, степові схили), вказано для об'єктів Смарагдової мережі UA0000341 Nyzhniopodilskyi.

Родина капустяні (*Brassicaceae*)

5. Катран татарський *Crambe tataria* Sebeók, БК, росте на степових ділянках, остепнених схилах (узлісся, степові схили), вказано для об'єктів Смарагдової мережі.

Родина гвоздикові (*Caryophyllaceae*)

6. Гвоздика прибузька *Dianthus hypanicus* Andrz., ЄЧС, БК, ЧКУ (вразливий), росте у тріщинах гранітних скель, на кам'янисто-щебенистих ґрунтах у складі угруповань класів *Asplenieta trichomanis*, *Sedo-Scleranthetea* (порядок

Festuco-Sedetalia), річкові долини поблизу лісовкритих територій на гранітних субстратах) вказано для об'єктів Смарагдової мережі.

Родина пізньоцвіті (*Colchicaceae*)

7. Брандушка різнобарвна *Colchicum bulbocodium* subsp. *versicolor* (Ker Gawl.) K.Perss. = *Bulbocodium versicolor* (Ker Gawl.) Spreng., ЧКУ (вразливий), росте у степах в угрупованнях кл. Festuco-Brometea та ектонах між широколистяними лісами та лучними степами на схилах балок (узлісся, степові схили).

Родина товстолисті (*Crassulaceae*)

8. Очиток Борисової *Sedum borissovae* Balk., СКО, на гранітно-гнейсових відслоненнях в системі річок Південний Буг – Інгул – Інгулець – Саксагань, ймовірність трапляння територією лісогосподарського підприємства (річкові долини поблизу лісовкритих територій на гранітних субстратах).

Родина бобові (*Fabaceae*)

9. Астрагал шерстистоквітковий *Astragalus dasyanthus* Pall., ЄЧС, ЧКУ (вразливий), на схилах балок й річкових долин, на остепнених лісових галявинах, серед степових кущів, серед залишків степової рослинності (узлісся, степові схили).

10. Астрагал понтійський *Astragalus ponticus* Pall., ЧКУ (вразливий), росте у складі порушених степових угруповань кл. Festuco-Brometea та порядку Alyssosedetalia, вид має вузьку еколого-ценотичну амплітуду (узлісся, степові схили).

Родина півникові (*Iridaceae*)

11. Півники понтичні *Iris pontica* Zapal., ЧКУ (вразливий), росте по степових трав'янистих і кам'янистих вапнякових та гранітних схилах, по заростях степових чагарників, у складі петрофітних, петрофітно-степових і степових рослинних угруповань (узлісся, степові схили).

12. Півники угорські *Iris aphylla* ssp. *hungarica*, БК, росте серед чагарників, на узліссях дібров, на галявинах мішаних і листяних лісів, рідше на луках (узлісся та угруповання широколистяних лісів), вказано для об'єктів Смарагдової мережі UA0000598 Velyka Vys та UA0000341 Nyzhniopodilskyi

Родина лілійні (*Liliaceae*)

13. Рябчик руський *Fritillaria ruthenica* Wikstr., ЧКУ (вразливий), росте на узліссях, чагарниках, луках, кам'янистих схилах, в екотонах між ліською та лучно-степовою рослинністю і в лучностепових угрупованнях (угруповання широколистяних лісів).

14. Лілія ліскова *Lilium martagon* L., ЧКУ (неоцінений), росте у дубових, черешнево-дубових, грабових, дубово-соснових лісах, на вирубках та узліссях (угруповання широколистяних лісів).

15. Тюльпан лісовий *Tulipa sylvestris* L., БК, росте у дібровах, чагарниках, на трав'янистих схилах, гранітних, вапнякових і крейдяних відслоненнях (угруповання широколистяних лісів).

Тюльпан дібровний *Tulipa sylvestris* subsp. *australis* (Link) Pamp. = *Tulipa quercetorum* Klokov et Zoz, ЧКУ (вразливий), росте у заплачних дібровах, байрачних лісах, чагарниках, типовий вид угруповань класу Quercus-Fagetea (угруповання широколистяних лісів).

Родина зозуленцеві (*Orchidaceae*)

16. Коручка чемерникоподібна *Epipactis helleborine* (L.) Crantz, ЧКУ (неоцінений), росте у хвойних, мішаних і широколистяних лісах, в угрупованнях кл. Quercus-Fagetea, Quercetea robori-petraeae, Quercetea pubescenti-petraeae, Vaccinio-Piceetea, Erico-Pinetea, зрідка на узліссях (кл. Trifolio-Geranietea), (угруповання широколистяних лісів)

17. Любка дволиста *Platanthera bifolia* (L.) Rich., ЧКУ (неоцінений), росте в неморальних теплолюбних грабових дібровах та мішаних дубово-соснових лісах (угруповання широколистяних лісів).

Родина тонконогові (*Poaceae*)

18. Ковила волосиста *Stipa capillata* L., ЧКУ (неоцінений), росте по степах, кам'янистих схилах, по чагарниках, рідше на галявинах та узліссях, переважно в угруповання кл. Festuco-Brometea, поодинокі особини зустрічаються в ценозах кл. Helianthemo-Thymetea та Sedo-Scleranthetea (узлісся, степові схили), вказано для об'єкту Смарагдової мережі UA0000598 Velyka Vys.

19. Ковила Лессінга *Stipa lessingiana* Trin. & Rupr., ЧКУ (неоцінений), росте по схилах річкових долин, балок, відслонення кам'янистих порід, характерний вид для угруповань союзу Astragalo-Stipion, рідше росте у складі союзу Festucion valesiacaе (кл. Festuco-Brometeae) (узлісся, степові схили), вказано для об'єкту Смарагдової мережі UA0000304 Upper Inhul river valley.

20. Ковила вузьколиста *Stipa tirsia* Steven, ЧКУ (вразливий), росте по лучних степах в угрупованнях союзів Fragario viridis-Trifolion montani, Adonidi-Stipion tirsae, Astragalo-Stipion (кл. Festuco-Brometea), рідше трапляється узліссями та галявинами байрачних лісів вказано для об'єкту Смарагдової мережі UA0000304 Upper Inhul river valley.

Родина жовтецеві (*Ranunculaceae*)

21. Сон лучний *Anemone pratensis* L. = Pulsatilla pratensis (L.) Mill. s.l., ЧКУ (неоцінений), росте на узліссях, по степових схилах (кл. Festuco-Brometea) світлих соснових лісах (Vaccinio-Picetea) Смарагдової мережі UA0000598 Velyka Vys.

22. Горицвіт весняний *Adonis vernalis* L., росте по лучних степах у союзах Fragario viridis-Trifolion montani та Cirsio-Brachypodion pinnati, рідше в справжніх степах союзу Astragalo-Stipion і на порушених ділянках союзу Festucion valesiacaе, спорадично на узліссях (кл. Trifolio-Geranietea) та у світлих розріджених лісах (кл. Quercu-Fagetea) (узлісся, степові схили), вказано для об'єкту Смарагдової мережі UA0000598 Velyka Vys.

Особливостями лісових масивів Оникіївського надлісництва як оселищ для раритетних представників судинних рослин є їхні невеликі площі, значна протяжність у межах Кіровоградської області, високий ступінь фрагментації, розташування території над лісництва в умовах північно-байрачного степу.

Зважаючи на вищевикладене, **шість видів рослин (близько 27 % загального складу раритетних видів) більшою або меншою мірою, властиві лісовим угрупованням досліджуваного регіону – *Allium ursinum*, *Lilium martagon*, *Epipactis helleborine*, *Iris aphylla* ssp. *hungarica*, *Tulipa sylvestris*, *Platanthera bifolia*.** Згідно із еколого-ценотичною приуроченістю, 15 видів рослин є степовими, лучними та петрофітними видами, які не ростуть у лісах і тому

мають низьку та дуже низьку ймовірність трапляння територією філії.

Неприйнятною є будь-яка діяльність, яка порушує положення чинного природоохоронного законодавства України й оселища представників раритетного біологічного різноманіття. Тому, на виконання вимог ст. 11 Закону України «Про Червону книгу України», ст. 5 Закону України «Про рослинний світ» для забезпечення належних умов охорони і відтворення представників раритетної флори на території Оникіївського надлісництва за умови виявлення місцезростання раритетних видів забезпечуються належною охороною від пошкодження.

Оселища з Резолюції № 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції «Про зникаючі природні оселища, що потребують спеціальних заходів для їх збереження».

В зоні планованої діяльності філії встановлено наступні оселища Бернської конвенції:

F3.247: Понтично-сарматські листопадні чагарники (*Ponto-Sarmatic deciduous thickets*). В Україні поширені від Західного Поділля до східних кордонів і Південного берега Криму, в т. ч. кримські угруповання *Paliurus spina-christi*, *Jasminum fruticans*, *Carpinus orientalis* (частково, також G1.7), *Cotinus coggygria*.
F3.2: Субсередземноморські чагарникові угруповання (*Submediterranean deciduous thickets and brushes*). Угруповання союзів *Prunion fruticosae*, *Asparago verticillati-Crataegion taurici*, *Junipero excelsae-Quercion pubescentis*. Типові домінати чагарникового ярусу: *Amygdalus nana*, *Caragana frutex*, *Cerasus fruticosa*, *Chamaecytisus spp.*, *Cotinus coggygria*, *Cotoneaster spp.*, *Jasminum fruticans*, *Ligustrum vulgare*, *Paliurus spinachristi*, *Prunus spinosa* (за наявності стенових видів), *Rosa gallica*, *Rosa pimpinellifolia*, *Spiraea crenata*, *Spiraea media*.

G1.11: Прирічкові вербові ліси (*Riverine Salix woodland*). G1.1 : Заплавні та галерейні ліси з домінуванням *Alnus*, *Betula*, *Populus* або *Salix* (*Riparian and gallery woodland, with dominant Alnus, Betula, Populus or Salix*). На території України домінують *Alnus incana*, *Salix alba*, *Salix fragilis*. З *Salix spp.* нерідко співдомінують *Populus nigra*, *Populus alba*, *Populus tremula*. Союзи *Alnion incanae*, *Salicion albae*.

G1.A1 : Ліси з домінуванням *Quercus*, *Fraxinus*, *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (*Quercus–Fraxinus–Carpinus betulus woodland on eutrophic and mesotrophic soils*). Частина лісів G1.A1, в деревостані яких частка жодного виду не перевищує 25% (тобто не входять ліси з монодомінантними деревостанами). В т. ч. входять східноєвропейські ліси без *Carpinus betulus*. Не входять ліси крутих схилів G1.A4.

G1.A4 : Ліси на крутих схилах (*Ravine and slope woodland*). Центральноевропейські ліси союзу *Tilio platyphylli-Acerion pseudoplatani* (типові домінанти – *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinus excelsior*, *Ulmus glabra*), кримські ліси *Acer stevenii* (*A. hyrcanum subsp. stevenii*).

X18: Комплекс лісу і степу (*Wooded steppe*)

Поєднання лісу, переважно термофільних листопадних лісів G1.7, степу (E1.2), рідколісся.

Тваринний світ

Фауна Кіровоградської області представлена тваринами лісу та степу (64 види ссавців, 280 – птахів, 59 – риб, 11 – земноводних, 13 – плазунів). Із ссавців тут трапляються козуля, лось, свиня дика, вовк, лисиця, заєць-русак, куниця, борсук, хом'як, ховрах та ін.; серед птахів – горлиця, яструб, дятел, жайворонок, перепел, рідше куріпка сіра, орел. З плазунів є, зокрема, ящірка, жовтобрюх, гадюка степова, вуж звичайний, із земноводних – ропуха сіра, жаба зелена, часничниця, кумка, тритон, черепаха степова та ін.

У заростях Дніпра та інших річок водяться видра, водяний щур, кутора, з птахів – коровайка, бугачик, крижень, чирок, лиска, кулики, курочка водяна, чайка; у річках, водосховищах і ставках – короп, карась, літка, окунь, сом, лящ, щука та ін. Акліматизовано ондатру, нутрію, норку. В області значне різноманіття птахів. У видовому відношенні найбільшою групою птахів є горобині, до якої належать горобці, шпаки, синиці, ластівки, щиглики, снігурі, а також гави, сороки. Досить різноманітною групою птахів є також качині, які належать до мешканців водно-болотного комплексу. Найбільш численні представники групи – крижень, чирок-тріскунок, широконосіка. Налічується багато чапель: сіра та руда,

квак. Також достатньо різноманітною групою є сови: сова сіра, вухата та болотяна, сич хатній, пугач, сипуха (два останні занесені до Червоної книги України).

На території області представлені такі рідкісні тварини та птахи, як: борсук, свиня дика, заєць сірий, їжак звичайний, козуля європейська, зяблик, славка чорноголова, дрізд чорний, соловейко східний, синиця велика, жулан, малинівка, вівсянка звичайна та інші.

На території Кіровоградської області зустрічається 26 видів тварин, занесених до Червоної книги України, які мешкають винятково в степових або наближених до них біотопах.

Перелік тварин території планової діяльності Оникіївського надлісництва з Червоної книги України, Європейського червоного списку і Додатків Бернської конвенції наведено у додатку В.3

У фауні території планованої діяльності Оникіївського надлісництва визначено: 30 видів тварин, занесених до Червоної книги України; 10 видів тварин з Європейського червоного списку; 21 вид із Резолюції 6 Бернської конвенції; 1 вид регіонально-рідкісної фауни; 9 видів Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою (CITES).

4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку передбачає поєднання економічних, екологічних та соціальних аспектів лісогосподарської діяльності з метою збереження, невиснажливого використання лісів та підтримування їх багатогранних функцій на довгострокову перспективу.

Водночас територія лісгоспу може слугувати місцезростанням ряду рідкісних типово лісових видів рослин, чий екологічний ареал приурочений до лісових екосистем Оникіївського надлісництва, що потребує детальних обстежень території протягом різних сезонів року.

Під час польового обстеження насаджень Оникіївського надлісництва навесні-влітку 2025 р. було виявлено 5 видів рідкісних тварин и 4 види рідкісних рослин.

Серед тварин відмічені види, що є осілими і мають цілорічну активність (жук-олень, тхір, орел, сорокопуд тощо), а також види, яким притаманні сезонні міграції (журавель сірий). За способом ідентифікації всі відмічені знахідки тварин були ідентифіковані за слідами життєдіяльності (відбитки кінцівок, послід, сліди, пов'язані з живленням, тощо) або за візуальним спостереженням (жуки, птахи). Слід зазначити, що постійних міст існування тварин (гнізд, житлових нір, постійних сховищ) на обстеженій території не спостерігалось.

4.1. Інформація щодо досліджень в межах об'єктів Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304)

Моніторинг наявності видів та оселищ, занесених у список, які підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304).

Upper Inhul river valley (UA0000304) (рис. 4.1). Верхня течія річки Інгул (Кіровоградська область) і долина р. Інгулець, яка репрезентує типові та унікальні для степової зони комплекси.

Рис. 4.1 – Смарагдова мережа Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304)
Area: 18 734,18 ha Dataset year: 2025

Тут розповсюджені типові мезофітні ліси з *Quercus robur* та *Fraxinus excelsior*, заплави та лісові болота *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, лугові та справжні степи, заплавні луки, евтрофічні заплавні болота. Також представлено біляводна та занурена вища водна рослинність. Незначні площі займають відслонення гранітів із петрофітостеповою рослинністю. Загалом для території існує 10 видів, занесених до Червоної книги України, зокрема *Bulbocodium versicolor*, *Galanthus nivalis*, *Iris pontica*, *Stipa tirsia*, *Tulipa quercetorum*, *Adonis vernalis*, *Astragalus dasyanthus*. Площа ділянки важлива для збереження біорізноманіття як стихії на межі лісостепової та степової зон.

У межах післяпроектного моніторингу у 2025 р. було проведене детальне обстеження в межах Бірківського, Червоно-Нерубаївського та Новомиргородського лісництв Оникіївського надлісництва для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів, занесених до списку рослин Червоної книги України, Європейського червоного списку, Додатку I Бернської конвенції, світового червоного списку (МСООП) та Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою на території планованої діяльності та суміжних ділянках.

**Таблиця 4.1 – Перелік видів для моніторингу в лісових насадженнях
Оникіївського надлісництва на ділянках, що входять і межують
до UA0000304 Upper Inhul river valley**

Види, включені в Резолюцію №6 БК			
Код	Наукова назва	Наукова назва	Знахідка на території надлісництва
1220	<i>Emys orbicularis</i>	Болотна черепаха	Вид не знайдений, природні оселища виду не визначені
1298	<i>Vipera ursinii</i>	Гадюка степова	Вид не знайдений, природні оселища виду не визначені
1617	<i>Angelica palustris</i> (<i>Ostericum palustre</i>)	Дягель болотяний	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності (16,8 км)
2073	<i>Dianthus hypanicus</i>	Гвоздика прибузька	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності (8,4 км)
4091	<i>Crambe tataria</i>	Катран татарський	Вид не знайдений, природні оселища виду не визначені
A089	<i>Aquila pomarina</i>	Підорлик малий	Вид не знайдений, оселища виду визначені за територією планованої діяльності
A072	<i>Pernis apivorus</i>	Осоїд	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності
A403	<i>Buteo rufinus</i>	Канюк степовий	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності
A080	<i>Circaetus gallicus</i>	Зміїд	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності
A084	<i>Circus pygargus</i>	Лунь лучний	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності
A029	<i>Ardea purpurea</i>	Чапля руда	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Орлан-білохвіст	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності
A403	<i>Buteo rufinus</i>	Канюк степовий	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>	Бугайчик	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності
A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Квак	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	Лунь очеретяний	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності
1083	<i>Lucanus cervus</i>	Жук-олень	Вид знайдений, природні оселища виду визначені по всій території лісництв
A404	<i>Aquila heliaca</i>	Орел-могильник	Вид не знайдений, природні оселища виду визначені за територією планованої діяльності

Оселища, включені в Резолюцію №4 БК			
C1.222	Floating <i>Hydrocharis morsus-ranae</i> rafts	Угруповання Жабурника звичайного	Не визначені, не притаманні території філії
C1.32	Free-floating vegetation of eutrophic waterbodies	Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм	Не визначені, не притаманні території філії
C1.33	Rooted submerged vegetation of eutrophic waterbodies	Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм	Не визначені, не притаманні території філії
C2.34	Eutrophic vegetation of slow-flowing rivers	Рослинність водотоків з повільною течією і евтрофною водою	Не визначені, не притаманні території філії
C3.2	Water-fringing reedbeds and tall helophytes other than canes	Літоральні угруповання високих гелофітів	Не визначені, не притаманні території філії
E1.11	Euro- Siberian rock debris swards	Європейсько-сибірські угруповання на продуктах вивітрювання скель	Не визначені, не притаманні території філії
E1.2	Mediterranean xeric grassland	Середземноморські сухі трав'яні угруповання	Не визначені, не притаманні території філії
E3.4	Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland	Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки	Не визначені, не притаманні території філії
F3.247	Ponto-Sarmatic deciduous thickets	Понтично-сарматські листопадні чагарники	Не визначені, не притаманні території філії
G1.A1	<i>Quercus</i> – <i>Fraxinus</i> – <i>Carpinus betulus</i> woodland on eutrophic and mesotrophic soils	Ліси з домінуванням <i>Quercus</i> , <i>Fraxinus</i> , <i>Carpinus betulus</i> на евтрофних і мезотрофних ґрунтах	Представлені поза територією планованої діяльності
G1.A4	Ravine and slope woodland	Ліси на крутих схилах	Не визначені
X18	Wooded steppe	Комплекс лісу і степу	Представлені поза територією планованої діяльності

Розташування окремих пробних площ і маршрут обстеження наведено на рис. 4.2. На території Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304) маршрутне обстеження проведено у кварталах 52-61, 77, 81 та 96 Бірківського лісництва.

Рис. 4.2 Маршрут обстеження насаджень Бірківського (Новомиргородського) лісництва, які розташовано на території Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304)

Планова господарська діяльність (РГК) проводитиметься у 9 виділі 52 кварталу. Чисте дубове насадження в цьому виділі перестійне, вегетативнопаросткового походження, росте за III класом бонітету і знаходиться на стадії розладу, тому проведення РГК із подальшим створенням лісових культур є доцільним господарським заходом як з господарської, так і екологічної точки зору. Проведення господарських заходів на землях Оникіївського надлісництва ДП «Ліси України» заплановано відповідно до чинної законодавчої бази, нормативних документів і є доцільними з огляду на передбачувану екологічну, економічну та соціальну вигоду.

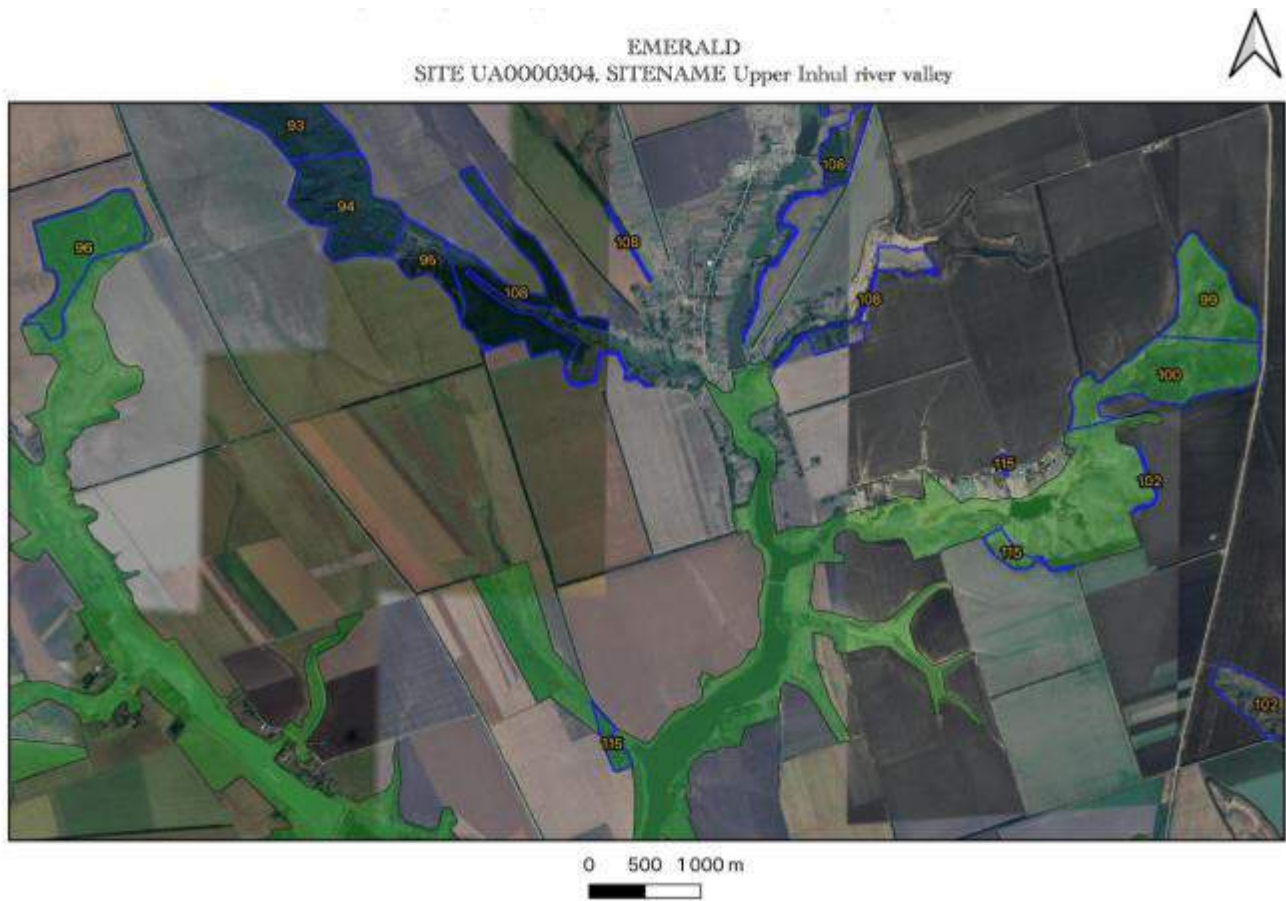

Рис. 4.3 – Пробні площі, закладені в Червоно-Нерубаївському лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) на території Смарагдової мережі для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

Висновок: за результатами польових досліджень під час проведення післяпроектного моніторингу протягом I–IV кв. 2025 р. у межах Оникіївського надлісництва на ділянках, що входять (межують) до UA0000304 Upper Inhul river valley територіях Смарагдової мережі та суміжних із нею ділянках було визначено 2 види флори та фауни цінних і рідкісних видів, занесених до списку рослин Червоної книги України, Європейського червоного списку, Додатку I Бернської конвенції, світового червоного списку (МСООП) і Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, регіонально рідкісних видів. Спеціальних заходів захисту рідкісні види не потребують, оскільки місця зростання видів рослин не входять в територію планованої діяльності, а серед тварин всі виявлені знахідки тварин були ідентифіковані за слідами життєдіяльності (відбитки кінцівок, послід, сліди пов'язані з живленням тощо) або за візуальним

спостереженням (птахи). При цьому постійних міст існування тварин (гнізд, житлових нір, постійних сховищ) на обстеженій території планованої діяльності не спостерігалося.

Згідно із затвердженим планом післяпроектного моніторингу передбачено проведення подальших досліджень у 2026 р.

4.2. Моніторинг наявності видів та оселищ, занесених у список, які підлягають охороні об'єктів Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304), Oleksandriyska part of Inhulets (UA0000318), Velyka Vys' (UA0000598), Znamianskyi Chomyi Lis (UA0000255), Kholodnyi Yar (UA0000261), Pokrovsko-Dolynivskyi (UA0000205), Nyzhniopodilskyi (UA0000341)

У межах післяпроектного моніторингу в 2025 р. було проведене детальне обстеження в межах Голованівського, Вільховатського, Ємільвського, Торговицького, Тишківського, Оникіївського, Червоно-Нерубаївського, Бірківського, Бірківського (Новомиргородського), Олександрівського лісництв Оникіївського надлісництва для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів, занесених до списку рослин Червоної книги України, Європейського червоного списку, Додатку I Бернської конвенції, світового червоного списку (МСОП) та Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою. Обстежено і закладено пробні площі на найбільш типових, репрезентативних ділянках можливого впливу господарської діяльності на відстані від 4,5 до 74,6 км. до найближчих ділянок Смарагдових мереж (табл. 3.4). Одна ділянка, 9 виділ 52 кварталу Бірківського (Новомиргородського) лісництва розташована в межах території Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304). Нумерація пробних площ у лісництвах відповідає нумерації виділів у кварталах. Основні види та оселища які охороняються в межах території Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304) наведено в таблиці 4.2. не були визначені на ділянці 9 виділ кварталу 52 та на суміжних ділянках

Таблиця 4.2 – Основні види та оселища Смарагдової мережі:

Upper Inhul river valley (UA0000304)

Назва виду (українська, латинська)	Умови місцезростання	Наявність на ділянці 9 виділ 52 кварталу та суміжних ділянках
Дягель болотняний (<i>Angelica palustris</i>)	на болотах, в заплавах лісах	Не визначений, вірогідність низька,
Гвоздика бузька (<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.)	Тріщини гранітних скель, кам'янисто-щебенисті ґрунти, осипища.	Не визначений, вірогідність низька,
Катран татрський (<i>Crambe tataria</i>)	Росте переважно на чорноземах у складі угруповань союзу <i>Astragalo- Stipion</i> , у складі екстразональних лучно- степових угруповань	Не визначений, вірогідність низька
Гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i>)	Тріщини гранітних скель, кам'янисто-щебенисті ґрунти, осипища.	Не визначений, вірогідність низька
Болотна черепаха європейська (<i>Emys orbicularis</i>)	заселяє болота, плавні, озера, ставки, річкові затоки з мулистим дном	Не визначений, вірогідність трапляння низька
Серпій різнолистий (<i>Klasea lycopifolia</i>)	зростає на узліссях лісів, галявинах, суходільних луках, степових схилах, серед чагарників	Не визначений, вірогідність трапляння висока
Ковила волосиста (<i>Klasea lycopifolia</i>)	Типовими місцями зростання цього виду є стеги, кам'янисті схили, негусті зарості чагарників, рідше — узлісся і галявини	Не визначений, вірогідність трапляння середня
Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>)	Типовими місцями зростання цього виду є стеги, кам'янисті схили, схили річкових долин, балок, узбережжя лиманів, відслонення кам'янистих порід	Не визначений, вірогідність трапляння низька
Ковила вузьколиста (<i>Stipa tirsia</i>)	Зростає на розвинутих чорноземах у цілинних та вторинних лучних степах, на степових схилах, зрідка — на узліссях байрачних дібров та в заростях степових чагарників, кам'янистих степах	Не визначений, вірогідність трапляння середня

Рис. 4.3 – Пробні площі, закладені в Голованівському лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

Рис. 4.4 – Пробні площі, закладені в Вільховатському лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

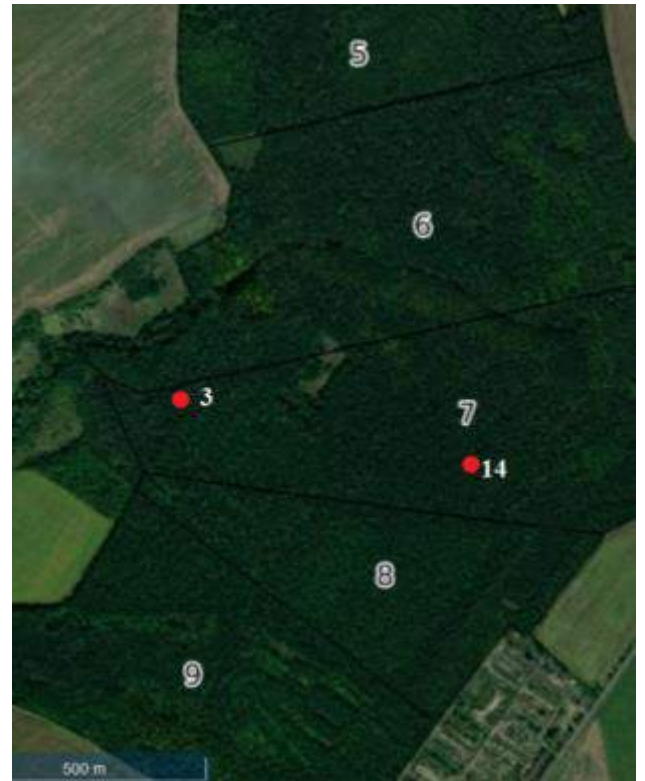
Рис. 4.5 – Пробні площі, закладені в Ємлівському лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

Рис. 4.6 – Пробні площі, закладені в Торговицькому лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

а)

б)

Рис. 4.7 – Пробні площі, закладені в Тишківському лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

а)

б)

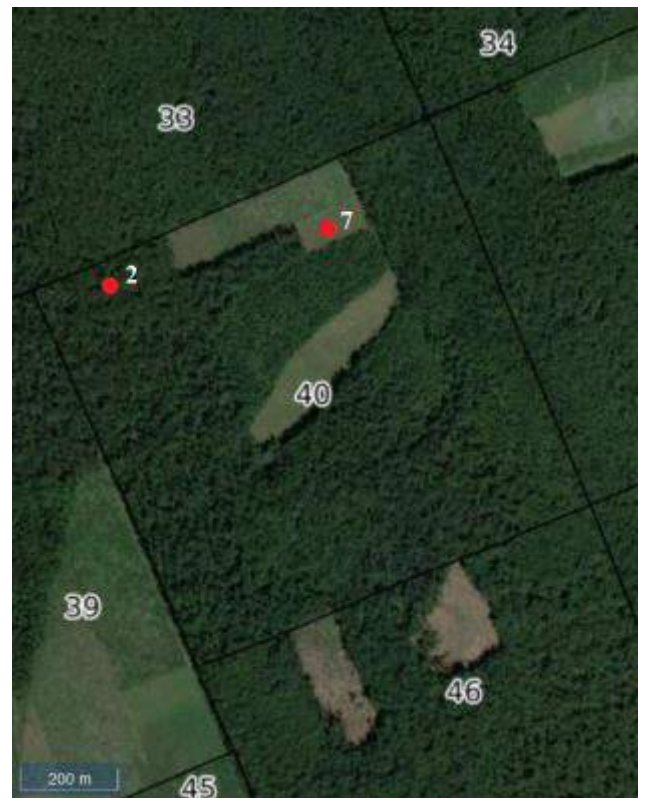
Рис. 4.8 – Пробні площі, закладені в Оникіївському лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

Рис. 4.9 – Пробні площі, закладені в Оникіївському лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

а)

б)

Рис. 4.10 – Пробні площі, закладені в Червоно-Нерубаївському лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

а)

б)

Рис. 4.11 – Пробні площі, закладені в Бірківському лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

Рис. 4.12 – Пробні площі, закладені в Бірківському лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

Рис. 4.13 – Пробні площі, закладені в Олександрівському лісництві (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

Оскільки планована діяльність у 2025 р. проводилася поза межами об'єктів Смарагдової мережі та/або на відстані мінімум 4,5 км від її границі, вплив на об'єкти Смарагдової мережі є непрямим і незначним.

Зважаючи на те, що насадження Оникіївського надлісництва утворюють щільну мозаїку різних біотопів, було проведено класифікацію насаджень, що входять у Смарагдову мережу або межують з нею на рівні таксаційних виділів за созологічною цінністю та станом (за індексами вегетації – NDVI) (табл. 4.3). Природоохоронна цінність кожної з ділянок визначалася за допомогою бальної оцінки попередньо визначених індикаторів (склад насадження, вік, гігротоп, трофотоп, походження деревостану, наявність рідкісних та зникаючих видів флори та фауни) та відповідала таким рівням: фітоценози низького (ФСІ 5–8), середнього (9–11) і високого (12–14) созологічного рівнів.

**Таблиця 4.3 – Дослідження в межах Оникіївського надлісництва об’єктів
Смарагдової мережі: Upper Inhul river valley (UA0000304), Oleksandriyska part
of Inhulets (UA0000318), Velyka Vys’ (UA0000598), Znamianskyi Chornyi Lis
(UA0000255) та Nyzhniopodilskyi (SiteCode: UA0000341)**

Кв./ вид.	Склад Тип лісу	Наявність рідкісних видів флори і фауни	Загроза біорізноманіттю та зникаючим видам	Созоло- гічна цін- ність **, бал	Рекомендовані спеціальні заходи зі збереження рідкісних видів
Голованівське лісництво					
31/7	9Яз1Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,5	Не потребує – стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
40/12	10Яз+Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	6,3	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
40/16	7Д2Лпд1Гз+Клг свіжа грабова діброва	Жук-олень (<i>Lucanus cervus</i>)	низька	10,7	Рубка не планується. У разі проведення рубки рекомендоване максимальне допустиме збереження мертвої деревини листяних порід під час рубки
55/19	10Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,4	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
Вільховатське лісництво					
4/3	10Дз+сух. Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,7	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
4/14	10Дз свіжа грабова діброва	Жук-олень (<i>Lucanus cervus</i>)	низька	10,5	Рубка не планується. У разі проведення рубки рекомендоване максимальне допустиме збереження мертвої деревини листяних порід під час рубки
4/1	10Дз (ЛК 1р) свіжа грабова діброва	Фізалис звичайний <i>Physalis alkekengi</i>	низька	6,7	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
9/10	10Дз+Яз+Клг свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	6,4	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
55/11	9Яз1Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	6,1	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
59/9	8Яз2Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,2	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
59/8	9Яз1Дз+сух. Яз свіжа грабова діброва	Не виявлені	Середня (вплив планованої діяльності в суміжних виділах)	6,5	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
Смилівське лісництво					
6/1	8Яз2Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,8	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни

Кв./ вид.	Склад Тип лісу	Наявність рідкісних видів флори і фауни	Загроза біорізноманіттю та зникаючим видам	Созоло- гічна цін- ність **, бал	Рекомендовані спеціальні заходи зі збереження рідкісних видів
6/2	10Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	середня	6,7	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
9/6	8Дз1Клп1Лпд свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	6,1	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
9/1	8Яз2Лпд+Дз+Клг+сух. Яз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	7,6	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
Торговицьке лісництво					
15/5	5Дз3Лпд2Гз+Клг свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,8	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
15/6	10Дз(ЛК7р.)4Яз3Гз2Клг1Клп(п) свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	7,1	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
15/12	5Дз3Лпд2Гз+Клг свіжа грабова діброва	Сарна європейська <i>Carpeolus carpeolus</i>	низька	9,2	Рубка не планується. Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
9/6	5Дз2Гз2Лпд1Клг+сух. Дз свіжа грабова діброва	Сарна європейська <i>Carpeolus carpeolus</i>	низька	7,3	Рубка не планується. Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
18/8	5Дз(1Дз2Гз2Лпд+Клг) свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,9	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
18/6	10Дз+Клг свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	7,1	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
19/4	8Дз2Яз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,3	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
14/2	6Дз3Лпд1Гз+Клг свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	6,1	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
16/6	5Дз3Лпд2Гз+Клг свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,5	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
Тишківське лісництво					
3/12	4Дз2Лпд2Гз2Клг+сух. Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,4	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
3/6	8Дз2Яз+сух. Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,5	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
3/13	5Дз2Гз2Клп1Лпд свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	6,1	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
7/3	10Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,2	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
7/14	8Дз2Яз+сух. Дз свіжа кленово-липова діброва	Фазан звичайний <i>Phasianus colchicus L.</i>	низька	6,7	Рубка не проводиться. Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни

Кв./ вид.	Склад Тип лісу	Наявність рідкісних видів флори і фауни	Загроза біорізноманіттю та зникаючим видам	Созологічна цінність **, бал	Рекомендовані спеціальні заходи зі збереження рідкісних видів
38/5	9Дз1Яз+сух. Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,2	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
71/10	10Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	6,0	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
72/7	10Дз+сух. Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,4	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
43/3	7Дз3Яз+Клг свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	6,3	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
39/1	10Дз+Яз+сух. Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,2	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
54/4	8Дз2Яз+сух. Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,8	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
81/13	10Яз+Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,6	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
79/4	7Яз3Дз+сух. Яз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,0	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
78/12	4Дз6Яз+Клг+сух. Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	6,1	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
74/3	9Яз1Дз+сух. Яз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,3	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
62/5	9Яз1Дз+сух. Яз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,0	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
60/2	7Яз3Дз+сух. Яз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,2	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
66/2	5Дз2Яз3Яз+сух Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	6,3	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
Оникіївське лісництво					
82/16	9Яз1Дз+Клг+сух. Яз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,3	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
99/4	10Дз+Клг свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	6,4	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
50/4	8Яз2Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,5	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
99/28	8Дз1Яз1Клг+сух. Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,1	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
49/3	8Яз2Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,3	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни

Кв./ вид.	Склад Тип лісу	Наявність рідкісних видів флори і фауни	Загроза біорізноманіттю та зникаючим видам	Созологічна цінність **, бал	Рекомендовані спеціальні заходи зі збереження рідкісних видів
49/4	10Яз+Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	6,0	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
64/13	8Дз2Клг+Лпд волога кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	6,2	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
58/19	9Дз1Лпд+Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,3	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
58/3	9Дз1Лпд свіжа кленово-липова діброва	Борсук європейський <i>Meles meles</i>	низька	7,5	Рубка не планується. Виявлені порої борсука свідчать про те, що його нора розташована на іншій території. Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
58/4	3Дз3Акб2Лпд1Яз1Клп свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	8,1	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
64/7	7Дз3Яз+сух. Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,5	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
110/1	6Дз2Яз1Клг1Акб+Лпд+Язл+сух. Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	7,1	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
110/6	7Яз1Дз1Клг1Брс свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,4	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
110/7	6Дз4Лпд+Брс+Клг свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	6,8	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
110/8	8Яз2Дз+Брс свіжа кленово-липова діброва	Сарна європейська <i>Capreolus capreolus</i>	низька	8,2	Рубка не планується. Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
Новоукраїнське лісництво					
18/1, 18/2	9Яз1Дз+сух. Яз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,2	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
17/2	9Яз1Дз+Клг+сух. Яз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	6,0	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
14/1	7Яз3Дз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,9	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
14/3	10Яз(ЛКЗр)10Яз(ПП) свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	6,3	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
5/6	9Яз1Дз+сух. Яз свіжа кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,1	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни

Кв./вид.	Склад Тип лісу	Наявність рідкісних видів флори і фауни	Загроза біорізноманіттю та зникаючим видам	Созологічна цінність **, бал	Рекомендовані спеціальні заходи зі збереження рідкісних видів
Олександрівське лісництво					
14/2	5Дз1Ак62Клп2Клг+Яз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,9	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
14/3	5Гз3Клп2Дз свіжа грабова діброва	Вивірка звичайна Sciurus vulgaris	низька	8,2	Рубка не планується. Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
Червоно-Нерубаївське лісництво					
40/7	8Дз2Лпд+Гз+Клп+сух. Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,0	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
79/6	6Дз2Гз1Клг1Лпд свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,2	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
26/5	6Дз2Гз2Клг+Лпд+сух. Гз суха кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,6	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
26/3	10Дз+Клг+Лпд суха кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	9,6	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
Бірківське (Новомиргородське) лісництво					
52/9	10Дз+Клп+Клг суха кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	5,6	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
52/4	4Дз6Яз+Клп суха кленово-липова діброва	Не виявлені	низька	6,0	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
52/6, 52/16	10Дз+Клг+сух. Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,0	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
Бірківське лісництво					
87/7	5Гз3Лпд2Дз+Клг свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,4	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
87/4	6Дз1Клг3Гз+сух. Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,9	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
51/2	6Дз1Клп2Клг2Клг1Лпд+Гз свіжа грабова діброва	Не виявлені	низька	5,7	Не потребує -стандартні для збереження різноманіття флори й фауни

* - При розрахунках загрози не розраховували вплив військового стану на лісові екосистеми. Тому загроза може бути вищою за рахунок прямих і непрямих пошкоджень та забруднення під час війни в Україні.

** рівень созологічної цінності визначався як низький (ФСІ 5–8), середній (9–11) і високий (12–14).

Висновок: за результатами польових досліджень під час проведення післяпроектного моніторингу протягом I–IV кв. 2025 р. зазначених вище ділянок у межах Оникіївського надлісництва, на територіях Смарагдової мережі та суміжних із нею ділянках було визначено 7 видів флори та фауни цінних і

рідкісних видів, занесених до списку рослин Червоної книги України, Європейського червоного списку, Додатку I Бернської конвенції, світового червоного списку (МСООП) і Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, регіонально рідкісних видів. Спеціальних заходів захисту рідкісні види не потребують, оскільки місця зростання видів рослин не входять в територію планованої діяльності, а серед тварин всі виявлені знахідки тварин були ідентифіковані за слідами життєдіяльності (відбитки кінцівок, сліди пов'язані з живленням тощо) або за візуальним спостереженням (птахи). При цьому постійних міст існування тварин на обстеженій території планованої діяльності не спостерігалось.

Деякі рідкісні види тварин і рослин, а також оселища з числа занесених у список, що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі, на території Оникіївського надлісництва зустрічаються, проте поза межами ділянок, на яких планується провадження планованої діяльності філії. Тому вплив планованої лісгосподарської діяльності на них є непрямим і переважно незначним. Це, зокрема, види й оселища, що із лісовим середовищем пов'язані опосередковано – водні, болотяні, лучні тощо. Згідно із затвердженим планом післяпроектного моніторингу передбачено проведення подальших досліджень у 2025 р.

4.3. Дослідження щодо впливу на види та оселища в межах Бірківського та Червоно-Нерубайвського лісництв проектного лісового заказника місцевого значення «Чорний Ворон»

У лісостеповій зоні збереглися значні лісові масиви на вододілах – Чорний ліс, Нерубайський та інші. Природна степова рослинність зберіглася на схилах річкових долин та балок, на узліссях. Зберіглася лучна та болотна рослинність у заплавах річок. У степах області переважають багаторічні трав'янисті рослини, насамперед, злаки. На степових ділянках зустрічаються типчак, ковила, адоніс весняний, адоніс волзький.

Обстеження проектного лісового заказника місцевого значення «Чорний ворон». У рамках післяпроектного моніторингу у 2025 р. було проведено детальне

дослідження в межах Бірківського лісництва Оникіївського надлісництва, де передбачено створення лісового заказника місцевого значення «Чорний ворон» та на суміжних ділянках для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів, занесених до списку рослин Червоної книги України, Європейського червоного списку, Додатку I Бернської конвенції, світового червоного списку (МСООП) та Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою (рис. 4.7).

Рис. 4.7 – Пробні площі, у межах Бірківського лісництва Оникіївського надлісництва, де передбачено створення лісового заказника місцевого значення «Чорний ворон» (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів

В межах прекованого лісового заказника місцевого значення «Чорний ворон» були вибрані квартали 106 і 111 із старовіковими лісовими насадженнями, інші квартали представлені молодими лісовими культурами, обстеження проводилось візуально, проби не закладались. По всіх ділянках відзначено антропогенне навантаження (тропи і тропинки, зламані гілки, зрізи грибів тощо), що пояснюється наявністю рекреаційної зони та близькістю до автомобільних шляхів. Дані результатів весняного і літнього обстежень наведено в табл. 4.4.

Таблиця 4.4 – Дослідження в межах Бірківського лісництва проектного лісового заказника місцевого значення «Чорний ворон»*

Квар-тал/виділ	Склад насадження	Вік, років	Сер. висота, м	Сер. діаметр, см	Повнота	Клас бонітету	Походження	Наявність рідкісних видів флори та фауни
111/8	7Дз2Гз1Клг+Лпд	139/ 139/ 84	26,0/ 22,0/ 25,0	40,0/ 24,0/ 28,0	0,60	II	Насінне природне/ Веgetативне паросткове	Не визначені
106/14	10Дз	8	–	–	–	I	Насінне штучне	Не визначені
106/3	9Дз1Яз+Гз+Клп	124/ 124	25,0/ 26,0	40,0/ 40,0	0,60	III	Насінне штучне/ Веgetативне паросткове	Не визначені
106/13	9Дз1Яз+Лпд	154/ 84	27,0/ 25,0	48,0/ 36,0	0,50	II	Насінне штучне	Не визначені

*Детальний опис знайдених видів наданий у додатку, обстеження проведені лісовою охороною разом з спеціалістами УкрНДЛГА.

На території проектного лісового заказника місцевого значення «Чорний Ворон» визначено поширений біотоп Д1.2.1 Центральноєвропейські грабово-дубові ліси Central European oak-hornbeam forests, за UkrBiotop: G:1.215 Субконтинентальні грабово-дубові ліси (за EUNIS: G1.A Meso- and eutrophic Quercus, Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus and related woodland / мезо- і евтрофні ліси з домінуванням Quercus, Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus і споріднені ліси; G1.9 Non-riverine woodland with Betula, Populus tremula or Sorbus aucuparia / Незаплавні ліси з домінуванням Betula, Populus tremula or Sorbus aucuparia; за Резолюцією 4 Бернської конвенції: G1.A1 Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus woodland on eutrophic and mesotrophic soils / Ліси Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus на евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Додаток I Оселищної Директиви: 9170 Galio-Carpinetum oak-hornbeam forests / Дубово-грабові ліси Galio-Carpinetum. Ценози такого біотопу представлені переважно дубово-грабовими лісами межі між лісостеповою та степовою зонами Правобережної України, переважно союзом *Carpinion betuli* Issl. 1931 em. Oberd. 1953 (клас Quercus-Fagetea Br.-Bl. et Vlieger 1937). Союз *Carpinion betuli* Issl. 1931 em. Oberd. 1953 включає центральноєвропейські грабово-дубові ліси, поширені на досить багатих ґрунтах по всій Україні, крім степової зони.

Діагностичні види: *Carpinus betulus*, *Cerasus avium* (L.) Moench, *Campanula rapunculoides*, *Carex digitata*, *C.pilosa*, *Lathyrus vernus*, *Stellaria holostea*, *Tilia cordata*, *Vinca minor* L. *Scillo sibericae-Carpinetum betuli* ass. nova

Діагностичні види: *Scilla siberica* Haw., *Corydalis solida* (L.) Clairv., *Allium ursinum*, *Dentaria bulbifera* L.

Угруповання відносяться до класу *Querc-Fagetea*, порядку *Fagetalia sylvaticae*, союзу *Carpinion betuli* та 2 асоціацій, 4 субасоціацій та 2 варіантів, які є новими для науки і описаними вперше. Для підтвердження правомірності опису синтаксонів були використані порівняльний аналіз, метод фітоіндикації, аналіз результатів яких показав чітку різницю між грабовими лісами на південній межі свого природного поширення та типовими грабовими лісами лісостепової зони. Дані результатів обстежень надані у таблиці 4.5.

Таблиця 4.5 – Дослідження впливу на види та оселища в межах Бірківського лісництва проектного лісового заказника місцевого значення «Чорний ворон»

Біотоп	Квартал / виділ	ТЛУ	Склад насадження	Наявність рідкісних видів флори і фауни	Загроза біорізноманіттю та зникаючим видам
За Національним каталогом біотопів України - Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси	106/13	Свіжа грабова діброва	9Дз1Яз+Лпд	Не виявлені	низька
Central European oak-hornbeam forests. За EUNIS: G1.A Meso- and eutrophic Quercus, Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus and related woodland / мезо- і евтрофні ліси з домінуванням Quercus, Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus і споріднені ліси; G1.9 Non-riverine woodland with Betula, Populus tremula or Sorbus aucuparia / Незаплавні ліси з домінуванням Betula, Populus tremula or Sorbus aucuparia.	106	Волога грабова діброва	8Дз1Взд1Лпд	Не виявлені	низька
За Резолюцією 4 Бернської конвенції: G1.A1 Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus woodland on eutrophic and mesotrophic soils / Ліси Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus на евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Додаток I Оселищної Директиви: 9170 Galio-Carpinetum oak-hornbeam forests / Дубово-грабові ліси Galio-Carpinetum; За UkrBiotop: G:1.215 Субконтинентальні грабово-дубові ліси	111	Свіжа грабова діброва	10Дз	Не виявлені	низька

Висновок: у гідроморфних ландшафтах (тип лісорослинних умов D₃) на території проектного лісного заказника місцевого значення «Чорний Ворон» визначено поширені біотоп Д1.2.1 Центральноєвропейські грабово-дубові ліси *Central European oak-hornbeam forests*, за UkrBiotop: G:1.215 Субконтинентальні грабово-дубові ліси, які є звичайно поширеними на території філії і спеціальної охорони не потребують. Біотоп перебуває у задовільному стані, види з переліку рослин і тварин Червоної і Зеленої книги України, Європейського червоного списку, Додатку I Бернської конвенції, світового червоного списку (МСООП) та Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, регіонально рідкісні не були виявлені протягом спостережень у I–IV кварталах 2025 р.

Згідно із затвердженим планом післяпроектного моніторингу передбачено проведення подальших досліджень.

4.4. Дослідження щодо впливу на види та оселища в межах об'єктів Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304), Oleksandriyska part of Inhulets (UA0000318), Velyka Vys' (UA0000598) та Znamianskyi Chomyi Lis (UA0000255)

У межах післяпроектного моніторингу в 2025 р. було проведене *детальне дослідження ділянок планованої діяльності Оникіївського надлісництва та суміжних ділянок до початку планованої діяльності*. У флорі території планованої діяльності Оникіївського надлісництва визначено: 32 види рослин, занесених до Червоної книги України; 6 видів рослин з Європейського червоного списку; 4 види з Додатку I Бернської конвенції; 3 види регіонально-рідкісних рослин; 4 види світового червоного списку (МСООП); 1 вид Конвенції про міжнародну торгівлю, що перебувають під загрозою (додатки Б, В).

У межах території планованої діяльності Оникіївського надлісництва визначено 30 видів тварин, занесених до Червоної книги України, 10 видів тварин із Міжнародного списку охорони природи (МСОП), 9 видів тварин Конвенції CITES, 2 види тварин з Європейського червоного списку, 18 видів тварин із Резолюції 2 та Резолюції 6 Бернської конвенції та 1 регіонально-рідкісний вид (додатки Б, В).

Анотований список рідкісних видів тварин та рослин, виявлених на ділянках впровадження планованої діяльності Оникіївського надлісництва наведено в додатку В. Обстеження протягом I–IV кв. 2025 р. проведено на території планованої діяльності та суміжних територіях з метою визначення типу біотопів та рідкісних видів та впливу на них планованої діяльності (табл. 4.6).

Таблиця 4.6 – Опис типових репрезентативних відвіданих ділянок під час польових досліджень і де були закладені постійні моніторингові ділянки для подальшого моніторингу видів

Локація	Тип лісу	Опис
Голованівське л-во, 31/7 РГК	D ₂ -г-Д Свіжа грабова діброва	Зруб 2025р. стиглого ясеневого насадження (10Яз+Дз) віком 101 р. штучного походження, дуб – вегетативного паросткового походження. Наявне природне поновлення ясена звичайного густотою 4,0 тис.шт/га. Проективне покриття ЖНП – 40–60 %. У трав'яному покриві домінує кінський часник, зірочник ланцетолистий, чисельні також гравілат міський, глуха кропива крапчаста, кропива звичайна, лобода біла, просянка розлога, зрідка трапляються герань Робертова та фіалка шершава.
Голованівське л-во, 40/16 Суміжна ділянка	D ₂ -г-Д Свіжа грабова діброва	Суміжна ділянка. Мішане пристигаюче дубове насадження породного складу 7Дз2Лпд1Гз+Клг. Дуб – штучного походження, а інші породи – вегетативного паросткового походження. Загальний санітарний стан 2,5–3,0, (стан дуба – 2,5, липи – 2,0, граба – 2,5–3,0, клена гостролистого – 1,5, в'яза шорсткого – 2,5–3,0). Санітарний стан клена польового під наметом – всихаючий (Іс–3,0). Сухостій дерев дуба звичайного становить 6 %. Під наметом підріст клена гостролистого, граба звичайного та липи дрібнолистої густотою 3,0 тис.шт./га, а також природне поновлення клена польового і ясена зеленого. Підлісок зріджений, презентований бересклетом європейським і бузиною чорною. Проективне покриття трав'яного покриву варіює у межах 0,1–70 %. Домінують осока волосиста, ягиця звичайна, зірочник великоцвітій (з ланцетовидний), латук компасний, просянка розлога, трапляються конвалія звичайна, глуха кропива крапчаста кропива дводомна, чистотіл великий, герань Робертова, медунка лікарська, фіалка шорстка, гравілат міський, дзвоники кропиволисті. Виявлений мертвий жук-рогач після льоту, ліжанки сарни європейської
Вільховатське л-во, 4/14 Суміжна ділянка	D ₂ -г-Д Свіжа грабова діброва	Суміжна ділянка. Перестійне насадження дуба звичайного вегетативного паросткового походження (10Дз). Стан дуба – сильно ослаблений (Іс–3). На ділянці відзначена значна кількість мертвої деревини дуба – 6 %. Виявлено густий підріст ясена звичайного, береста і клена гостролистого (4Яз4Брс2Клг) віком 10–21 років, висотою – 2–8 м, густотою близько 15,0 тис.шт/га. Підлісок формують клен татарський, глід колючий, свидина кров'яна, бузина чорна, бересклет європейський. Проективне покриття травостою нерівномірне і варіює у межах 0,1–80%. Домінують кропива дводомна, герань Робертова, глуха кропива крапчаста, купина багатоквіткова, спорадично трапляються зірочник ланцетовидний, фіалка шершава, підмаренник чіпкий, розхідник плющевидний, доволі рясним є гравілат міський. Виявлено мертвий жук-рогач після льоту.

Локація	Тип лісу	Опис
Вільховатське л-во, 4/1 Суміжна ділянка	D ₂ -г-Д Свіжа грабова діброва	Суміжна ділянка. Суцільна рубка головного користування РГК 2022 року. Незімкнуті лісові культури дуба (10Дз) за схемою розміщення садивних місць 4,0×0,5 м. Збереженість культур становить 75 %. На закрайку зруба виявлено куртину фізаліса звичайного (<i>Physalis alkekengi</i> L.)
Вільховатське л-во, 59/8 Суміжна ділянка	D ₂ -г-Д Свіжа грабова діброва	Суміжна ділянка. Стигле дубово-ясеневе насадження (9Яз1Дз) віком 111 років насінного штучного походження. Розладнане насадження. Всихаюче насадження – загальний санітарний стан 3,5–4,0 (стан по ясену – 4,5, по дубу – 3,5). Виявлено значну кількість мертвої деревини ясена звичайного (сухостій та деревна ламань) – 15–20 м ³ /га (10–15 %). Ступінь збереженості біотопу – III (частково деградована). Під наметом відзначено густе природне поновлення ясена звичайного (10–15 тис. шт./га) віком 16 років максимальною висотою 7 м і діаметром 8 см. Підлісок зріджений, презентований кленом татарським, свидиною кров'яною, глодом колючим, бруслиною бородавчастою. Проективне покриття трав'яного покриву, в якому панують рудеральні види, становить 70–90 %. Домінує лобода біла, вівсюг звичайний, глуха кропива крапчаста, підмарник чіпкий; трапляються кропива дводомна, пирій повзучий, латук компасний, просянка розлога, зірочник великоцвітий (з. ланцетовидний), чистотіл великий, герань Робертова, фіалка шорстка, цибуля груглолова.
Ємилівське л-во, 6/2 Суміжна ділянка	D ₂ -г-Д Свіжа грабова діброва	Суміжна ділянка. Насадження дуба штучного походження віком 101 рік. Стан насадження ослаблений – 3,0. Під наметом відзначено підріст кленів гостролистого і польового, а також береста (4Клг3Клт3Брс) віком 10–21 рік густотою 4,0 тис. шт./га. У підліску зімкненістю 0,3–0,4 ростуть клен татарський, свидина кров'яна, глід колючий, бруслина бородавчаста (4Клг3Клт3Брс). Живий надґрунтовий покрив доволі рясний – 20–50 %. Домінують осока волосиста, зірочник ланцетolistий, тонконіг дібровний, фіалка шорстка. Трапляються також купина багатоквіткова, герань Робертова, медунка темна. На ділянці виявлено кілька мурашників.
Ємилівське л-во, 9/1 Суміжна ділянка	D ₁ -к-лД Суха кленово- ліпова діброва	Суміжна ділянка. Дубово-ясеневе насадження з домішкою гледичії колючої насінного штучного походження (склад 7Яз2Дз1Глз) віком 58 років. Насадження характеризується ослабленим станом (Іс – 3,0). Відмічено природне поновлення ясена віком 16 років густотою 3,0 тис. шт./га. Підлісок зімкненістю 0,30 утворюють клен татарський і свидина кров'яна. Тра'вяний покрив неоднорідний – проективне покриття 10–30 %. Під наметом домінують тонконіг дібровний, зірочник ланцетolistий, трапляються маруна щиткова, гравілат міський.
Торговицьке л-во, 9/6 Суміжна ділянка	D ₂ -г-Д Свіжа грабова діброва	Суміжна ділянка. Мішане різновікове насадження з дуба звичайного (насінного штучного походження), граба звичайного, липи дрібнолистої та клена гостролистого вегетативно-паросткового походження. Склад насадження – 5Дз2Гз2Лпд1Клг. Спостерігається суцільне всихання скелетних гілок дуба, його сухoverхість. Виявлено багато сухостійного дуба. Стан насадження сильно ослаблений – 3. Ступінь збереженості оселища – III (середня, частково деградована). На узліссі дуб уражений борошністою росю. Під наметом насадження виявлено природне поновлення клена гостролистого, граба вичайного, в'яза шорсткого (берест), дуба звичайного, клена татарського, липи дрібнолистої густотою 3,0 тис. шт./га. Підлісок зімкненістю 0,3 презентують свидина кров'яна, бересклет бородавчастий, глід колючий. На узліссі росте терен. У надґрунтовому покриві проективним покриттям 10–30 % домінують фіалка шершава, купина багатоквіткова, гравілат міський, трапляються куртини конвалії звичайної, куцоніжка лісова, осока

Локація	Тип лісу	Опис
		<p>волосиста, зірочник великоцвітий (з. ланцетовидний), копитняк європейський, зеленчук жовтий, медунка темна, купина багатоквіткова, підмаренник запашний, фіалка дивна, грястиця збірна, тонконіг дібровний, рудеранти латук компасний, злинка канадська, амброзія полинолиста, щиріця біла, миший зелений.</p> <p>На ділянці виявлено старі ліжанки і стежки сарни європейської, а також порої кабана.</p>
<p>Торговицьке л-во, 15/6 Суміжна ділянка</p>	<p>D₂-г-Д Свіжа грабова діброва</p>	<p>Суміжна ділянка. Незімкнуті лісові культури дуба віком 13 років. Склад культур – 10Дз. Приживлюваність культур становить 60 %. На ділянці виявлено природне поновлення вегетативного походження складу 4Яз3Гз2Клг1Клп віком 13 років висотою 1,0–1,5 м, зімкнутістю – 0,6.</p> <p>Проективне покриття ЖНП незначне – 20–30 %. У надґрунтовому покриві домінують рудеранти гірчак березковидний, гравілат міський, лобода біла, щиріця біла, поодинокі трапляється блекота чорна, смілка звичайна. Серед сільвантів трапляються фіалка Рейхенбаха, осока волосиста, зірочник великоцвітий (з. ланцетовидний), підмаренники чіпкий і запашний.</p>
<p>Торговицьке л-во, 15/12 Суміжна ділянка</p>	<p>D₂-г-Д Свіжа грабова діброва</p>	<p>Суміжна ділянка. Різновікове стигле природне мішане насадження породного складу 5Дз3ЛпД2Гз+Клг. Насадження різновікове. Дуб звичайний (насіновевого штучного походження) – 116 р., липа – 90 р., граб звичайний – 86 років (вегетативного походження).</p> <p>Підріст утворений кленом польовим, липою дрібнолистою, грабом звичайним. Підріст граба звичайного – 15–26 років середньою висотою – 4 м, 3,0 тис.шт/га. Повнота насадження нерівномірна, у середньому 0,7. Спостерігається всихання скелетних гілок дуба. Санітарний стан насадження – ослаблений (2,5). Ступінь збереженості оселища – III (середня). Велика кількість сушняку дуба. У підліску свідина кров'яна зімкнутістю 0,4.</p> <p>Проективне покриття живого надґрунтового покриву нерівномірне – 5–30 %. Характерними видами живого надґрунтового покриву є зірочник великоцвітий (з. ланцетовидний), підмаренник запашний, копитняк європейський, медунка темна, осока волосиста, купина багатоквіткова, фіалка дивна, грястиця збірна, тонконіг дібровний, розхідник шорсткий, конвалія звичайна.</p> <p>На пробній площі мурашник рудих лісових мурах. На ділянці виявлено ліжанки сарни європейської</p>
<p>Торговицьке л-во, 18/6 Суміжна ділянка</p>	<p>D₂-г-Д Свіжа грабова діброва</p>	<p>Суміжна ділянка. Стигле дубове насадження (10Дз+Клг) віком 106 років штучного походження повнотою 0,6. Стан дуба – 3,0. Підріст презентують ясен звичайний, клен польовий густотою 2,0 тис.шт/га. У підліску трапляється бузина чорна.</p> <p>Проективне покриття ЖНП – 40–60 %. У трав'яному покриві домінує зірочник ланцетолистий, чисельні також гравілат міський, глуха кропива крапчаста, кропива звичайна, лобода біла, кінський часник, просянка розлога, зрідка трапляються герань Робертова та фіалка шершава.</p>
<p>Тишківське л-во, 3/6 Суміжна ділянка</p>	<p>D₂-г-Д Свіжа грабова діброва</p>	<p>Суміжна ділянка. Мішане насадження дуба звичайного і ясена зеленого (8Дз2Язл) віком 75 років.</p> <p>Всихаюче насадження – загальний санітарний стан 3,5–4, (стан по ясену – 4,5, по дубу – 3,5). Виявлено значну кількість мертвої деревини (сухостій та деревна ламань) – 10–15 %. Сухостій дуба звичайного становить 10 м³/га. Понад 25 % кількості дерев ясена – сухі. Ступінь збереженості оселища – III (частково деградована)</p> <p>Під наметом відзначено підріст ясена зеленого, 16 років, висота – 5 м, 3,0 тис.шт/га, а також природне поновлення липи серцелистої, кленів гостролистого і польового. Підлісок зріджений, презентований кленом татарським, свидиною кров'яною, глодом колючим, бруслиною бородавчастою. Проективне покриття трав'яного покриву, в якому багато рудеральних видів, становить 50–90 %. Домінують пирій повзучий, латук компасний, просянка</p>

Локація	Тип лісу	Опис
		розлога, зірочник великоцвітий (з. ланцетовидний), трапляються глуха кропива крапчаста кропива дводомна, чистотіл великий, герань Робертова, фіалка шорстка.
Тишківське л-во, 3/13 Суміжна ділянка	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Суміжна ділянка. 17-річні лісові культури дуба звичайного з домішкою граба звичайного, клена польового, липи дрібнолистої вегетативного паросткового походження (склад 5Дз2Гз2Клп1Лпд). Стан культур задовільний. Проективне покриття ЖНП становить 80–100%. Домінують рудеранти злинка канадська, лобода біла, гірчак звичайний (спориш), амброзія полинолиста, трапляються також глуха кропива крапчаста, будяк акантовидний, гравілат міський, фіалка шершава, зрідка – медунка темна.
Тишківське л-во, 7/3 РГК	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Зруб РГК 2025 року після вирубування стиглого насадження дуба звичайного. На ділянці залишено насінники дуба. Трапляється підріст дуба звичайного, клена польового. Відзначено природне поновлення береста, в'яза шершавого. Серед підліску – бруслина бородавчаста, калина гордовина. Проективне покриття ЖНП – 40–60%. У трав'яному покриві домінує зірочник ланцетолистий, чисельні також гравілат міський, глуха кропива крапчаста, кінський часник, кропива звичайна, лобода біла, просянка розлога, зрідка трапляються згерань Робертова та фіалка шершава.
Тишківське л-во, 7/14 Суміжна ділянка	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Мішане ясеневе-дубове насадження штучного насінневого походження (8ДЗ2ЯЗ). У насадженні проведена вибіркова санітарна рубка у зв'язку з пошкодженням бактеріальним раком ясеня слабкого ступіня. Стан насадження – здоровий (2,0–2,5). Ступінь збереженості біотопу – II (високий). Підріст утворений ясенем звичайним віком 15 років, середньою висотою 3 м, густиною 3,0 тис. шт./га. У підліску клен польовий, клен татарський. ЖНП не виражений унаслідок високої зімкненості деревного намету. Пір'я фазана звичайного (<i>Phasianus colchicus</i> L.)
Оникіївське л-во, 49/4 Суміжна ділянка	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Суміжна ділянка. Стигле ясеневе насадження (10Яз+Дз) віком 96 років штучного насінного походження. Розладнане насадження. Ступінь збереженості біотопу – III (частково деградована). Підріст презентують ясен звичайний, клен польовий густиною 4,0 тис.шт/га. У підліску трапляється бузина чорна. Проективне покриття ЖНП – 30–50%. У трав'яному покриві домінує кінський часник, зірочник ланцетолистий, чисельні також гравілат міський, глуха кропива крапчаста, кропива звичайна, лобода біла, просянка розлога, зрідка трапляються герань Робертова та фіалка шершава. Порої кабанів.
Урочище «Чобіток» Оникіївське л-во, 82/16 РГК	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Зруб РГК 2025 р. (лютий-березень) після вирубування 96-річного стиглого дубово-ясеневого насадження (9Яз1Дз+Клг) штучного походження з домішкою клена гостролистого. Структура насадження була деградована, його стан – сильно ослаблений (3,5). Стан ясеня від сильно ослабленого до всихаючого (3,5–4,0) – 50% дерев ясеня старий сухостій. Ступінь збереженості біотопу відповідав III (частково деградована). Зважаючи на стан біотопу, на ділянці спостерігалася значна кількість мертвої деревини, включаючи окрім сухостою, деревну ламань. На ділянці виявлено природне поновлення з ясеня, клена гостролистого і в'яза граболистого (6Яз2Клг2Брс) віком близько 16 років густиною 4,0 тис. шт./га насінного природного походження. Проективне покриття ЖНП – 40–90%. У трав'яному покриві домінує лобода біла, гречка в'юнкова, жабрій звичайний, чисельні також гравілат міський, глуха кропива крапчаста, кропива звичайна, просянка розлога, зрідка трапляються зірочник ланцетолистий, герань Робертова та фіалка шершава.

Локація	Тип лісу	Опис
Урочище «Чобіток» Оникіївське л-во, 82/8, 82/9 Суміжна ділянка	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Суміжні ділянки. Молодняки I класу дуба звичайного штучного походження з домішкою ясена звичайного, в'яза граболистого та клена польового вегетативного паросткового походження. Підріст утворений кленом татарським зімкненістю 0,3. У підліску бузина чорна. Тра'в'яний покрив неоднорідний – проєктивне покриття 20–40%. Під наметом домінують тонконіг дібровний, зірочник ланцетолистий, трапляються маруна щиткова, гравілат міський.
Урочище «Чобіток» Оникіївське л-во, 82/12 Суміжна ділянка	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Суміжна ділянка. Лісонасінна ділянка. Насадження дуба звичайного з домішкою ясена звичайного штучного походження і осики вегетативного походження (10Дз+Яз+Ос) віком 64 роки. Відбувається всихання дуба, обсяг мертвої деревини становить 2 %. Стан ясена здоровий – Іс– 1,2–1,5. Стан дуба звичайного гірший, ніж ясена – Іс–3,0. Відбувається компактизація крон дерев дуба унаслідок усихання скелетних гілок. Густота природного поновлення ясена діаметром від 2 до 6 см і висотою 1,5–9,0 м становить 5–10 тис. шт./га; діаметром від 10 до 14 см і висотою 12–14 м – 1,0 тис. шт./га. Проєктивне покриття тра'в'яного покриву 5–30 %. Домінують зірочник ланцетолистий, фіалка шорстка, тонконіг дібровний, трапляються чистотіл великий, кропива дводомна, підмаренник чіпкий та гравілат міський.
Оникіївське л-во, 110/3.1 РГК	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Зруб РГК – 2025 р. стиглого ясеневого насадження штучного походження з домішкою дуба звичайного і клена гостролистого, робінії звичайної і береста. Заплановано створення лісових культур. Виявлено природне поновлення вегетативно-насінного походження з ясена звичайного, та домішкою клена польового густотою близько 4,0 тис. шт./га. Спостерігається суцільне заростання ділянки бур'янистими видами – полин звичайний, злинка канадська, лобода біла, гірчак звичайний (спориш), амброзія полинолиста, трапляються також глуха кропива крапчаста, будяк акантовидний, стенактис однорічний, лопух справжній, хвилівник звичайний, собача кропива звичайна, гірчак березковидний, кінський часник, зрідка трапляються сільванти – зірочник ланцетолистий та фіалка шорстка. На ділянці наявні сліди сарни європейської.
Оникіївське л-во, 110/1 Суміжна ділянка	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Суміжна ділянка. Стигле мішане дубове насадження насінного штучного походження з домішкою ясена звичайного, клена гостролистого, робінії звичайної та липи дрібнолистої з ясенем зеленим складу 6Дз2Яз1Клг1Акб+Лпд+Язл. Стан дуба сильно ослаблений (3,0–3,5) – багато дерев уражено шкідниками і хворобами. 30% дерев дуба – старий сухостій. Стан ясена – всихаючий (4,0–5,0). У дерев дуба відбувається всихання і відпадання скелетних гілок і компактизація крони внаслідок утворення водяних пагонів. Ступінь збереженості біотопу – III (частково деградована). На ділянці відзначена значна кількість мертвої деревини, включаючи окрім сухоостою, деревну ламань. Відзначено природне поновлення ясена звичайного та клена гостролистого віком 16 років, висотою – 4 м, 4,0 тис. шт./га. Підлісок густий внаслідок зрідження верхнього намету і збільшення освітленості. У підліску глід одноматочковий, клен татарський, бруслини бородавчаста і європейська. Проєктивне покриття травостою варіює у межах 30–70 %. Під густим наметом підросту і підліску переважають лісові види. Домінують зірочник ланцетовидний, фіалка шершава, купина багатоквіткова, підмаренник чіпкий, копитняк європейський, розхідник пліщевидний, доволі рясним є гравілат міський. Через насадження прокладена тропа кабанів.

Локація	Тип лісу	Опис
Оникіївське л-во, 110/6 Суміжна ділянка	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Суміжна ділянка. Насадження дубово-ясеневе штучного походження віком 46 років. У домішці клен гостролистий та берест. Стан ясена – від ослабленого до сильно ослабленого (2–3). Дуб випав зі складу насадження. Ступінь збереженості біотопу – III (частково деградована). На ділянці відзначена значна кількість мертвої деревини – до 5–40 %. Густе природне поновлення ясена звичайного віком 10–16 років, висотою – 2–8 м, густотою близько 10,0 тис.шт/га. У підліску глід одноматочковий, клен татарський, бруслини бородавчата і європейська. Проективне покриття травостою варіює у межах 30–70%. Домінують зірочник ланцетовидний, фіалка шершава, купина багатоквіткова, підмаренник чіпкий, розхідник плющевидний, доволі рясним є гравілат міський.
Оникіївське л-во, 110/7 Суміжна ділянка	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Суміжна ділянка. Липово-дубове насадження штучного походження віком 61 рік (6Дз4Лпд) з домішкою в'яза шорсткого і клена гостролистого насінного природного походження. Стан насадження – добрий (2,0–2,5). Повнота висока – 0,90. Ступінь збереженості біотопу – II (високий). Підріст утворений ясенем звичайним віком 15 років, середньою висотою 3 м, густотою 3,0 тис. шт./га. У підліску клен польовий, клен татарський. ЖНП не виражений унаслідок високої зімкненості деревного намету.
Оникіївське л-во, 110/8 Суміжна ділянка	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Суміжна ділянка. Мішане насадження вегетативного-штучного походження породного складу 8Я32ДЗ+Брс віком 42 роки. Ступінь збереженості біотопа – III (частково деградоване). Дубова частина насадження характеризується станом від ослабленого до всихаючого (Iс=3,0–4,0). Основну масу дерев ясена звичайного складають всихаючі дерева та свіжий сухостій (Iс=4,4). У кронах дерев ясена частка сухих скелетних гілок становить понад 50 %. Відзначено значну кількість природного поновлення ясена звичайного, клена польового та в'яза шорсткого віком 21 рік висотою 2–8 м, діаметром 2–10 см, густотою близько 3 тис. шт./га, відносно доброго стану (Iс=1–2) насінного природного походження. Окрім того, виявлено природне поновлення ясена молодшого покоління близько 10–15 тис. шт./га доброго стану. У складі підліску клен татарський та глід колючий (5Клт5Гдк) зімкнутістю 0,30. Ділянка захарашена. Тра'вяний покрив неоднорідний – проективне покриття 20–40%. На галявинах домінує кропива дводомна, чистотіл великий, гравілат міський, злинка канадська, трапляються деревій звичайний, амброзія полинолиста. Під наметом характерними видами є фіалка шершава, підмаренник чіпкий, медунка лікарська, зірочник ланцетовидний. По всій ділянці сліди, тропи і ліжанки сарни європейської.
Оникіївське л-во, 64/7 РГК	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Зруб РГК – 2025 р. після вирубування ясенево-дубового стиглого насадження вегетативного походження. Заплановано створення лісових культур. Виявлено природне поновлення вегетативно-насінного походження з ясена звичайного та домішкою клена польового густотою близько 2,0 тис.шт/га. Спостерігається заростання ділянки бур'янистими видами (проективне покриття 50 %) – полин звичайний, злинка канадська, лобода біла, гірчак звичайний (спориш), амброзія полинолиста, трапляються також глуха кропива крапчаста, будяк акантовидний, стенактис однорічний, лопух справжній, хвилівник звичайний, собача кропива звичайна, гірчак березковидний, кінський часник, зрідка трапляються сільванти – зірочник ланцетовидний та фіалка шорстка.
Оникіївське л-во, 64/13 РГК	D ₃ -к-лпД Волога кленово- липова діброва	Зруб РГК 2025 р. після вирубування 106-річного стиглого насадження дуба звичайного вегетативного походження. Ділянка розташована на схилі, унизу якого протікає струмок. Заплановано створення лісових культур. Виявлено підріст клена гостролистого і в'яза грабlistого густотою 3,0 тис. шт./га. Відбувається заростання ділянки трав'янистими видами, проективне покриття яких становить

Локація	Тип лісу	Опис
		90 %. Домінують кропива дводомна, яглиця звичайна, лобода біла, злинка канадська, лопух справжній, конюшина лучна, стенактис однорічний, амброзія полинолиста, трапляються також жовтозілля весняне, будяк акантовидний, осот городній, медунка темна, дивина ведмежа, паслін чорний, підбіл звичайний, портулак городній, щиріця загнута, подорожник великий, будяк акантовидний, хвилівник звичайний, собача кропива звичайна, деревій звичайний.
Оникіївське л-во, 58/19 РГК	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	РГК. Зруб 2025 р. після вирубування перестійного мішаного липово-дубового насадження вегетативного походження. Заплановано створення лісових культур. Виявлено підріст клена польового і в'яза шершавого. Відбувається суцільне заростання ділянки бур'янистими видами. Домінують латук компасний, злинка канадська, лобода біла, амброзія полинолиста, трапляються також зірочник ланцетовидний, деревій звичайний, глуха кропива крапчаста, будяк акантовидний, стенактис однорічний, лопух справжній, хвилівник звичайний, собача кропива звичайна, гірчак березковидний, гірчак звичайний (спориш).
Оникіївське л-во, 58/3 Суміжна ділянка	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Суміжна ділянка. Середньовікове дубове насадження штучного насінного походження з домішкою липи дрібнолистої вегетативного паросткового походження. Стан дуба ослаблений (Ic – 2,0). Проективне покриття живого надґрунтового покриву становить 60–80 %. Домінує яглиця звичайна (30 %), трапляються також кропива дводомна, лопух справжній, розхідник звичайний, злинка канадська, конюшина лучна, стенактис однорічний, амброзія полинолиста, медунка темна, паслін чорний, щиріця загнута, подорожник великий, будяк акантовидний, хвилівник звичайний, собача кропива звичайна, жовтий осот польовий. На дорозі біля ділянки сліди сарни європейської, а також порої борсука біля дороги.
Оникіївське л-во, 58/4 Суміжна ділянка	D ₂ -к-лпД Свіжа кленово- липова діброва	Суміжна ділянка. Лісові культури дуба віком 19 років з домішкою робінії звичайної, липи дрібнолистої, ясена звичайного і клена польового вегетативного паросткового походження. Тра'вяний покрив неоднорідний – проективне покриття 10–100%. На галявинах домінує кропива дводомна, чистотіл великий, гравілат міський, злинка канадська, трапляються деревій звичайний, амброзія полинолиста. Під наметом характерними видами є фіалка шершава, копитняк європейський, медунка темна, зірочник ланцетолистий На ділянці бере початок струмок. Вздовж струмка на дні схилу розташовані чисельні «грязьові ванни кабанів».
Червоно- Нерубаївське л-во, 40/7	D ₂ -гД Свіжа грабова діброва	Зруб РГК 2025 р. після вирубування стиглого мішаного насадження дуба звичайного вегетативного паросткового походження. Заплановано створення лісових культур. Виявлено підріст клена польового і в'яза шершавого. Відбувається суцільне заростання ділянки бур'янистими видами. Домінують злинка канадська, лобода біла, амброзія полинолиста, трапляються також зірочник ланцетовидний, деревій звичайний, глуха кропива крапчаста, будяк акантовидний, стенактис однорічний, лопух справжній, хвилівник звичайний, собача кропива звичайна, гірчак березковидний.
Червоно- Нерубаївське л-во, 26/5 РГК	D ₁ -к-лД Суха кленово- липова діброва	Зруб РГК 2024 р. після вирубування перестійного мішаного липово-грабово-дубового насадження вегетативного походження на стадії складування і вивезення деревини. Заплановано створення лісових культур дуба. Залишено насінники дуба – 5 штук на 1 га. Виявлено підріст клена польового і граба звичайного. Відбувається суцільне заростання ділянки бур'янистими видами. Домінують лобода біла, латук компасний, злинка канадська, паслін солодко-гіркий, амброзія полинолиста, трапляються також плоскуха звичайна, щиріця загнута, глуха кропива крапчаста, будяк акантовидний, стенактис однорічний, лопух справжній, хвилівник звичайний, собача кропива звичайна, гірчак березковидний, гірчак звичайний (спориш).

Локація	Тип лісу	Опис
Червоно-Нерубайвське л-во, 26/3 Суміжна ділянка	D ₁ -к-лД Суха кленово-липова діброва	Суміжна ділянка. Дубове насадження штучного походження з домішкою клена гостролистого та липи дрібнолистої (10Дз+Клг+Лпд) віком 91 рік. Ступінь збереженості біотопа – III (середній). Деревина дуба характеризується ослабленим станом (Іс–2,5). У них відбувається всихання і відпадання скелетних гілок. Відмічено природне поновлення кленів гостролистого і польового та липи дрібнолистої. Підлісок презентований кленом татарським, глодом одноматочковим, бруслинами європейською та бородавчатою. Тра'вяний покрив неоднорідний – проєктивне покриття 20–40%. Під наметом домінують осока Мікелі, тонконіг дібровний, горобейник пурпурово-голубий, зірочник великоцвітий (з. ланцетовидний), трапляється материнка звичайна, маруна щиткова.
Бірківське л-во, 51/2 РГК	D ₂ -гД Свіжа грабова діброва	РГК. Суцільна рубка головного користування 2025 р. 116-річного мішаного дубового насінного природного насадження. Залишено насінники дуба біля стіни лісу. На ділянці наявне природне поновлення кленів польового і гостролистого, липи дрібнолистої і граба звичайного. Проєктивне покриття ЖНП становить 50–70%. Відзначено заростання ділянки бур'янистими видами. Домінують амброзія полинолиста, злинка канадська, лобода біла, латук компасний, гірчак березковидний, паслін солодко-гіркий, гірчак звичайний (спориш), стенактис однорічний, будяк акантовидний, лопух справжній, хвилівник звичайний, собача кропива звичайна, дивина борошніста. Подекуди трапляються також сільванти купіна лікарська, осока волосиста, перлівка поникла, очиток Рупрехта.
Бірківське л-во, 87/4 Суміжна ділянка	D ₂ -гД Свіжа грабова діброва	Суміжна ділянка. Мішане 96-річне насадження дуба звичайного штучного походження з домішкою клена гостролистого, граба звичайного вегетативного паросткового походження (віком 76 років) (склад 6Дз1Клг3Гз). Біотоп частково деградований. Стан дуба – всихаючий (3,5–4,0). На ділянці нагромаджена значна кількість мертвої деревини – 20 м ³ /га. Виявлено підріст клена гостролистого, граба звичайного 19 років, висотою – 4 м, густотою 3,0 тис.шт/га. Тра'вяний покрив неоднорідний – проєктивне покриття 10–100%. На галявинах домінує кропива дводомна, чистотіл великий, гравілат міський, злинка канадська, трапляються деревій звичайний, амброзія полинолиста. Під наметом характерними видами є фіалка шершава, копитняк європейський, медунка темна, зірочник ланцетолистий
Бірківське (Новомиргородське) л-во, 52/9 РГК	D ₁ -к-лД Суха кленово-липова діброва	РГК. Ділянка розташована у межах Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304). Чисте дубове насадження вегетативно-паросткового походження віком 106 років з домішкою кленів польового і гостролистого. Характеризується малою повнотою 0,5. Ступінь збереженості біотопа – III (середній). Деревина дуба характеризується дуже ослабленим станом (Іс–3,0). У них відбувається всихання і відпадання скелетних гілок. Виявлено природне поновлення клена польового та липи дрібнолистої. У підліску клен татарський та бруслина бородавчата. У трав'яному покриві домінують рудеральні види – лобода біла, гречка в'юнкова, жабрій звичайний, чисельні також гравілат міський, глуха кропива крапчаста, кропива звичайна, просянка розлога, подекуди трапляються зірочник ланцетолистий, осока Мікелі, тонконіг дібровний, зірочник великоцвітий (з. ланцетовидний), маруна щиткова.
Бірківське (Новомиргородське) л-во, 52/4 Суміжна ділянка	D ₁ -к-лД Суха кленово-липова діброва	Суміжна ділянка. Ділянка розташована у межах Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304). Ясенєво-дубове насадження насінного штучного походження віком 96 років з домішкою клена польового. Росте на схилі південної експозиції стрімкістю 20 градусів. Біотоп частково деградований. Деревина дуба характеризується дуже ослабленим станом (3,0–3,5). У них

Локація	Тип лісу	Опис
		<p>відбувається всихання і відпадання скелетних гілок. Замість всохлих гілок ясен утворює водяні пагони. Старий сухостій ясена становить 10% від загальної кількості дерев. Стан клена гостролистого – ослаблений (2,0–2,5). У кленів і береста стан ослаблений (2,0–2,5). На ділянці нагромаджена значна кількість мертвої деревини. Відзначено природне поновлення ясена – 2–5 тис. шт./га. Підлісок сформований з бруслини європейської, береста.</p> <p>У трав'яному покриві домінують кропива дводомна, гравілат міський, глуха кропива крапчаста, зірочник ланцетовидний, зрідка трапляються медунка темна, гірчак березковидний, мильнянка лікарська.</p>
<p>Бірківське (Новомиргородське) л-во, 52/6, 52/16 Суміжні ділянки</p>	<p>D₂-гД Свіжа грабова діброва</p>	<p>Суміжні ділянки. Ділянки розташовані у межах Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304). Розладнані дубові насадження вегетативного походження віком 116 років. Стан дуба – всихаючий (3,5–4,0). На ділянці нагромаджена значна кількість мертвої деревини, що сягає 20 м³/га. Ступінь збереженості біотопа – III (частково деградований). Виявлено підріст клена польового 10–16 років густотою близько 2,0 тис.шт/га. Підлісок зріджений (зімкненістю 0,2), презентований кленом татарським, глодом одноматочковим, бруслинами європейською та бородавчастою. Тра'вяний покрив неоднорідний – проєктивне покриття 10–100%. На галявинах домінує кропива дводомна, чистотіл великий, гравілат міський, злинка канадська, трапляються деревій звичайний, амброзія полинолиста. Під наметом тонконіг дібровний, зірочник великоцвітий (з. ланцетовидний).</p>
<p>Новоукраїнське л- во, 5/6 РГК</p>	<p>D₂-к-лД Свіжа кленово- липова діброва</p>	<p>Зруб 2025 року після вирубування розладнаного стиглого дубово-ясеневого насадження (9Яз1Дз) віком 96 років насінного штучного походження. насадження. Підріст презентують ясен звичайний віком 15–21 рік вегетативного паросткового походження густотою 3,0 тис.шт/га. У підліску трапляється бузина чорна. Проєктивне покриття ЖНП – 50–70 %. У трав'яному покриві домінує лобода біла, кінський часник, гравілат міський, глуха кропива крапчаста, кропива звичайна, просянка розлога, зрідка трапляються зірочник ланцетовидний, герань Робертова та фіалка шершава.</p>
<p>Новоукраїнське л- во, 18/2 Суміжна ділянка</p>	<p>D₂-к-лД Свіжа кленово- липова діброва</p>	<p>Суміжна ділянка. Стигле дубово-ясеневе насадження штучного походження складом 9Яз1Дз віком 86 років. Стан ясена – всихаючий (4,0). Деревя дуба характеризується дуже ослабленим станом (3,0–3,5). У них відбувається всихання і відпадання скелетних гілок. Сухостій ясена сягає 10 м³/га; виявлено пошкодження хворобами лісу, повнота насадження нерівномірна. Відзначено підріст ясена 15–21 рік висотою 3–5 м, густотою 3,0 тис.шт/га. У підліску домінує карагана дерев'яниста (акація жовта) зімкненістю 0,4. У трав'яному покриві домінують кропива дводомна, гравілат міський, глуха кропива крапчаста, зірочник ланцетовидний, зрідка трапляються медунка темна, гірчак березковидний, мильнянка лікарська.</p>
<p>Новоукраїнське л- во, 14/3 Суміжна ділянка</p>	<p>D₂-к-лД Свіжа кленово- липова діброва</p>	<p>Суміжна ділянка. Культури ясена звичайного (10Яз) віком 9 років. Приживлюваність 70 %. На ділянці наявне природне поновлення ясена звичайного вегетативного паросткового походження віком 9 років зімкнутістю 0,7. Підлісок з ліщини звичайної та бузини червоної. Проєктивне покриття ЖНП становить 40–60 %. Домінують амброзія полинолиста, злинка канадська, лобода біла, латук компасний, гірчак березковидний, паслін солодко-гіркий, гірчак звичайний (спориш), стенокис однорічний, будяк акантовидний, лопух справжній, хвилівник звичайний, собача кропива звичайна, дивина борошниста.</p>
<p>Олександрівське л- во, 14/2 РГК</p>	<p>D₂-гД Свіжа грабова діброва</p>	<p>Зруб стиглого насадження дуба звичайного вегетативного паросткового походження. Залишено насінники дуба. Восени заплановано створення лісових культур. Виявлено природне поновлення дуба звичайного, липи серделистої, кленів польового і гостролистого, робінії звичайної, ясена звичайного вегетативного</p>

Локація	Тип лісу	Опис
		паросткового походження. З видів підліску відзначено бруслину бородавчасту та свидину кров'яну. Проективне покриття ЖНП становить 50–70 %. Відзначено заростання ділянки бур'янистими видами. Домінують амброзія полинолиста, злинка канадська, лобода біла, латук компасний, гірчак березковидний, паслін солодко-гіркий, гірчак звичайний (спориш), стенактис однорічний, будяк акантовидний, лопух справжній, хвилівник звичайний, собача кропива звичайна, дивина борошніста. Подекуди трапляються також сільванти купіна лікарська, осока волосиста, перлівка поникла, очиток Рупрехта.
Олександрівське л-во, 14/3 Суміжна ділянка	D ₂ -ГД Свіжа грабова діброва	Суміжна ділянка. Стигле 91-річне мішане дубово-пакленово-грабове насадження вегетативного паросткового походження (5ГзЗКлп2Дз). Стан насадження – ослаблений. Виявлено природне поновлення: ясена звичайного, в'яза шорсткого, дуба звичайного, клена гостролистого, клена татарського. У підліску трапляються свидина криваво-червона, бузина чорна, шипшини, глід одноматочковий. Проективне покриття ЖНП незначне – 10–30 %. У надгрунтовому покриві домінують рудеранти гірчак березковидний, гравілат міський, лобода біла, щиріця біла, поодинокі трапляються блекота чорна, смілка звичайна. Серед сільвантів трапляються фіалка Рейхенбаха, осока волосиста, зірочник великоцвітий (з. ланцетовидний), підмаренники чіпкий і запашний. Візуальне спостереження вивірки звичайної.

За своєю природністю та ступенем антропогенного перетворення природно-територіальних комплексів територія лісгоспу відноситься до другого типу структури ландшафту – типу Б та умовно неперетворених ландшафтів із переважанням природних елементів і невеликим представництвом антропогенних, що обумовлює загальну компактність природної структури при незначній антропогенній фрагментації території.

Панівними деревними породами на досліджуваній території є дуб звичайний, граб звичайний та ясен звичайний. У II ярусі ростуть: клен, акація, черешня, липа серцелиста, яблуня лісова, береза пухнаста.

У підліску зустрічаються такі чагарники: глід колючий, ліщина звичайна, бруслина європейська, бузина чорна, терен, шипшина собача.

Домінантами трав'яного ярусу виступають здебільшого осока волосиста, яглиця, копитняк, підмаренник запашний, конвалія, купина багатоквіткова.

Всі визначені види – звичайні домінанти листяних лісів України.

В трав'яному покриві добре виділяються синузії весняних ефемероїдів, у яких найчастіше домінують анемона жовтецева, пшінка весняна, рясти ущільнений і порожнистий, проліска дволиста, зірочки жовті, а також

неморальні види – купина багатоквіткова, медунка темна, просянка розлога та низка інших.

Еколого-ценотична структура відбиває адаптивні пристосування видів до впливу різних чинників. Відповідно до фактора зволоженості екотопу було виділено найбільш представлені групи мезофітів та субмезофітів. Лісова рослинність представлена класом *Querc-Fagetea*, порядком *Fagetalia sylvaticae* Pawl. 1928 та союзами *Carpinion betuli* і *Querc-Tilion*. Більшість геоботанічних описів (Андрієнко і др., 1995, Прядко і др., 1995, (Шеляг-Сосонко та ін., 2002), зроблених у цьому лісовому масиві, розглядаються як перехід між ас. *Galeobdoloni lutei* *Carpinetum* Shevchik Bakalyna et V.Sl. 1996 emendavit (зональні придніпровські дубово-грабові ліси лісостепової зони) і ас. *Stellario holosteae-Aceretum platanoidis* Bajrak 1996 emendavit (східноєвропейські кленово-липово-дубові ліси лісостепової зони). З них 12 описів віднесені до ас. *Galeobdoloni**Carpinetum*, 2 – до *Stellario holosteae-Aceretum platanoidis*. Також сюди можна включити асоціацію *Stellario-Aceretum platanoidis* (з *Mercuriali-Fraxinetum* Bajrak 1996) і *Galeobdoloni lutei-Carpinetum*, хоча ця асоціація тут не є дуже типовою. Ценози цієї асоціації трапляються доволі часто, займаючи великі площі на плато і пологих схилах різної експозиції, як і Асоціація *Stellario holosteae-Aceretum platanoidis* Bajrak 1996 з Чорного лісу, що знаходиться на західній межі ареалу і не є типовою. Угруповання зрідка трапляються в східній частині лісового масиву. В межах асоціації виділено дві субасоціації – *Stellario holosteae-Aceretum platanoidis typicum* Bajrak 1996 і *Stellario holosteae-Aceretum parietosum quadrifoliae* Bajrak 1996.

У флорі переважають види степової, лучно-степової і неморально-лісової еколого-ценотичних груп. Еколого-ценотичний аналіз флори доводить значну різноманітність типів видової адаптації щодо впливу екологічних факторів середовища на досліджуваній території.

З метою вивчення біорізноманіття тварин і трав'янистих рослин на ділянках планованої діяльності та суміжних ділянок, нами було досліджено понад 250 ділянок протягом лютого – листопада 2025 р. Спостереження розпочали

ранньою весною і проводили до листопада, користуючись методом пробних ділянок. У лісових насадженнях домінують ряст порожнистий, переліска дволиста, підмаренник запашний, анемона жовтецева. В незначній кількості на досліджуваній ділянці ростуть просянка розлога, медунка темна, зірочник жовтий, яглиця, купина багатоквіткова. За досліджуваний період було визначено різні види трав'янистих рослини: анемона жовтецева, ряст порожнистий, розхідник звичайний, зірочник ланцетовидний, кульбаба лікарська, вероніка дібровна, очеретянка звичайна, нечуйвітер волохатенький, жовтець їдкий, купина багатоквіткова, рутка лікарська, перстач гайовий, шавлія лучна, чебрець звичайний, талабан польовий, суниці лісові, фіалка шорстка, конюшина лучна, копитняк європейський, деревій звичайний, щавель кислий, свербіжниця польова, конюшина біла, горошок мишачий, подорожник середній, чорнокорінь лікарський, звіробій звичайний.

Найчастіше із рідкісних рослин на досліджуваних ділянках траплялися: конвалія звичайна (7,18%), шоломниця висока (6,84%), значно менше із рідкісних рослин на досліджуваних ділянках траплялася: лілія лісова (0,5%). На території досліджуваних лісових ділянок не виявлено рідкісних судинних рослин, які трапляються на території лісового фонду Оникіївського надлісництва – аденофора лілієлиста, аконіт шерстистовустиий, астрагал шерстистоквітковий та інші.

4.5. Дослідження наявності видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України на ділянках провадження планованої діяльності. Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання та перебування видів тварин, а також рослин занесених до Червоної книги України на місці провадження планованої діяльності

Систематична науково-дослідна робота з виявлення та збереження раніше виявлених представників флори та фауни, занесених до Червоної книги України та інших охоронних переліків показує стабільність їх популяцій. Дослідження були проведені у межах усіх господарських виділів перед початком проведення планованої діяльності та протягом 1–3 місяців після її завершення (табл. 4.7).

Таблиця 4.7 – Результати моніторингу видів тварин та рослин, занесених до «Червоної книги України», Бернської конвенції та інших у місцях проведення планованої діяльності Оникіївського надлісництва

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Господарська секція	Тип лісу	Наявність видів тварин та рослин, занесених до ЧКУ, БК та інших	Созологічна цінність
Голованівське лісництво							
РГК	31	7	1,5	Ясенева	D ₂ -ГД	Відсутні, є в суміжних кварталах, додані в загальний перелік (додаток Г)	5,5
РГК	40	12	1,1	Дубова	D ₂ -ГД	Відсутні	6,3
РГК	55	19	2,3	Дубова	D ₂ -ГД	Відсутні	5,4
Вільховатське лісництво							
РГК	4	3	1,9	Дубова	D ₂ -ГД	Відсутні, є в суміжних кварталах, додані в загальний перелік (додаток Г)	5,7
РГК	9	10	2,2	Дубова	D ₂ -ГД	Відсутні	6,4
РГК	55	11	1,4	Ясенева	D ₃ -ГД	Відсутні	6,1
РГК	59	9	1,8	Ясенева	D ₂ -ГД	Відсутні	5,2
Ємилівське лісництво							
РГК	6	1	1,6	Ясенева	D ₂ -ГД	Відсутні	5,8
РГК	9	6	2,6	Дубова	D ₂ -ГД	Відсутні	6,1
Торговицьке лісництво							
РГК	15	5	2,0	Дубова	D ₂ -ГД	Відсутні	5,8
РГК	18	8	2,1	Дубова	D ₂ -ГД	Відсутні	5,9
РГК	19	4	0,3	Дубова	D ₂ -ГД	Відсутні	5,3
РГК	14	2	3,0	Дубова	D ₂ -ГД	Відсутні	6,1
РГК	16	6	1,6	Дубова	D ₂ -ГД	Відсутні	5,5
Тишківське лісництво							
РГК	3	12	1,0	Дубова	D ₂ -ГД	Відсутні	5,4
РГК	7	3	0,2	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	5,2
РГК	38	5	1,3	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	5,2
РГК	71	10	0,6	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	6,0
РГК	72	7	0,9	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	5,4
РГК	43	3	0,9	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	6,3
РГК	39	1	3,0	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	5,2
РГК	54	4	2,1	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	5,8
РГК	81	13	0,3	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,6

Планові заходи	Кв.	Вид.	Площа, га	Господарська секція	Тип лісу	Наявність видів тварин та рослин, занесених до ЧКУ, БК та інших	Созологічна цінність
РГК	79	4	1,3	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,0
РГК	78	12	0,9	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	6,1
РГК	74	3	1,2	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,3
РГК	62	5	1,4	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,0
РГК	60	2	1,4	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,2
РГК	66	2	1,7	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	6,3
РГК	66	2	1,2	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	5,4
Оникіївське лісництво							
РГК	82	16	1,9	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,3
РГК	99	4	0,9	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	6,4
РГК	50	4	1,8	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,5
РГК	99	28	1,0	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	5,1
РГК	49	3	2,9	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,3
РГК	64	13	0,8	Дубова	D ₃ -клД	Відсутні	6,2
РГК	58	19	1,0	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні, є в суміжних кварталах, додані в загальний перелік (додаток Г)	5,3
РГК	64	7	1,0	Дубова	D ₂ -клД	Відсутні	5,5
РГК	110	3	2,1	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,1
Новоукраїнське лісництво							
РГК	18	1	2,5	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,2
РГК	17	2	1,6	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	6,0
РГК	14	1	2,0	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,9
РГК	5	6	2,1	Ясенева	D ₂ -клД	Відсутні	5,1
Олександрівське лісництво							
РГК	14	2	2,8	Дубова	D ₂ -гД	Відсутні	5,9
Червоно-Нерубайське лісництво							
РГК	40	7	0,3	Дубова	D ₂ -гД	Відсутні	5,0
РГК	79	6	2,5	Дубова	D ₂ -гД	Відсутні	5,2
РГК	26	5	2,6	Дубова	D ₂ -гД	Відсутні	5,6
Бірківське (Новомиргородське) лісництво							
РГК	52	9	2,6	Дубова	D ₁ -клД	Відсутні	5,6
Бірківське лісництво							
РГК	87	7	1,7	Грабова	D ₂ -гД	Відсутні	5,4
РГК	51	2	1,5	Дубова	D ₂ -гД	Відсутні	5,7

На ділянках, які призначені для ведення планованої діяльності у 2025 р., не виявлено оселищ ссавців і птахів занесених до Червоної книги України. На суміжних ділянках, де виявлені рідкісні види флори, вплив мінімальний, оскільки планова діяльність буде вестися на відстані 58,7 – 4,5 км до місць зростання видів. Серед тварин відмічені види, що є осілими і мають цілорічну активність (жук-олень, тхір, орел, сорокопуд тощо), а також види, яким притаманні сезонні міграції (журавель сірий). За способом ідентифікації всі відмічені знахідки тварин були ідентифіковані за слідами життєдіяльності (відбитки кінцівок, послід, сліди, пов'язані з живленням, тощо) або за візуальним спостереженням (жуки, птахи). Слід зазначити, що постійних міст існування тварин (гнізд, житлових нір, постійних сховищ) на обстеженої території не спостерігалось.

На території Оникіївського надлісництва відмічено присутність видів ссавців і птахів, які занесені до Червоної книги України, моніторинг яких здійснюється впродовж року.

Опрацювання наукової літератури, опублікованих даних та робочих звітів експертів із інвентаризації фауни району проведення моніторингових досліджень, а також аналіз власних даних, зібраних у ході виконання післяпроектного моніторингу та вивчення проектів організації суміжної природоохоронної території, показав, що територія лісового фонду Оникіївського надлісництва може бути місцеоселенням понад 20 рідкісних видів тварин, у т.ч. занесених до Червоної книги України:

Птахи (*Aves*). *Accipiter gentilis* (Берн-2; Бонн-1,2; CITES-2), *Accipiter nisus* (Берн-2; Бонн-1,2; CITES-2), *Buteo buteo* (Берн-2; Бонн-1,2; CITES-2), *Falco subbuteo* (Берн-2; Бонн-2; CITES-2), *Falco vespertinus* (МСОП-NT; ЄЧС-VU; Берн-2; Бонн-2; CITES-2), *Cuculus canorus* (Берн-3), *Asio otus* (Берн-2; CITES-2); *Strix aluco* (Берн-2; CITES-2), *Jynx torquilla* (Берн-2), *Dryocopus martius* (Берн-2), *Picus canus* (Берн-2), *Dendrocopos major* (Берн-2), *Dendrocopos medius* (Берн-2), *Dendrocopos minor* (Берн-2), *Lullula arborea* (Берн-3), *Anthus trivialis* (Берн-2), *Troglodytes troglodytes* (Берн-2), *Prunella modularis* (Берн-2), *Fringilla coelebs* (Берн-3), *Chloris*

chloris (Берн-2), *Coccothraustes coccothraustes* (Берн-2), *Carduelis carduelis* (Берн-2), *Muscicapa striata* (Берн-2; Бонн-2), *Ficedula albicollis* (Берн-2; Бонн-2), *Ficedula hypoleuca* (Берн-2; Бонн-2), *Ficedula parva* (Берн-2; Бонн-2), *Erithacus rubecula* (Берн-2; Бонн-2), *Luscinia luscinia* (Берн-2; Бонн-2), *Phoenicurus phoenicurus* (Берн-2; Бонн-2), *Turdus merula* (Берн-3; Бонн-2), *Turdus pilaris* (Берн-3; Бонн-2), *Turdus philomelos* (Берн-3; Бонн-2), *Aegithalos caudatus* (Берн-3), *Parus ater* (Берн-2), *Parus caeruleus* (Берн-2), *Parus cristatus* (Берн-2), *Parus major* (Берн-2), *Parus montanus* (Берн-2), *Parus palustris* (Берн-2), *Sitta europaea* (Берн-2), *Certhia familiaris* (Берн-2), *Sylvia atricapilla* (Берн-2), *Sylvia communis* (Берн-2), *Phylloscopus collybita* (Берн-2), *Phylloscopus sibilatrix* (Берн-2), *Phylloscopus trochilus* (Берн-2), *Hippolais icterina* (Берн-2), *Regulus regulus* (Берн-2), *Oriolus oriolus* (Берн-2), *Corvus corax* (Берн-3).

Ссавці (*Mammalia*). *Lepus europaeus* (Берн-3), *Castor fiber* (Берн-3), *Dryomys nitedula* (Берн-3), *Muscardinus avellanarius* (Берн-3), *Sciurus vulgaris* (Берн-3), *Martes foina* (Берн-3), *Martes martes* (Берн-3), *Meles meles* (Берн-3), *Mustela nivalis* (Берн-3), *Capreolus capreolus* (Берн-3).

Оскільки, рубка стиглого лісу – активна форма впливу на ліс, яка помітно змінює його природу, насамперед, умови місцезростань представників рослинного світу внаслідок зміни світлового і теплового режимів, режиму зволоження ґрунту тощо. У свою чергу, все це впливає на надґрунтовий покрив, і, у цілому, на функціонування лісових екосистем. Саме тому, з метою охорони рослинного світу, що передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на збереження просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, збереження від знищення, пошкодження, а також невиснажливе використання необхідно якнайповніше охарактеризувати потенційний раритетний фітценофонд по філії «Оникіївське ЛГ».

Серед раритетних фітоценозів, які занесено до Зеленої книги України в зоні планованої діяльності Оникіївського надлісництва найбільш вірогідно трапляння наступних угруповань:

22. Угрупування звичайнодубових лісів (*Querceta roboris*) з домінуванням у травостої цибулі ведмежої (*Allium ursinum*);

23. Угрупування звичайнодубових лісів доренових (*Querceta (roboris) cornosa (maris)*) та польово кленово–звичайнодубових лісів доренових (*Acereto (campestris)–Querceta (roboris) cornosa (maris)*);

24. Угрупування звичайнодубових лісів кров'яносвидинових (*Querceta (roboris) swidosa (sanguineae)*) з домінуванням у травостої осоки парвської (*Carex brevicollis*).

Обстеженнями колективом науковців у 2025 році місцезростань раритетних представників флори міжнародного (занесені до Європейського червоного списку, переліків Бернської конвенції) та національного (занесені до ЧКУ) рівнів охорони, у межах ділянок, де заплановано господарські заходи, не виявлено.

4.6. Постійний моніторинг видів тварин і рослин, занесених до «Червоної книги України», Бернської конвенції та ін. у місцях проведення планованої діяльності

За результатами щоквартального обстеження території лісового фонду філії, де планується проведення планованої діяльності і суміжних ділянок, виявлені окремі рідкісні й зникаючі види флори і фауни, включені до Червоної книги України (Європейського Червоного списку, Червоного списку МСОП, підписаних Україною конвенцій, списків регіональних рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин), а також рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України. Для лісових насаджень, де виявлено рідкісні та зникаючі види флори та фауни, встановлено режим обмеженого лісокористування. Загальний перелік рідкісних видів наданий у додатку Г.

Спостереження проводилися з 15 лютого до кінця листопада, користуючись методом пробних ділянок (табл. 4.8, 4.9, додаток Г).

Таблиця 4.8 – Місцезростання раритетних видів флори

Вид	Статус Червона книга	Примітки Регіональний червоний список	Лісництво	Квартал	Виділ	Заходи збереження
Лілія лісова <i>Lilium martagon</i> L.	ЧКУ	3 шт. на 10 м ² на галявині	Оникіївське	■	■	Не потребує. Планована діяльність не проводиться
Конвалія звичайна <i>Convallaria majalis</i> L.	Регіонально рідкісний Кіровоград. обл.	Куртини під наметом підліску та підросту	Голованівське	■	■	Не потребує. Планована діяльність не проводиться, обстеження суміжних ділянок у наступному році
Шоломниця висока (<i>Scutellaria altissima</i> L.)	Регіонально рідкісний Кіровоград. обл.	Куртини під наметом підросту і підліску	Оникіївське л-во заповідне лісове урочище «Польський ліс»	■	■	Не потребує. Планована діяльність не проводиться, обстеження суміжних ділянок у наступному році
			Торговицьке лісництво, заповідне лісове урочище «Зелена брама»	■	■	Не потребує. Планована діяльність не проводиться
Фізалис звичайний (<i>Physalis alkekengi</i> L.)	Регіонально рідкісний Кіровоград. обл.	Куртини під наметом підросту і підліску	Вільховатське лісництво	■	■	Не потребує. Планована діяльність не проводиться

Таблиця 4.9 – Місця знахідок раритетних видів тварин

Вид	Статус	Примітки	Лісництво, квартал, виділ	Заходи збереження
Жук-олень <i>Lucanus cervus</i>	ЧКУ, 4 s 6 Додаток Бернської Конвенції	1 мертвий жук – самець (після льоту) на квартальній просіці біля ділянки	■	Не потребує
		1 мертвий жук – самка (після льоту) на узбіччі дороги біля зрубу	■	Не потребує

Вид	Статус	Примітки	Лісництво, квартал, виділ	Заходи збереження
Борсук європейський <i>Meles meles</i>	Додаток 3 Бернської конвенції Регіонально рідкісний вид Кіровоград. обл.	Порої на узбіччі ділянки		Не потребує
Кабан <i>Sus scrofa</i>	Мисливський вид	Порої		Не потребує
		Сліди порпання кабанів та порої		Не потребує
		Тропа, сліди порпання та порої кабанів		Не потребує
		У підніжжя схилу вздовж струмка чисельні «грязьові ванни» кабанів		Не потребує
Вівірка звичайна (<i>Sciurus vulgaris</i>) Linnaeus, 1758	Додаток III Бернської Конвенції	Візуальне спостереження		Не потребує
Фазан звичайний (<i>Phasianus colchicus</i> L.)	Додаток III Бернської Конвенції	Пір'я		Не потребує
Сарна європейська <i>Capreolus capreolus</i> Linnaeus, 1758	Додаток III Бернської конвенції	Кілька ліжанок, стежки		Не потребує. Планована діяльність не проводиться, обстеження суміжних ділянок у наступному році
		Сліди на дорозі вздовж ділянки		
		Сліди, тропи і ліжанки		

Під час обстеження, майже в кожному осередку дубового лісу спостерігали наступні види птахів: синиці велика (*Parus major*), синиця блакитна (*Parus caeruleus*), дрізд чорний (*Turdus merula*), вівчарик-ковалик (*Phylloscopus collybita*), зяблик (*Fringilla coelebs*). На узліссях спостерігали сорокопуда тернового (*Lanius collurio*).

Також були проведені обстеження у ландшафтному заказнику «Зелена брама». «Зелена Брама» – урочище, ландшафтний заказник місцевого значення в Голованівському районі, на правому березі річки Синюха, між селами Нерубайка (на півночі) та Копенкувате (на півдні). Ландшафтний заказник «Зелена брама» створений рішенням Кіровоградської обласної ради від 25 вересня 2009 р. № 764 з метою подальшого розвитку заповідної справи в області збереження цінних природних, геологічних, ландшафтних комплексів та об'єктів.

Своєрідність рослинного покриву та різноманітність рослинних угруповань на території басейну р. Синюхи обумовлені її географічним положенням на південних відрогам Придніпровської височини в межах південного правобережного Лісостепу та північного правобережного Степу. Лісові насадження формують ландшафт місцевості, мають багату флору та фауну. Лісова рослинність представлена переважно широколистяними лісами. Ліси представлені ценозами субформацій *Querceta roboris*, *Carpineto-Querceta*, *Fraxineto-Querceta*, *Tilieto-Querceta*.

Лісові ценози мають чотириярусну будову і значне затінення та характеризуються мішаними деревостанами з домінуванням дуба звичайного. В деревних ярусах співдомінують граб звичайний, ясен високий, клен гостролистий, липа серцелиста, які утворюють відповідні угруповання. Переважають грабово-дубові, дубові, ясене-дубові ліси (рис. 4.8).

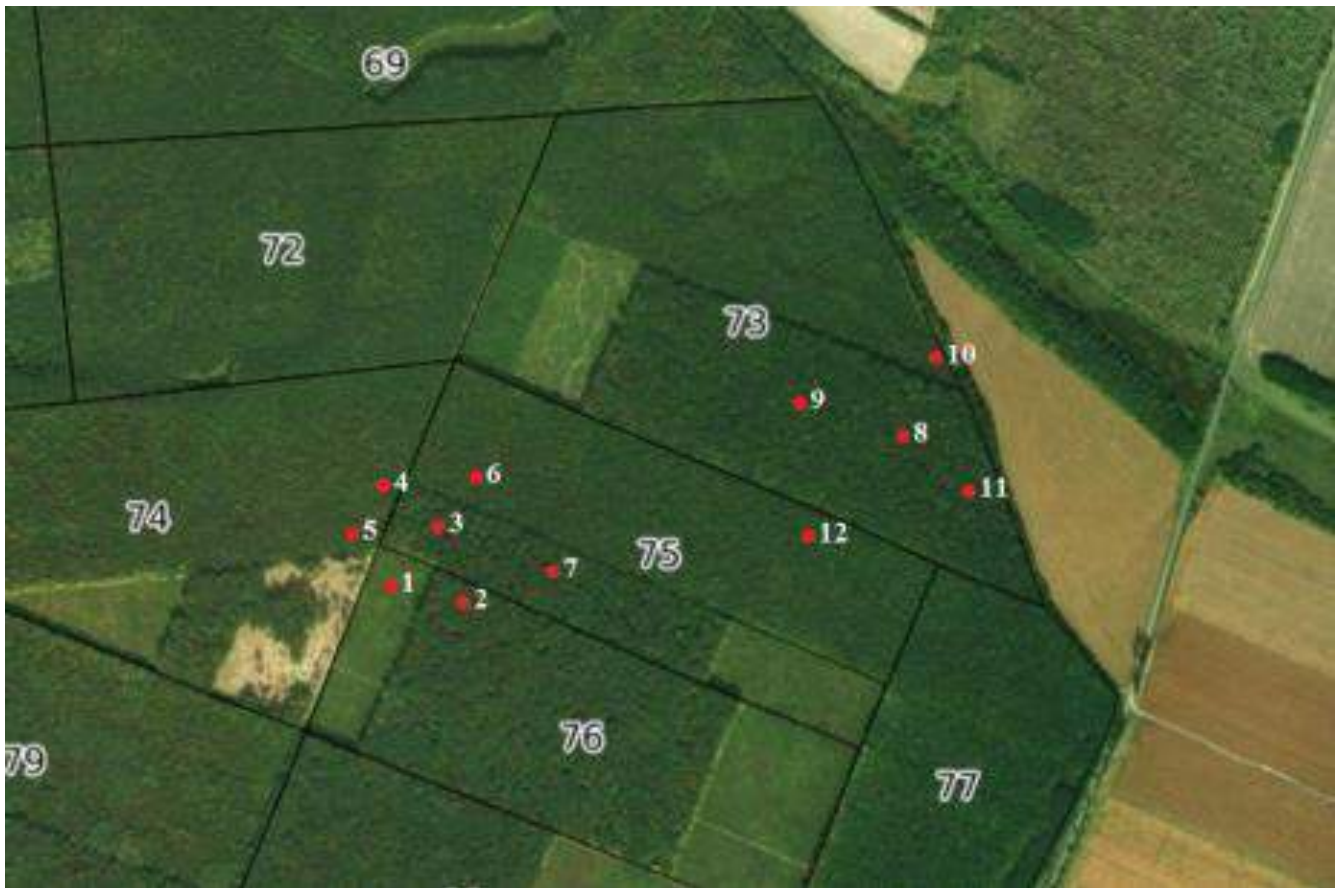

Рис. 4.8 – Пробні площі, закладені у ландшафтному заказнику місцевого значення «Зелена брама» в межах Торговицького лісництва Оникіївського надлісництва (окрема вибірка ключових ділянок) для визначення видів флори та фауни цінних і рідкісних видів (постійні моніторингові ділянки, закладені в 2023 р. для щорічного моніторингу)

Результати обстежень на окремих репрезентативних ділянках наведено у таблицях 4.10, 4.11. Природоохоронна цінність кожної з ділянок визначалася за допомогою бальної оцінки попередньо визначених індикаторів (склад насадження, вік, гігротоп, трофотоп, походження деревостану, наявність рідкісних та зникаючих видів флори та фауни) та відповідала таким рівням: фітоценози низького (ФСІ 5–8), середнього (9–11) і високого (12–14) созологічного рівнів.

**Таблиця 4.10 – Лісівничо-таксаційна характеристика насаджень у межах
Торговицького лісництва в ландшафтному заказнику місцевого значення
«Зелена брама»**

Квар-тал/ виділ	Склад насадження	Вік, років	Середня висота, м	Середній діаметр, см	Пов- нота	Клас бонітету	Походження
73/8	10Дз свіжа грабова діброва	13	–	–	–	–	Насінне штучне
73/1	6Яз1Дз1Гз1Лпд1Клп, свіжа грабова діброва	28/28	10,0/9,0	11,0/11,0	0,80	II	Насінне штучне /Вегетативне паросткове
73/3	4Дз2Яз2Яз1Лпд1Клг свіжа грабова діброва	26/26	7,0/9,0	9,0/11,0	0,80	III	Насінне штучне/ Вегетативне паросткове
73/9	5Дз2Гз2Лпд1Клг свіжа кленово-липова діброва	104/84	25,0/21,0	33,0/27,0	0,60	II	Вегетативне паросткове
75/1	4Клг2Яз2Гз1Лпд1Клп+Дз +Чш свіжа грабова діброва	49/49	17,0/19,0	19,0/21,0	0,60	II	Насінне штучне/ Вегетативне паросткове
75/3	10Дз свіжа грабова діброва	11	–	–	–	I	Насінне штучне
74/2	3Клг3Лпд2Гз2Клп+Дз свіжа грабова діброва	49/49	19,0/20,0	21,0/21,0	0,70	II	Вегетативне паросткове
74/3	4Лпд2Гз2Клг2Клп+Дз свіжа грабова діброва	44/44	17,0/14,0	19,0/15,0	0,70	II	Насінне штучне
75/2	4Дз3Гз2Лпд1Клп свіжа грабова діброва	44/44	14,0/11,0	17,0/15,0	0,70	II	Насінне штучне
75/4	5Дз3Гз2Лпд+Клг свіжа грабова діброва	109/74	27,0/24,0	37,0/27,0	0,70	II	Насінне природне
76/1	4Дз3Лпд2Клг1Клп свіжа грабова діброва	16/16	5,0/5,0	5,0/5,0	0,80	I	Насінне штучне/ Вегетативне паросткове
76/2	6Дз2Гз2Лпд+Клп свіжа грабова діброва	109/84	26,0/23,0	37,0/27,0	0,70	II	Насінне природне/ Вегетативне паросткове

Таблиця 4.11 – Дослідження в межах Торговицького лісництва заповідного лісового урочища «Зелена брама» (дата обстеження 27–28 травня, 29–30 липня, 26 серпня 2025 року) *

Квартал/ Виділ	Склад	Наявність рідкісних видів флори та фауни	Загроза біорізнома- ніттю та зникаючим видам	Созо- логічна цінність*, бал	Рекомендовані спеціальні заходи із збереження рідкісних видів
73/8	10Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	Низька (вплив планованої діяльності)	6,3	Не потребує - стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
73/1	6Яз1Дз1Гз1Лпд1Клп, свіжа грабова діброва	Не виявлені	Низька (вплив планованої діяльності в суміжних виділах)	5,5	Не потребує - стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
73/3	4Дз2Яз2Яз1Лпд1Клг свіжа грабова діброва	Не виявлені	Низька (вплив планованої діяльності в суміжних виділах)	4,2	Не потребує - стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
73/9	5Дз2Гз2Лпд1Клг свіжа кленово-липова діброва	Жук-олень, (<i>Lucanus cervus</i>)	Середня (вплив планованої діяльності в суміжних виділах)	10,2	Рубка не планується. У разі проведення рубки рекомендоване максимальне допустиме збере- ження мертвої деревини листяних порід під час рубки та рубки в осінньо- зимовий період
75/1	4Клг2Яз2Гз1Лпд1Клп+Дз +Чш свіжа грабова діброва	Не виявлені	Низька (вплив планованої діяльності в суміжних виділах)	5,1	Не потребує - стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
75/3	10Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	Низька (вплив планованої діяльності)	4,8	Не потребує - стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
74/2	3Клг3Лпд2Гз2Клп+Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	Низька (вплив планованої діяльності в суміжних виділах)	5,5	Не потребує - стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
74/3	4Лпд2Гз2Клг2Клп+Дз свіжа грабова діброва	Не виявлені	Низька (вплив планованої діяльності в суміжних виділах)	5,9	Не потребує - стандартні для збереження різноманіття флори й фауни

Квартал/ Виділ	Склад	Наявність рідкісних видів флори та фауни	Загроза біорізнома- ніттю та знищуючим видам	Созо- логічна цінність*, бал	Рекомендовані спеціальні заходи із збереження рідкісних видів
75/2	4Дз3Гз2Лпд1Клп свіжа грабова діброва	Не виявлені	Низька (вплив планованої діяльності в суміжних виділах)	6,1	Не потребує - стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
75/4	5Дз3Гз2Лпд+Клг свіжа грабова діброва	Шоломниця висока (<i>Scutellaria altissima</i> L.)	Середня (вплив планованої діяльності в суміжних виділах)	10,8	Рубки не проводяться, не потребує - стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
76/1	4Дз3Лпд2Клг1Клп свіжа грабова діброва	Не виявлені	Низька (вплив планованої діяльності в суміжних виділах)	5,2	Не потребує - стандартні для збереження різноманіття флори й фауни
76/2	6Дз2Гз2Лпд+Клп свіжа грабова діброва	Конвалія звичайна (<i>Convallaria majalis</i> L.)	Середня (вплив планованої діяльності в суміжних виділах)	10,6	Рубки не проводяться, не потребує стандартні для збереження різноманіття флори й фауни

* рівень созологічної цінності визначався як низький (ФСІ 5–8), середній (9–11) і високий (12–14)

Також були проведені дослідження у заповідному урочищі «Польський ліс» є своєрідним природним комплексом у верхів'ях однієї з численних балок регіону (рис. 4.9).

Лісові масиви урочища класифікуються як біотоп Д1.2.1 Центральноєвропейські грабово-дубові ліси Central European oak-hornbeam forests, за UkrBiotop: G:1.215 Субконтинентальні грабово-дубові ліси (за EUNIS: G1.A Meso- and eutrophic Quercus, Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus and related woodland / мезо- і евтрофні ліси з домінуванням Quercus, Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus і споріднені ліси; G1.9 Non-riverine woodland with Betula, Populus tremula or Sorbus aucuparia / Незаплавні ліси з домінуванням Betula, Populus tremula or Sorbus aucuparia; за Резолюцією 4 Бернської конвенції: G1.A1 Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus woodland on eutrophic and mesotrophic soils / Ліси Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus на евтрофних і мезотрофних ґрунтах.

Додаток I Оселищної Директиви: 9170 Galio-Carpinetum oak-hornbeam forests / Дубово-грабові ліси Galio-Carpinetum. Ценози такого біотопу представлені переважно дубово-грабовими лісами межі між лісостеповою та степовою зонами Правобережної України, переважно союзом *Carpinion betuli* Issl. 1931 em. Oberd. 1953. Союз *Carpinion betuli* Issl. 1931 em. Oberd. 1953 включає центральноевропейські грабово-дубові ліси, поширені на досить багатих ґрунтах по всій Україні, окрім степової зони.

Рис. 4.9 – Заповідне урочище «Польський ліс» Оникіївське лісництво кв. 93.
(космічний знімок із кварталноповидільною сіткою)

Тут ростуть рідкісні види рослин – лілія лісова (Червона книга України) та реліктовий вид – шоломниця висока (*Scutellaria altissima*). Фауна є типовою для півдня правобережного лісостепу, із рідкісних видів мешкають борсук (Червона книга України) та шуліка чорна. Забороняється будь-яке порушення ґрунтового покриву, сінокосіння, випасання худоби. Всі види користування здійснюються за дозволом Державного управління екології.

Результати досліджень, проведених у межах заповідного лісового урочища «Польський ліс», наведено у таблицях 4.12, 4.13.

Таблиця 4.12 – Дослідження в межах Оникіївського лісництва заповідного лісового урочища «Польський ліс» *

Квар-тал	Ви-діл	Тип лісу	ТЛУ	Склад насадження	Походження	Наявність рідкісних видів флори та фауни	Загроза біорізноманіттю та зникаючим видам
93	1	Свіжа кленово-липова діброва	D ₂	6Яз1Клп1Дз1Гз1Лпд	Веgetативне паросткове	Не визначені	Низька, рубки не проводяться
93	2	Свіжа грабова діброва	D ₂	5Яз3Дз2Гз+Клг+Лпд	Веgetативне паросткове	Шоломниця висока (<i>Scutellaria altissima</i> L.)	Низька, рубки не проводяться
93	3	–	–	Ставок	–	Кабан	Низька, рубки не проводяться
93	5	Волога кленово-липова діброва	D ₃	5Яз2Дз2Клп1Гз+Лпд	Веgetативне паросткове	Не визначені	Низька, рубки не проводяться
93	6	Волога кленово-липова діброва	D ₃	10Яз	Веgetативне паросткове	Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.) Шоломниця висока (<i>Scutellaria altissima</i> L.)	Низька, рубки не проводяться
93	7	Свіжа кленово-липова діброва	D ₂	9Дз1Яз	Насінне штучне/ Веgetативне паросткове	Шоломниця висока (<i>Scutellaria altissima</i> L.)	Низька, рубки не проводяться
93	8	Свіжа кленово-липова діброва	D ₂	10Яз+Дз	Веgetативне паросткове	Шоломниця висока (<i>Scutellaria altissima</i> L.) Кабан (<i>Sus scrofa</i> L.) Сарна європейська (козуля) (<i>Capreolus capreolus</i> L.)	Низька, рубки не проводяться
93	10	Свіжа кленово-липова діброва	D ₂	7Яз2Дз1Клп+Брс+Лпд+Гз	Веgetативне паросткове	Шоломниця висока (<i>Scutellaria altissima</i> L.)	Низька, рубки не проводяться
93	12	Свіжа кленово-липова діброва	D ₂	5Дз5Яз+Клг+Лпд	Веgetативне паросткове	Не визначені	низька
93	14	Свіжа кленово-липова діброва	D ₂	7Яз2Дз1Клп+Гз+Лпд	Веgetативне паросткове/ Насінне штучне	Не визначені	низька
93	15	Свіжа кленово-липова діброва	D ₂	8Дз2Яз	Насінне природне/ Веgetативне паросткове	Не визначені	низька
93	17	Свіжа грабова діброва	D ₂	10Яз	Насінне природне	Не визначені	низька

Таблиця 4.13 – Опис окремих типових репрезентативних відвіданих ділянок під час польових досліджень у заповідному урочищі «Польський ліс» (Оникіївське лісництво, кв. 93)

№	Локація		Тип лісу	Опис
	квартал	виділ		
1	93	2	D ₂ -гД Свіжа грабова діброва	<p>Стиглий 94-річний природний мішаний грабово-дубово-ясеневий ліс породного складу 5Яз3Дз2Гз з домішкою кленів у пониззі південно-східного схилу (15°). Типовий природний біотоп. У I ярусі: ясен звичайний вегетативного походження III класу бонітету та дуб звичайний насінневого походження із домішкою ясена звичайного, в'яза шорсткого, II ярус: граб звичайний, липа серцелиста, клени гостролистий і польовий. Стан насадження – від здорового до ослабленого (1,5–2,0). Ступінь збереженості біотопу – II (добрий). Підріст 5Клг5Гз віком 14 років густотою 3,0 тис. шт./га.</p> <p>У підліску виявлено бруслину бородавчасту та європейську, бузину чорну, свидину криваво-червону, зрідка – шипшину, глоди, горобину звичайну, клен татарський, калину гордовину, бузину чорну.</p> <p>У трав'яному покриві під наметом домінують сільванти яглиця звичайна, зірочник ланцетолистий, купина багатоквіткова, медунка темна, осока волосиста, осока пальчаста, копитняк європейський, зеленчук жовтий, медунка темна, підмаренник запашний, фіалка дивна, фіалка шорстка, грястиця збірна, тонконіг дібровний, анемона жовтецева, пшінка весняна, глуха кропива крапчаста, кропива дводомна, герань Робертова.</p> <p><i>Знахідка:</i> шоломниця висока (<i>Scutellaria altissima</i> L.)</p> <p>Знайдено гніздо лісових ос, влаштоване у ґрунті.</p>
2	93	3	Ставок	<p>Поруч с лісовим масивом розташований ставок, облямований водно-болотними рослинами з домінуванням очерета звичайного та рогозу вузьколистого. На заболоченому березі цієї водойми виявлено сліди порпання диких кабанів.</p>
3	93	6	D ₃ -к-лД Волога кленово-липова діброва	<p>Біополяна. Поодинокі дерева ясена звичайного (10Яз) віком 34 роки (H=15 м, d=16 см). Підлісок представлений глодом п'ятистовпчиковим та свидиною кров'яною. Стан насадження – здоровий (1,4). Ступінь збереженості біотопу – II (добрий).</p> <p>На галявинах та узліссях переважають пратанти, які характеризуються значним проєктивним покриттям (80–100 %) – домінують парило звичайне, пижмо звичайне, конюшина лучна, материнка звичайна, пирій повзучий, трапляються також лаватера (хатьма) тюрінгська, грястиця збірна, тонконіг дібровний, хвилівник звичайний, підмаренник руський, лопух справжній.</p> <p><i>Знахідка:</i> Лілія лісова <i>Lilium martagon</i> L.</p>
4	93	7	D ₂ -к-лД Свіжа кленово-липова діброва	<p>Мішане ясенєво-дубове насадження (9Дз1Яз). Дуб штучного походження віком 89 років. Ясен вегетативного паросткового походження віком 54 роки. Підріст сформований з ясена звичайного (7Яз) та клена гостролистого (3Клг) густотою 3 тис. шт./га. Стан біотопу добрий.</p> <p>У підліску клен польовий, берест, калина гордовина.</p>
5	93	8	D ₂ -к-лД Свіжа кленово-липова діброва	<p>Чисте ясенєве насадження (10Яз) віком 74 роки вегетативного паросткового походження з домішкою дуба звичайного. Ступінь збереженості біотопу характеризується як середній (III). Середній діаметр найстаріших дерев дуба становить 40–90 см. Вочевидь, тут колись було розладнене дубове</p>

№	Локація		Тип лісу	Опис
	квартал	виділ		
				насадження, яке зараз має вік 170 років, про що свідчить відстань між найстарішими деревами 25–40 м. Стан дуба оцінюється як сильно ослаблений (2,5–3,5). Спостерігається інтенсивне всихання скелетних гілок дуба. У насадженні виявлено велику кількість мертвої деревини (свіжий та старий сухостій і деревна ламань). На ділянці виявлено природне поновлення ясена звичайного (Яз) і клена польового (5Клп) віком 14 років і густотою близько 3 тис. шт./га. У трав'яному покриві домінує зірочник ланцетолистий. На ділянці порожі кабанів, ліжанки та стежки сарни європейської.
6	93	9	D ₂ -к-лД Свіжа кленово- липова діброва	Біополяна. На ділянці панують пратанти, які характеризуються значним проєктивним покриттям (80–100 %) – домінують пирій повзучий, парило звичайне, пижмо звичайне, конюшина альпійська, материнка звичайна, пирій повзучий, трапляються також лаватера (хатьма) тюрінгська, грястиця збірна, тонконіг дібровний, хвилівник звичайний, підмаренник руський, лопух справжній, герань Робертова. <i>Знахідка:</i> Шоломниця висока (<i>Scutellaria altissima</i> L.)
7	93	10	D ₂ -к-лД Свіжа кленово- липова діброва	Пристигаюче мішане насадження породного складу 7Яз2Дз1Клп+Брс+Лпд+Гз віком 79 років вегетативного паросткового походження. Підріст представлений кленом польовим (7Клп) і ясенем звичайним (3Яз) віком 19 років густотою 4 тис. шт./га Стан дуба оцінюється як сильно ослаблений (2,5–3,5). Спостерігається інтенсивне всихання скелетних гілок дуба. У насадженні виявлено велику кількість мертвої деревини (свіжий та старий сухостій і деревна ламань). У живому надґрунтовому покриві панує глуха кропива крапчаста На ділянці порожі кабанів, ліжанки та стежки сарни європейської. <i>Знахідка:</i> шоломниця висока (<i>Scutellaria altissima</i> L.)

За результатами польових досліджень під час проведення післяпроектного моніторингу протягом 2025 р. зазначених вище ділянок у межах заповідного урочища «Польський ліс» Оникіївського надлісництва та на суміжних ділянках у складі флори та фауни виявлено реліктовий регіонально рідкісний вид рослин – шоломниця висока (*Scutellaria altissima* L.). Виявлено 1 вид рослин (лілія лісова *Lilium martagon* L.), занесений до списку рослин Червоної книги України. Рослин і тварин, занесених до списку рослин Червоної книги України, Європейського червоного списку, Додатку I Бернської конвенції, світового червоного списку (МСООП) та Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою, не виявлено.

За проведеними дослідженнями в умовах філії, а також у межах планованої діяльності відсутні місця гніздування хижих птахів, віднесених до Червоної книги України.

Всі ділянки, де були знайдені рідкісні види, не входять (або виключені) з планованої діяльності. Під час обстеження спостерігались багато жуків-олень (Lucanus cervus), рослин шоломниці високої (Scutellaria altissima L.), півників угорських (Iris aphylla ssp. Hungarica), любки дволистої (Platanthera bifolia (L.) та інших на територіях філії і частково на територіях суміжних із плановою діяльністю. Вважаємо, що для збереження та відтворення видів рідких рослин проводити рубки головного користування пізнім літом або в осінньо-зимовий період, для збереження тварин згідно з фенологією виду можна проводити рубки головного користування в осінньо-зимовий період із максимальним збереженням мертвої деревини на ділянці.

За результатами щоквартального обстеження території лісового фонду філії, де планується проведення планованої діяльності і суміжних ділянок, виявлені окремі рідкісні і зникаючі види флори і фауни, включені до Червоної книги України (Європейського Червоного списку, Червоного списку МСОП, підписаних Україною конвенцій, списків регіональних рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин), а також рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України. Їх перелік вказаний в таблицях 4.7 і 4.8. Для лісових насаджень, де виявлено рідкісні та зникаючі види флори та фауни, встановлено режим обмеженого лісокористування. Загальний перелік рідкісних видів наведено в додатку В.

На території планової діяльності рідкісні види не знайдено.

4.7. Проведення робіт та надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів»

У філії відсутні лісові ділянки, які потенційно відповідають критеріям визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів або природних

лісів і підлягають подальшому обстеженню на місцевості, на основі даних матеріалів лісовпорядкування, результатів аналізу наукової літератури, архівних та інших матеріалів, інформації, отриманої від працівників лісового господарства, громадськості, місцевих мешканців.

4.8. Надання інформації щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища в частині обліку заготовленої деревини та лісопродукції

Інформація щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища в частині обліку заготовленої деревини та лісопродукції наведено в табл. 4.14–4.25.

Таблиця 4.14 – Облік заготовленої деревини та лісопродукції (планові показники) в Торговицькому лісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Онiкiївське лiсове господарст" ДП "Лiси України"

Найменування сортиментів	Торговицьке лісництво															РАЗОМ
	Хвойні		Твердолистяні							М'якколистяні						
	всього	тому числ.	всього	в тому числі						всього	в тому числі					
		сосна		дуб	ясен	клен	граб	акація	інші		липа	осика	тополя, верба	черешня	інші	
Лісопродукція- всього			2472,000	2079,000	33,000	120,000	220,000		20,000	384,000	383,000			1,000		2856,000
в т.ч.:																
Лісоматеріали круглі			862,000	853,000		9,000				71,000	71,000					933,000
Дрова для промислового використання			256,000	245,000	7,000	4,000				72,000	72,000					328,000
Дрова для непромислового використання			1354,000	981,000	26,000	107,000	220,000		20,000	241,000	240,000			1,000		1595,000
З лісоматеріалів круглих за класами якості:			862,000	853,000		9,000				71,000	71,000					933,000
А																
В			68,000	68,000						2,000	2,000					70,000
С			230,000	230,000						69,000	69,000					299,000
D			564,000	555,000		9,000										564,000

Таблиця 4.15 – Облік заготовленої деревини та лісопродукції (планові показники) в Тишківському лісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Онiкiївське лiсове господарст" ДП "Лiси України"

Найменування сортиментів	Тишківське лісництво															РАЗОМ
	Хвойні		Твердолистяні								М'якколистяні					
	всього	тому числ.	всього	в тому числі						всього	в тому числі					
		сосна		дуб	бук	ясен	клен	граб	акація		інші	липа	осика	тополя, верба	черешня	
Лісопродукція- всього			5960,000	3386,000		2304,000	188,000	21,000		61,000	42,000	42,000				6002,000
в т.ч.:																
Лісоматеріали круглі			1343,000	1002,000		341,000										1343,000
Дрова для промислового використання			917,000	480,000		431,000	6,000			10,000	10,000					927,000
Дрова для непромислового використання			3700,000	1904,000		1532,000	182,000	21,000		61,000	32,000	32,000				3732,000
З лісоматеріалів круглих за класами якості:			1343,000	1002,000		341,000										1343,000
А																
В			93,000	77,000		16,000										93,000
С			345,000	273,000		72,000										345,000
D			905,000	652,000		253,000										905,000

Таблиця 4.16 – Облік заготовленої деревини та лісопродукції (планові показники) в Оникіївському лісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Оникіївське лісове господарст" ДП "Лісн України"

Найменування сортиментів	Хвойні		Твердолистяні							М'яколистяні						РАЗОМ		
	всього	тому числ.	всього	в тому числі							всього	в тому числі						
		сосна		дуб	ясен	клен	граб	акація	інші	липа		осика	тополя, верба	черешня	інші			
Лісопродукція - всього			4053,000	1641,000	2215,000	123,000			23,000	51,000	32,000	32,000					4085,000	
в т.ч.:																		
Лісоматеріали круглі			546,000	404,000	142,000						4,000	4,000					550,000	
Дрова для промислового використання			699,000	240,000	456,000	3,000					6,000	6,000					705,000	
Дрова для непромислового використання			2808,000	997,000	1617,000	120,000			23,000	51,000	22,000	22,000					2830,000	
З лісоматеріалів круглих за класами якості:			546,000	404,000	142,000						4,000	4,000					550,000	
А																		
В			35,000	29,000	6,000												35,000	
С			143,000	111,000	32,000						4,000	4,000					147,000	
D			368,000	264,000	104,000												368,000	

Таблиця 4.17 – Облік заготовленої деревини та лісо продукції (планові показники) в Новоукраїнському лісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Оникіївське лісове господарст" ДП "Лісн України"

Найменування сортиментів	Хвойні		Твердолистяні							М'яколистяні						РАЗОМ		
	всього	тому числ.	всього	в тому числі							всього	в тому числі						
		сосна		дуб	ясен	клен	граб	акація	інші	липа		осика	тополя, верба	черешня	інші			
Лісопродукція - всього			2642,000	157,000	2421,000	60,000				4,000							2642,000	
в т.ч.:																		
Лісоматеріали круглі			405,000	21,000	384,000												405,000	
Дрова для промислового використання			479,000	27,000	450,000	2,000											479,000	
Дрова для непромислового використання			1758,000	109,000	1587,000	58,000				4,000							1758,000	
З лісоматеріалів круглих за класами якості:			405,000	21,000	384,000												405,000	
А																		
В			23,000		23,000												23,000	
С			87,000	6,000	81,000												87,000	
D			295,000	15,000	280,000												295,000	

Таблиця 4.18 – Облік заготовленої деревини та лісопродукції (планові показники) в Олександрівському лісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Онківське лісове господарст" ДП "Ліси України"

Найменування сортиментів	Олександрівське лісництво															РАЗОМ
	Хвойні		Твердолистяні							М'яколистяні						
	всього	тому числі	всього	в тому числі						всього	в тому числі					
		сосна		дуб	ясен	клен	граб	акація	інші		липа	осика	тополя, верба	черешня	інші	
Лісопродукція - всього			728,000	389,000	50,000	74,000	45,000	165,000	5,000	8,000	7,000			1,000		736,000
в т.ч:																
Лісоматеріали круглі			59,000	55,000	3,000	1,000				1,000	1,000					60,000
Дрова для промислового використання			80,000	67,000	10,000	3,000				1,000	1,000					81,000
Дрова для непромислового використання			589,000	267,000	37,000	70,000	45,000	165,000	5,000	6,000	5,000			1,000		595,000
З лісоматеріалів круглих за класами якості:			59,000	55,000	3,000	1,000				1,000	1,000					60,000
А																
В			4,000	4,000												4,000
С			15,000	15,000						1,000	1,000					16,000
Д			40,000	36,000	3,000	1,000										40,000

Таблиця 4.19 – Облік заготовленої деревини та лісопродукції (планові показники) в Червоно-Нерубаївському лісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Онківське лісове господарст" ДП "Ліси України"

Найменування сортиментів	Червоно-Нерубаївське лісництво																			РАЗОМ		
	Хвойні					Твердолистяні								М'яколистяні								
	всього	в тому числі				всього	в тому числі							всього	в тому числі							
		сосна	ялина	яліця	модринка		інші	дуб	ясен	клен	граб	береза	акація		інші	липа	осика	тополя, верба	черешня		інші	
Лісопродукція - всього						1307,000	872,000		303,000	104,000				28,000	123,000	123,000					1430,000	
в т.ч:																						
Лісоматеріали круглі						284,000	253,000		31,000						28,000	28,000						312,000
Дрова для промислового використання						133,000	123,000		10,000						22,000	22,000						155,000
Дрова для непромислового використання						890,000	496,000		262,000	104,000			28,000	73,000	73,000							963,000
З лісоматеріалів круглих за класами якості:						284,000	253,000		31,000					28,000	28,000							312,000
А																						
В						20,000	20,000							2,000	2,000							22,000
С						68,000	68,000							26,000	26,000							94,000
Д						196,000	165,000		31,000													196,000

Таблиця 4.20 – Облік заготовленої деревини та лісопродукції (планові показники) в Бірківському лісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Онуківське лісове господарств" ДП "Ліси України"

Найменування сортиментів	Хвойні		Твердолистяні							М'якколистяні						РАЗОМ
	всього	тому числ.	всього	в тому числі						всього	в тому числі					
		сосна		дуб	ясен	клен	граб	акація	інші		липа	осика	тополя, верба	черешня	інші	
Лісопродукція- всього			729,000	397,000	33,000	59,000	225,000		15,000	33,000	33,000					762,000
в т.ч.:																
Лісоматеріали круглі			196,000	185,000	8,000	3,000				7,000	7,000					203,000
Дрова для промислового використання			50,000	43,000	5,000	2,000				6,000	6,000					56,000
Дрова для непромислового використання			483,000	169,000	20,000	54,000	225,000		15,000	20,000	20,000					503,000
З лісоматеріалів круглих за класами якості:			196,000	185,000	8,000	3,000				7,000	7,000					203,000
А																
В			15,000	15,000												15,000
С			52,000	50,000	2,000					7,000	7,000					59,000
Д			129,000	120,000	6,000	3,000										129,000

Таблиця 4.21 – Облік заготовленої деревини та лісопродукції (планові показники) в Новомиргородському лісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Онуківське лісове господарств" ДП "Ліси України"

Найменування сортиментів	Хвойні		Твердолистяні							М'якколистяні						РАЗОМ
	всього	тому числ.	всього	в тому числі						всього	в тому числі					
		сосна		дуб	ясен	клен	граб	акація	інші		липа	осика	тополя, верба	черешня	інші	
Лісопродукція- всього			557,000	526,000		14,000	1,000			16,000						557,000
в т.ч.:																
Лісоматеріали круглі			63,000	63,000												63,000
Дрова для промислового використання			94,000	93,000		1,000										94,000
Дрова для непромислового використання			400,000	370,000		13,000	1,000			16,000						400,000
З лісоматеріалів круглих за класами якості:			63,000	63,000												63,000
А																
В			5,000	5,000												5,000
С			17,000	17,000												17,000
Д			41,000	41,000												41,000

Таблиця 4.22 – Облік заготовленої деревини та лісопродукції (планові показники) у Вільховатському лісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Онківське лісове господарст" ДП "Ліси України"

Вільховатське лісництво

Найменування сортиментів	Хвойні						Твердолистяні								М'яколистяні						РАЗОМ					
	всього	в тому числі					всього	в тому числі							всього	в тому числі										
		сосна	ялина	яліця	модринна	інші		дуб	бук	ясен	клен	граб	береза	акація		інші	липа	вільха	осика	тополь		я, верба	черешня	інші		
Лісопродукція- всього	0	0	0	0	0	0	2 094	1 389		659	10						36	44					44		2 138	
в т.ч.																									0	
Лісоматеріали круглі	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	516	314		202	0														516	
дрова дерева ПБ							438	294		144																438
дрова дерева НП							1 140	781		313	10						36	44					44			1 184
З лісоматеріалів круглих за класами якості	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	516	314		202								0							516	
A	0						0											0							0	
B	0						56	34		22								0							56	
C	0						135	82		53								0							135	
D	0						325	198		127								0							325	

Таблиця 4.23 – Облік заготовленої деревини та лісопродукції (планові показники) в Ємилівському лісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Онківське лісове господарст" ДП "Ліси України"

Ємилівське лісництво

Найменування сортиментів	Хвойні						Твердолистяні								М'яколистяні						РАЗОМ					
	всього	в тому числі					всього	в тому числі							всього	в тому числі										
		сосна	ялина	яліця	модринна	інші		дуб	бук	ясен	клен	граб	береза	акація		інші	липа	вільха	осика	тополь		я, верба	черешня	інші		
Лісопродукція- всього	0						1 011	770		176	63	1					1	70	68					2		1 081
в т.ч.																										0
Лісоматеріали круглі	0,0						192	149		43								0	0							192
дрова дерева ПБ							152	128		24								0								152
дрова дерева НП							667	493		109	63	1					1	70	68					2		737
З лісоматеріалів круглих за класами якості	0,0						192	149		43								0								192
A	0						0											0								0
B	0						10	7		3								0								10
C	0						72	57		15								0								72
D	0						110	85		25								0								110

Таблиця 4.24 – Облік заготовленої деревини та лісопродукції (планові показники) в Голованівському лісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Оникіївське лісове господарство" ДП "Ліси України"

Голованівське лісництво

Найменування сортиментів	Хвойні						Твердолистяні									М'якколистяні						РАЗОМ			
	всього	в тому числі					всього	в тому числі								всього	в тому числі								
		сосна	ялина	ялиця	можри на	інші		дуб	бук	ясен	клен	граб	береза	акація	інші		липа	вишня	осика	тополь, я, верба	черешня		інші		
Лісопродукція- всього							1 483	662		799	16	3				3	4					4			1 487
в т.ч:																									0
Лісоматеріали круглі							514	173		341															514
дров'яна деревина ПБ							231	79		152															231
дров'яна деревина НП							738	410		306	16	3				3	4						4		742
З лісоматеріалів круглих за класами якості:							514	173		341							0								514
A							0										0								0
B							49	8		41							0								49
C							143	43		100							0								143
D							322	122		200							0								322

Таблиця 4.25 – Облік заготовленої деревини та лісопродукції загалом (планові показники) в Оникіївському надлісництві

Сортиментна структура РГК 2025 року згідно стандартів ДСТУ EN* по філії "Оникіївське лісове господарство" ДП "Ліси України"

Найменування сортиментів	Хвойні		Твердолистяні							М'якколистяні			РАЗОМ	
	всього	тому числі	всього	в тому числі						всього	в тому числі			
		сосна		дуб	ясен	клен	граб	акація	інші		липа	черешня		інші
Лісопродукція- всього			23036	12268	8690	1030	620	188	240	740	688	52		23776
в т.ч:														
Лісоматеріали круглі			4980	3472	1464	44				111	111			5091
Дрова для промислового використання			3529	1819	1679	31				117	117			3646
Дрова для непромислового використання			14527	6977	5547	955	620	188	240	512	460	52		15039
З лісоматеріалів круглих за класами якості:			4980	3472	1464	44				111	111			5091
A														
B			378	267	111					4	4			382
C			1307	952	355					107	107			1414
D			3295	2253	998	44								3295

5. ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ ПЛАНОВОЇ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ «ОНИКІЇВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА» ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОВОГО ОФІСУ ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» НА СТАН ЛІСОВИХ ҐРУНТІВ

Ґрунтовий покрив формується під впливом низки природно-кліматичних, геологічних, геоморфологічних та антропогенних факторів, тому їхній аналіз є доволі важливим. Кіровоградська область розташована у центрі України, між річками Дніпро та Південний Буг. Площа її території становить 24,6 тис км², що відповідає 4,1% площі України. На півночі вона межує з Черкаською областю, на північному сході – з Полтавською, на сході й південному сході – з Дніпропетровською, на півдні – з Миколаївською, на південному заході – з Одеською, на заході – з Вінницькою областями. В адміністративному відношенні поділяється на 4 райони: Голованівський, Олександрійський. Кропивницький, Новоукраїнський. Голованівський район, де проводилася оцінка впливу лісогосподарського підприємства на довкілля, зокрема на ґрунти, займає західну частину області.

Ґрунтовий покрив на території Кіровоградської області відповідає перехідній зоні від Південного до Північного Лісостепу і представлений більш ніж 50 відмінами ґрунтів. Здебільшого це ґрунти з високим рівнем родючості. Основні типи ґрунтів є такими: чорноземи глибокі малогумусні та середньогумусні на лесових породах; чорноземи звичайні середньогумусні, малогумусні, карбонатні; опідзолені ґрунти – темно-сірі, сірі, реградовані; лучні та чорноземо-лучні (у річкових долинах), солонцюваті та щебенюваті чорноземи на щільних глинах та елювії твердих порід.

Механічний склад ґрунтів, що знаходяться на півночі здебільшого важкосуглинистий, на півдні – легкосуглинистий, Придніпров'ї – середньосуглинистий. Головними екологічними проблемами ґрунтового покриву є ерозійні процеси, зокрема змив та розмив ґрунтів через зливи та рельєф, і їхня дефляція, особливо на південному сході. Розвинута яружно-балкова мережа ускладнює землеробство та посилює деградацію ґрунтового покриву.

Для збереження родючості ґрунтів необхідно впроваджувати ґрунтозахисні заходи, зокрема створення та відновлення лісових насаджень. Серед лісових насаджень у Кіровоградській області переважають грабові та дубові ліси, а найвідомішим лісовим масивом є Чорний ліс – унікальна природна зона з реліктовими деревами, болотами та багатую флорою і фауною.

Темно-сірі лісові ґрунти та змиті їхні види найбільш поширені серед сірих лісових ґрунтів. Порівняно з сірими лісовими, у них слабше виражені ознаки опідзолювання і більше – акумуляція органічної речовини. У цілинних ґрунтах вміст гумусу досягає 4-8%, в орних – 2,5-4,5%. Склад гумусу за профілем неоднорідний. У верхньому горизонті переважають фульвокислоти (Сгк: Сфк = 0,7–0,9), у середній – він наближається до чорноземних ґрунтів (Сгк: Сфк = 1,2–1,4). Темно-сірі лісові ґрунти мають менше кислу, ніж світло-сірі та сірі лісові ґрунти, реакцію ґрунтового розчину. На відміну від бурих та вологих аналогів, кислотність зумовлена вмістом іонів водню.

Будова профілю темно-сірих лісових (цілинних) ґрунтів є такою. Виділяється гумусовий дернинний горизонт (Нd) потужністю 2-4 см, на поверхні якого подекуди трапляється лісова підстилка (Нo), за якою залягає гумусовий добре елювіований горизонт (Не) потужністю 27-33(37) см, темно-сірий, із сивуватим від присипки SiO₂ відтінком, грудкувато-зернистий, в цілинних ґрунтах пороховато-грудкуватий з горизонтальним розчленуванням, в орних – ущільнений; перехід ясний. Під гумусовим (Не) розміщений гумусово-ілювіальний горизонт (Нl) потужністю 30-35 см, темно-сірувато-бурий, сивуватий від присипки SiO₂, грудкувато-крупногоріхуватий, щільний, з рідкими червоходами, порожнечами від колишнього коріння; перехід ясний. Горизонти І, ІР, Рі і Рк (рідше Р) подібні до сірих лісових ґрунтів, але менш потужні. Так, ілювіальний горизонт є слабо елювіованим (Іe), потужністю менш як 20-25 см, червоно-бурий або бурий, з білими гніздами і рясами нальотами присипки SiO₂, слабким колоїдним лакуванням на межах структурних агрегатів і тріщин, великогоріхуватий, щільний. Ілювіальний горизонт (І) потужністю менш як 35-60 см, червоно-бурий або бурий, призматичний, грані у місцях зламів вкриті

червоно-бурим колоїдним лакуванням, нерідко зі слабкою присипкою SiO_2 , щільний; перехід поступовий. У ґрунтах легкого механічного складу (пилувато-супіщаного і пилуватого легкосуглинистого) ілювіальний горизонт найчастіше шаруватий, призмоподібно-грудкуватий або грудкуватий, пухкий, щільний, у місцях прошарків зі слабким натіканням R_2O_3 і присипкою SiO_2 . Перехідний горизонт добре ілювіований (IP), потужністю 15-25 см, червонувато-бурий, призмоподібно-грудкуватий, зі слабким натіканням колоїдів, менш щільний. Слабоілювіована ґрунтоутворююча порода (Pi) потужністю 20-30 см, буро-палева або палево-бура, з дуже слабким бурим натіканням колоїдів, грудкувата, слабоущільнена; перехід різкий, добре помітний за закипанням. Карбонати у важко- та середньосуглинистих породах на глибині 115-125 см, у супіщаних і легкосуглинистих-140-150 см і глибше [12, 13].

Темно-сірі лісові слабозмиті ґрунти залягають на слабологих схилах вододілів. Верхня половина гумусового елювіованого горизонту (He) змита. Колір поверхні ріллі темно-сірий з бурим відтінком через залучення в ріллю верхню частину гумусово-ілювіального горизонту (HI). Темно-сірі лісові середньозмиті ґрунти трапляються на пологих, рідше крутих схилах вододілів. Гумусовий елювіований (He) і частково гумусово-ілювіальний (HI) горизонти змиті. Розорюванню піддається гумусово-ілювіальний і верхня частина ілювіального горизонтів Поверхня ріллі сіро-бура, інтенсивно запливає, схильна до площинного змиву та глибинному розмиву.

Темно-сірі лісові сильнозмиті ґрунти трапляються на крутих хвилястих схилах вододілів зазвичай у комплексі із середньозмитими видами. Гумусована частина профілю (HE + HI) змита, в орний шар залучені ілювіальний (I), рідше перехідний (IP) горизонти. Колір поверхні ріллі бурий, вона швидко ущільнюється, запливає з поверхні, тріщинувата.

5.1. Морфологічна характеристика

Грунтові дослідження проведені на ділянках, де проводилася планова діяльність (рубки головного користування) в 2024 році. Тобто, через рік після завершення планової діяльності, а також на ділянках Голованівського, Вільховатського та Єрмилівського лісництв до проведення планової діяльності 2025 року (до проведення рубок).

Таблиця 5.1 – Грунтові дослідження в межах Оникіївського надлісництва (Голованівське, Вільховатське і Ємилівське лісництв)

Головна порода	Квартал	Виділ	Площа, га	Характеристика ділянки			
				тип лісу	склад	наявність рідкісних видів флори і фауни	запас на 1 га м ³
Голованівське лісництво							
Яз	31	7	1,5	D ₂ -гД	9Яз1Дз	Не виявлено	330
Яз	40	12	1,1	D ₂ -гД	10Яз+Дз	Не виявлено	310
Дз	55	19	2,3	D ₂ -гД	10Дз	Не виявлено	230
Вільховатське лісництво							
Яз	9	1	2,8	D ₂ -гД	8Яз2Лпд +Дз+Клг	Не виявлено	260
Дз	9	10	2,2	D ₂ -гД	10Дз+Яз+Клг	Не виявлено	200
Дз	50	22	11,3	D ₃ -гД	6Дз3Яз1Клг	Не виявлено	330
Ємилівське лісництво							
Яз	6	1	1,6	D ₂ -гД	8Яз2Дз	Не виявлено	230
Дз	9	8	3,5	D ₂ -гД	7Дз3Яз+Лпд	Не виявлено	250
Дз	9	5	1,3	D ₁ -клД	5Дз3Клп2Лпд	Не виявлено	190

Морфологічні дослідження проведено на всіх ділянках де проводилася планова діяльність у 2024 році та планується проведення РГК у 2025 році. **Розрізи було зроблено на репрезентативних ділянках.**

Розріз № 1 закладено в кв. 31, вид. 7 Голованівського лісництва, у свіжій грабовій діброві (D₂-гД, рис. 5.1) у насадженні складом 9Яз1Дз, повнотою 0,7; висота ясена – 27 м, діаметр – 34 см, бонітет – I клас.

Рис. 5.1. Ясеневе насадження в свіжій грабовій діброві, Голованівське лісництво

Фото й опис ґрунтового розрізу 1 наведено нижче, на рис. 5.2.

	H ₀	Лісова підстилка виражена фрагментарно, складається переважно з опадів ясеня та дуба (листя, гілочки); рихла, перехід різкий;
	H(d) 0-6 см	гумусовий, темнувато-сірий, пронизаний великою кількістю коріння трав'яних рослин, грудкувато-зернистий, свіжий, легкоглинистий, перехід поступовий за забарвленням;
	He 6-37 см	гумусовий, слабоелювіюваний темнувато-сірий, дрібно-грудкувато-зернистий, припудрений присипкою SiO ₂ свіжий, легкоглинистий, перехід чіткий;
	Hl 37-75 см	гумусово-ілювіальний з численними плямами та затіканнями гумусу, брудно-бурий, горіхуватий, на гранях структурних різниць колоїдне лакування; щільний; легкоглинистий, перехід чіткий;
	Ip 74-96 см	ілювіальний, коричнево-бурий, свіжий, легкоглинистий, горіхувато-призматичний, щільний, грані структурних агрегатів вкриті червоно-бурим колоїдним лакуванням, перехід чіткий;
	Pik 96-120 см	слабоілювіюваний лес, буро-палевий, вологий, середньоглинистий, призматичний, ущільнений, подекуди по краях структурних агрегатів колоїдні натікання.

Рис. 5.2 – Ґрунт – темно-сірий опідзолений на лесах

Розріз № 1 репрезентує ґрунтовий покрив інших ділянок в умовах свіжої грабової діброви Голованівського лісництва (кв. 13, 30, 31, 40), що перебувають у зоні впливу планової діяльності Оникіїського надлісництва.

Розріз № 2 закладено в кв. 55, вид. 19, у свіжій грабовій діброві (D₂-ГД, рис. 5.3). Це – чисте дубове насадження (10Дз) повнотою 0,6; середня висота дуба – 24 м, діаметр – 38 см, клас бонітету – III.

Рис. 5.3 – Дубовий деревостан в свіжій грабовій діброві, Голованівське лісництво

Фото й опис ґрунтового розрізу 2 наведено нижче, на рис. 5.4.

	H ₀	Лісова підстилка виражена фрагментарно, складається переважно з опадів дуба – листя, гілочок; рихла, перехід різкий;
	H(d) 0-8 см	гумусовий, темнувато-сірий, пронизаний корінням трав'яних рослин, грудкувато-зернистий, свіжий, легкоглинистий, перехід поступовий;
	He 8-40 см	гумусовий, слабоелювіюваний темнувато-сірий, дрібно-грудкувато-зернистий, припудрений присипкою SiO ₂ свіжий, легкоглинистий, перехід чіткий;
	Hl 40-70 см	гумусово-ілювіальний з численними плямами та затіканнями гумусу, брудно-бурий, горіхуватий, на гранях структурних різниць колоїдне лакування; щільний; легкоглинистий, перехід чіткий;
	Ip 70-95 см	ілювіальний, коричнево-бурий, свіжий, середньоглинистий, горіхувато-призматичний, щільний, грані структурних агрегатів вкриті червоно-бурим колоїдним лакуванням, перехід чіткий;
	Pi 95-115 см	ілювіювана порода легкоглиниста, призмоподібна, ущільнений, по краях структурних агрегатів колоїдне натікання.

Рис. 5.4 – Ґрунт – темно-сірий опідзолений на лесових відкладах

Розріз № 2 репрезентує ґрунтовий покрив інших ділянок в умовах свіжої грабової діброви Голованівського лісництва (кв. 28, 55, 56), що перебувають у зоні впливу планової діяльності Оникіїського надлісництва.

Розріз 1

Розріз 2

Рис. 5.5 – Структура відібраних зразків за ґрунтовими горизонтами

Розріз 3 закладено на ділянці площею 11,3 га в кв. 50, вид. 22 Вільховатського лісництва, в умовах вологої грабової діброви (D₃-ГД, рис. 2.6). Склад насадження – 6Дз3Яз1Клг, повнота – 0,7, середня висота дуба 26 м, середній діаметр – 30 см, клас бонітету – I.

Рис. 5.6 – Ясенево-дубове насадження у вологій грабовій діброві,
Вільховатське лісництво

Фото й опис ґрунтового розрізу 3 наведено на рис. 5.7.

Розріз № 3 також репрезентує ґрунтовий покрив інших ділянок в умовах свіжої грабової діброви Вільховатського лісництва (кв. 10, 19, 48, 55, 59), що перебувають у зоні планової діяльності Оникіївського надлісництва.

	H 0-8 см	Лісова підстилка виражена фрагментарно, складається переважно з опадів дуба – листя, гілочок; рихла, перехід різкий;
	He 8-30 см	гумусовий, слабоілювіований, пронизаний великою кількістю коріння трав'яних рослин, темнувато-сірий, грудкувато-порохнистий, свіжий, легкоглинистий, перехід поступовий за забарвленням;
	Hp 30-65 см	гумусовий слабо ілювіований, бурувато-сірий, свіжий, легкоглинистий, дрібногрудкувато-горіхуватий порохнистий, діагностується коріння трав'яної та деревної рослинності, грані структурних агрегатів припудрені присипкою SiO ₂ ; перехід чіткий;
	HPi 65-85 см	нижній перехідний, нерівномірно гумусований, сильноілювіований; сірувато-бурий, легкоглинистий, крупногоріхуватий, ущільнений, по краях структурних агрегатів є колоїдні натікання, перехід поступовий чіткий;
	Pih 85-100 см	порода ілювіована, слабо гумусована, брудно-бура, легкоглиниста, горіхувато-призмоподібна; ущільнена, на гранях структурних агрегатів колоїдні натікання.

Рис. 5.7 – Ґрунт – чорнозем опідзолений на лесових відкладах

Розріз № 4 закладено в дубовому насадженні складом 10Дз+Яз+Клг, у кв. 9, вид. 10 Вільховатського лісництва; тип лісу – D₂-гД (рис. 5.8). У цих умовах середня висота дуба становить 22 м, діаметр – 32 см, клас бонітету – III.

Рис. 5.8 – Дубове насадження у свіжій грабовій діброві, Вільховатське лісництво

Фото й опис ґрунтового розрізу № 4 наведено на рис. 5.9.

	Н 0-8 см	Лісова підстилка виражена фрагментарно, складається переважно з опадів дуба – листя, гілочок; рихла, перехід різкий;
	Н(d)е 0-23 см	гумусовий, слабоілювійований, пронизаний великою кількістю коріння трав'яних рослин, темнувато-сірий, грудкувато-порохнистий, свіжий, легкоглинистий, перехід поступовий за забарвленням;
	Нрі 23-43 см	гумусовий слабо ілювійований, буро-сірий, свіжий, середньоглинистий, дрібно-горіхуватий порошокнистий, грані структурних агрегатів припудрені присипкою SiO ₂ ; перехід чіткий;
	НРі 43-61 см	нижній перехідний, нерівномірно гумусований, ілювійований; сірувато-бурий, вологий, крупнопилувато-легкоглинистий, крупногоріхуватий, ущільнений, по краях структурних агрегатів є колоїдні натікання, перехід поступовий чіткий;
	Ріh 61-95 см	порода ілювійована, слабо гумусована, бура, середньоглиниста, горіхувато-призмоподібний; ущільнена, на гранях структурних агрегатів колоїдні натікання.

Рис. 5.9 – Ґрунт – чорнозем опідзолений на лесових породах

Розріз 3

Розріз 4

Рис. 5.10 – Структура відібраних зразків за ґрунтовими горизонтами

Розріз № 4 репрезентує ґрунтовий покрив інших ділянок в умовах свіжої грабової діброви Вільховатського лісництва (кв. 4, 9), що перебувають у зоні планової діяльності Оникіївського надлісництва.

Розріз № 5 закладено в мішаному дубовому насадженні складом 7ДзЗЯз+Лпд, у кв. 9, вид. 8 Ємилівського лісництва (рис. 5.11) в умовах свіжої грабової діброви (D₂-гД). Середня висота дуба становить 21 м, діаметр – 28 см, клас бонітету – I.

Рис. 5.11 – Ясенево-дубове насадження у свіжій грабовій діброві,
Ємилівське лісництво

Фото й опис ґрунтового розрізу № 5 наведено на рис. 5.12. Цей розріз також репрезентує ґрунтовий покрив інших ділянок в умовах свіжої грабової діброви Ємилівського лісництва (кв. 4, 6, 9, 56, 59), що перебувають у зоні планової діяльності Оникіївського надлісництва призначених у рубку в умовах свіжої грабової діброви.

	H ₀ 0-1 см	Лісова підстилка виражена фрагментарно, складається переважно з опад дуба – листя, гілочок; рихла, перехід різкий;
	H(d) 1-10 см	гумусовий, пронизаний великою кількістю коріння трав'яних рослин, темнувато-сірий, грудкувато-порохнистий, свіжий, легкоглинистий, перехід поступовий за забарвленням;
	He 10-49 см	гумусовий, слабоеклювийований, темнувато-сірий, грані структурних агрегатів припудрені присипкою SiO ₂ , грудкувато-порохнистий, свіжий, легкоглинистий, перехід поступовий за забарвленням;
	HPi 49-75 см	перехідний, гумусовий слабо ілювійований, бурувато-сірий, свіжий, легкоглинистий, дрібногрудкувато-горіхуватий; перехід чіткий;
	Pih 75-105 см	ілювійований, нерівномірно гумусований; сірувато-бурий, легкоглинистий, крупногоріхувато-призмоподібний, ущільнений, з лакуванням R ₂ O ₃ у місцях зламів, перехід поступовий;
	Pi 105-125 см	порода ілювійована, брудно-бура, легкоглиниста, горіхувато-призмоподібна; ущільнена, на гранях структурних агрегатів колоїдні натікання.

Рис. 5.12 – Ґрунт – чорнозем опідзолений на лесових породах

Розріз № 6 закладено на лісовій ділянці площею 1,3 га, в умовах сухої кленово-липової діброви (D₁-клД) складом 5Дз3Клп2Лпд, у кв. 9, вид. 5 Ємилівського лісництва (рис. 5.13); висота дуба становить 20 м, діаметр – 30 см, клас бонітету – III.

Рис. 5.13 – Суха кленово-липова діброва, Ємилівське лісництво

Фото та описання ґрунтового розрізу № 6 наведено на рис. 5.14.

	Н ₀ 0-1 см	Лісова підстилка виражена фрагментарно, складається переважно з опадів дуба – листя, гілочок; рихла, перехід різкий;
	Н(d) 1-13 см	гумусовий, темнувато-сірий, пронизаний корінням трав'яних рослин, грудкувато-зернистий порохнистий, свіжий, легкоглинистий, перехід поступовий;
	Нер 13-51 см	гумусовий, слабоелювіюваний темнувато-сірий, наявне коріння дерев d 3-4 см, дрібно-грудкувато-горіхуватий, припудрений присипкою SiO ₂ свіжий, легкоглинистий, перехід чіткий;
	Нр 51-80 см	гумусово-ілювіальний, нерівномірно гумусований, брудно-сіро-бурий, горіхуватий, на гранях структурних різниць колоїдне лакування; щільний; легкоглинистий, перехід чіткий;
	Ірh 80-107 см	ілювіальний, брудно-коричнево-бурий, злегка гумусований, свіжий, середньоглинистий, горіхувато-призматичний, щільний, грані структурних агрегатів вкриті червоно-бурим колоїдним лакуванням, перехід чіткий;
	Рі 107-115 см	ілювіювана порода легкоглиниста, призмоподібна, ущільнений, по краях структурних агрегатів колоїдне натікання.

Рис. 5.14 – Ґрунт – темно-сірий опідзолений на лесах

Розріз № 6 репрезентує ґрунтовий покрив інших ділянок в умовах планової діяльності Ємилівського лісництва.

5.2. Гранулометричний склад

Згідно з ДСТУ 4362:2004, показники родючості ґрунтів поділяють на декілька груп: 1) загальні (потужність гумусованого шару ґрунту, товщина профілю для схилових ґрунтів, гранулометричний склад); 2) агрофізичні (щільність ґрунту, агрегатний склад, найменша вологоємність, запаси продуктивної вологи); 3) агрохімічні (вміст гумусу, вміст поживних речовин, вміст мікроелементів); 4) фізико-хімічні властивості (реакція ґрунтового розчину, склад увібраних катіонів); 5) забруднення важкими металами, залишками пестицидів і радіонуклідами; засолення. Водночас цей стандарт визначає показники родючості ґрунтів земельних ділянок сільськогосподарських угідь.

Для оцінювання лісорослинного потенціалу ґрунтів здебільшого використовують систему показників, яка включає: гранулометричний склад, потужність гумусованого шару ґрунту, вміст гумусу та основних поживних речовин, кислотно-обмінні властивості. Цю систему показників було використано задля оцінювання якості лісових ґрунтів у зоні впливу планової діяльності Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (до 31.12.2024 – філія «Голованівське лісове господарство»). Під гранулометричним складом ґрунту розуміють відносний вміст механічних часток різної величини. Він визначає низку інших важливіших властивостей ґрунтів – водно-повітряних, фізичних, фізико-хімічних, поживних.

Найсприятливішим для росту та розвитку більшості деревних порід є суглинкові ґрунти, а саме – їх легко- та середньосуглинкові різновиди. Втім зауважимо, що хоча й зазначені ґрунти визнаються як найродючіші, за певних умов супіщані та глинисто-піщані ґрунти також можуть забезпечувати високу продуктивність низки лісоутворювачів. Насамперед це стосується типових оліготрофів – сосни й берези.

Гранулометричний склад ґрунтів є одними із провідних показників їхнього лісорослинного потенціалу. Процес його визначення за класичним методом піпетки в аналітичній лабораторії представлено на рис. 5.15, а результати – в табл. 5.2.

Результати аналізу свідчать, що вміст фізичної глини (сума часток діаметром $<0,01\text{мм}$) у досліджених ґрунтах коливається від 57,3 до 71,1 %. Такий їхній вміст знаходиться у межах глинистої категорії та варіює від легкоглинистого (у верхніх гумусових горизонтах) до середньоглинистого (у середній і нижній частинах профілю) гранулометричного складу. Середнє значення фізичної глини становить $63,7 \pm 1,94\%$ (клас ґрунтів – легкоглинисті, табл. 5.2.).

Рис. 5.15 – Процес визначення гранулометричного складу ґрунтів у лабораторії методом піпетки

Для всіх обстежених ґрунтів характерним є перерозподіл мулистої фракції за ґрунтовим профілем за елювіально-ілювіальним типом (табл. 5.2, рис. 5.16).

Таблиця 5.2 – Характеристика ґрунтів за гранулометричним складом на лісових ділянках планової лісгосподарської діяльності в Оникіївському надлісництві

№ п/п	№ ґрунтового профілю	Глибина, см	Питома вага, г/см ³	Вміст часток, %			Назва ґрунту за гран.складом
				фіз. пісок >0,01мм	фіз. глина <0,01мм	мул <0,001мм	
1	Профіль 1	0-6	2,31	42,75	57,25	29,4	Легкоглинисті
2		6-14	2,43	37,23	62,77	39,48	Легкоглинисті
3		14-37	2,43	38,75	61,25	36,4	Легкоглинисті
4		37-75	2,46	29,35	70,65	47,2	Средньоглинисті
5		75-96	2,47	33,7	66,3	46,23	Средньоглинисті
6		96-120	2,50	28,90	71,10	44,5	Средньоглинисті

№ п/п	№ ґрунто- вого профілю	Глиби- на, см	Питома вага, г/см ³	Вміст часток, %			Назва ґрунту за гран.складом
				фіз. пісок	фіз. глина	мул	
				>0,01мм	<0,01мм	<0,001мм	
7	Профіль 2	0-8	2,28	41,7	58,3	32,23	Легкоглинисті
8		8-40	2,38	36,35	63,65	33,78	Легкоглинисті
9		40-70	2,46	36,75	63,25	39,13	Легкоглинисті
10	Профіль 2	70-95	2,49	33,6	66,4	46,3	Средньоглинисті
11		95-115	2,48	36,18	63,82	44,45	Легкоглинисті
12	Профіль 3	0-8	2,25	41,53	58,47	32,25	Легкоглинисті
13		8-30	2,42	38,58	61,42	37,5	Легкоглинисті
14		30-65	2,42	37,78	62,22	37,58	Легкоглинисті
15		65-85	2,47	35	65,00	42,75	Легкоглинисті
16		85-100	2,47	35,85	64,15	45,1	Легкоглинисті
17	Профіль 4	0-23	2,31	42,65	57,35	32,6	Легкоглинисті
18		23-45	2,43	30,7	69,3	38,5	Средньоглинисті
19		45-61	2,49	38	62,00	39,6	Легкоглинисті
20		61-95	2,50	31,65	68,35	41,8	Средньоглинисті
21	Профіль 5	1-10	2,31	35,31	64,69	32,89	Легкоглинисті
22		20-40	2,43	29,9	70,10	34,61	Средньоглинисті
23		50-70	2,43	29,35	70,65	39,25	Средньоглинисті
24		80-100	2,48	33,7	66,3	46,3	Средньоглинисті
25	Профіль 6	1-13	2,35	37,88	62,12	34,89	Легкоглинисті
26		13-50	2,46	30,9	69,10	36,61	Средньоглинисті
27		50-70	2,47	29,35	70,65	47,20	Средньоглинисті
28		80-100	2,47	34,6	65,4	46,3	Средньоглинисті

Так, середній вміст мулу становить $39,3 \pm 2,52$ %, а діапазон коливання значень – від 29,4 до 47,2 %. Найвища кількість мулистої фракції зосереджена в середній частині профілю на глибині орієнтовно 40–80 см (рис. 5.16). Такий її вміст та перерозподіл за профілем характерний для ґрунтів із слабким ступенем опідзолення, зокрема темно-сірим опідзоленим ґрунтам і чорноземам опідзоленим, що сформувались під широколистяною лісовою рослинністю із щільним трав'яним покривом та розрідженим деревним наметом. Материнські породи (леси) обстежених ґрунтів характеризуються важким (глинистим) гранулометричним складом.

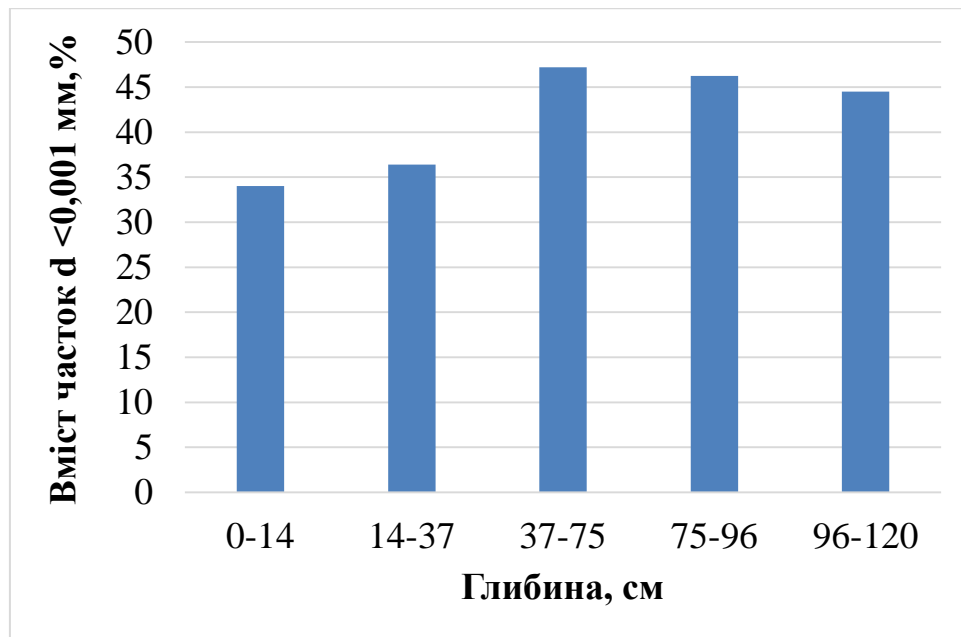

Рис. 5.16 – Типовий розподіл мулистої фракції (частки $d < 0,001$ мм) за ґрунтовим профілем

Зазначений вище гранулометричний склад обстежених ґрунтів є цілком типовим для лісових ґрунтів південно-лісостепової й північно-степової природних зон України та сприяє формуванню насаджень доволі вибагливих до рівня трофності порід, зокрема дубово-ясеневих деревостанів.

5.3 Гумусний стан

Гумусний стан ґрунтів являє собою сукупність морфологічних ознак, загальних запасів, властивостей органічної речовини й процесів її утворення, трансформації та міграції в ґрунтовому профілі.

Гумусоутворення здійснюється шляхом послідовних біохімічних реакцій розкладання та синтезу: мінералізація органічних залишків → синтез високомолекулярних продуктів → трансформація в особливий клас органічних сполук з певним запасом енергії – гумусові речовини. Крім енергії, в гумусі зосереджена більша частина запасів азоту. Поживні елементи доволі міцно закріплені гумусовими речовинами, що запобігає їхньому швидкому руйнуванню та вимиванню, проте, з часом, вони повільно трансформуються в доступні для рослин легкокорозчинні форми. Важлива роль гумусу полягає також в акумуляції та

рівномірному накопиченні вологи, підтриманні оптимального повітряно-теплого режиму ґрунтів. Гумус також є джерелом живлення та енергії для мікробіоценозу, який у багато чому визначає загальну родючість ґрунтів.

Вміст гумусу залежить від низки чинників, водночас, значною мірою визначається вмістом глинистих часток у ґрунті. Показники гумусного стану досліджених лісових ґрунтів наведено в табл. 5.3.

Таблиця 5.3 – Забезпеченість гумусом лісових ґрунтів на ділянках планової лісгосподарської діяльності в Оникіївському надлісництві

№ розрізу	Глибина, см	Вміст гумусу, %	Ступінь забезпеченості гумусом
1	0-6	6,45	дуже високий
	6-14	2,30	середній
	14-37	1,27	низький
	37-75	1,20	низький
	75-96	1,15	низький
	96-120	1,15	низький
2	0-8	6,38	дуже високий
	8-40	4,13	високий
	40-70	2,34	середній
	70-95	1,50	низький
	95-115	0,80	дуже низький
3	0-8	5,30	дуже високий
	8-30	3,05	підвищений
	30-65	2,53	середній
	65-85	1,08	низький
	85-100	0,84	дуже низький
4	0-23	7,41	дуже високий
	23-45	4,22	високий
	45-61	2,16	середній
	61-95	1,05	низький
5	1-10	3,92	підвищений
	20-40	2,54	середній
	50-70	2,41	середній
	80-100	0,85	низький
6	1-13	4,12	високий
	13-50	2,76	середній
	50-70	1,10	низький
	80-100	0,73	дуже низький

Визначено, що вміст гумусу в досліджених лісових ґрунтах коливається в межах від 0,8 до 7,41 %, тобто від дуже низького до дуже високого. Його середнє значення становить $2,81 \pm 0,99$ %, що свідчить про середню їхню забезпеченість гумусовою речовиною. Чорноземи опідзолені, порівняно з темно-сірими опідзоленими, характеризуються дещо вищим середнім вмістом гумусу та кращою гумусованістю ґрунтового профілю. Так, якщо в чорноземах середній вміст гумусу становить 3,07 %, то у темно-сірих опідзолених – 2,61 %. Втім зазначені середні значення знаходяться в межах однієї групи забезпеченості на гумус – підвищений рівень забезпеченості.

Профільний розподіл гумусу є таким, що поступово знижується з глибиною (рис. 5.17).

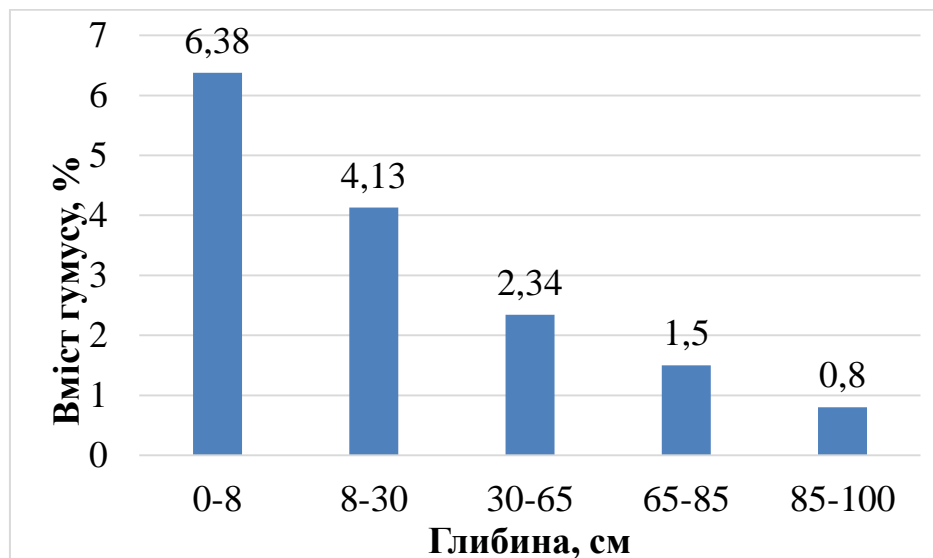

Рис. 5.17 – Гумусованість профілю чорнозема опідзоленого

Отже, обстежені лісові ґрунти характеризуються високим рівнем забезпеченості на гумус, що, з одного боку, сприяє формуванню продуктивних дубових фітоценозів, а з іншого – підвищує стійкість ґрунтового покриву до проявів ерозійних процесів.

5.4. Поживні властивості

Для нормального розвитку лісової рослинності та її високої продуктивності ґрунти мають містити у собі достатню кількість елементів живлення. Основними

елементами живлення, які характеризують загальний рівень родючості ґрунту є азот (N), фосфор (P), калій (K). Живлення рослин відбувається переважно у вигляді мінеральних солей, розчинених у ґрунтового розчині. Для оцінки забезпеченості рослин поживними елементами, здебільшого, використовують вміст їхніх легкозасвоюваних форм у орному шарі ґрунтів. Результати з оцінювання вмісту рухомих сполук N, P, K у досліджених лісових ґрунтах представлені в табл. 5.4.

Таблиця 5.4 – Забезпеченість лісових ґрунтів поживними речовинами (NPK) на ділянках планової лісогосподарської діяльності в Оникіївському надлісництві

№ ґрунто- вого профілю	Глиби- на, см	Вміст рухомих сполук, мг/100 г ґрунту					
		N л.г.	ступінь забезпеченості	P ₂ O ₅	ступінь забезпеченості	K ₂ O	ступінь забезпеченості
1	0-6	5,68	підвищений	12,4	підвищений	15,65	високий
	6-14	2,63	дуже низький	20,0	високий	8,20	середній
	14-37	1,48	дуже низький	9,1	середній	4,88	середній
	37-75	1,35	дуже низький	10,2	підвищений	6,63	середній
	75-96	1,12	дуже низький	13,0	підвищений	7,55	середній
	96-120	1,15	дуже низький	6,92	низький	12,18	середній
2	0-8	5,87	підвищений	6,5	середній	11,88	підвищений
	8-40	4,53	середній	3,7	низький	6,00	середній
	40-70	2,53	дуже низький	3,5	низький	5,38	середній
	70-95	2,06	дуже низький	10,7	підвищений	6,28	середній
	95-115	1,1	дуже низький	12,1	підвищений	7,75	середній
3	0-8	5,23	підвищений	13,0	підвищений	11,45	підвищений
	8-30	3,95	низький	11,3	підвищений	6,68	середній
	30-65	3,6	низький	10,2	підвищений	5,80	середній
	65-85	2,03	дуже низький	13,5	підвищений	5,38	середній
	85-100	1,12	дуже низький	9,6	середній	7,55	середній
4	0-23	6,45	підвищений	25,0	високий	40,62	дуже високий
	23-45	4,36	середній	6,1	середній	34,00	дуже високий
	45-61	2,96	дуже низький	3,1	низький	4,90	середній
	61-95	1,38	дуже низький	6,2	середній	7,58	середній
5	1-10	5,33	підвищений	6,2	середній	11,25	підвищений
	20-40	4,23	середній	3,6	низький	6,05	середній
	50-70	2,24	дуже низький	3,1	низький	5,14	середній
	80-100	2,00	дуже низький	11,3	підвищений	6,65	середній
6	1-13	5,52	підвищений	13,6	підвищений	16,35	високий
	13-50	2,24	дуже низький	20,1	високий	8,65	середній
	50-70	1,62	дуже низький	8,5	середній	4,82	середній
	80-100	1,12	дуже низький	11,7	підвищений	6,95	середній

Визначено, що вміст рухомого, тобто доступного рослинам, азоту в обстежених ґрунтах є доволі подібним та коливається у вузькому діапазоні значень – від 1,1 мг/100 г ґрунту (дуже низький) до 6,45 мг/100 г ґрунту (підвищений) та в середньому становить $3,03 \pm 0,84$. Таке середнє значення відповідає низькому його вмісту. Профільний вміст азоту цілком підпорядкований вмісту гумусових речовин, тому так само як і їхній вміст, зменшується з глибиною (рис. 5.18).

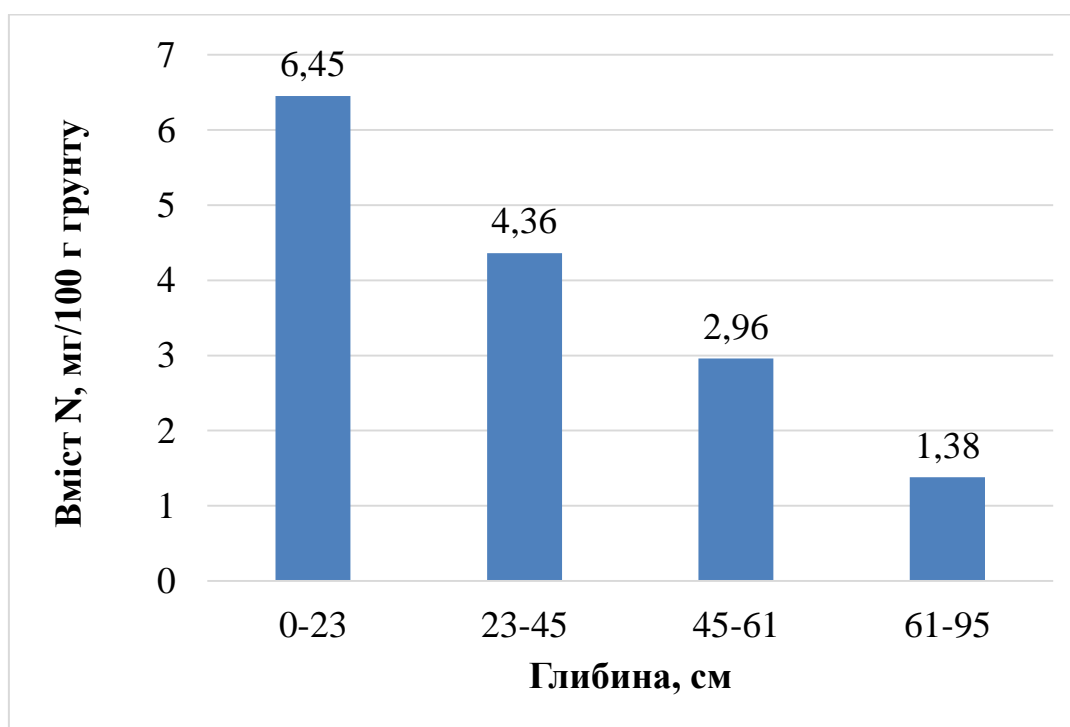

Рис. 5.18 – Вміст рухомого азоту в чорноземі опідзоленому

Вміст рухомого калію варіює – від 4,88 до 40,62 мг/100 г ґрунту, тобто від середнього до дуже високого рівня (див. табл. 5.4). Середнє його значення становить $10,31 \pm 2,51$ мг/100 г ґрунту, що відповідає підвищеному вмісту. Такий доволі значний вміст калію є типовим для «важких» (суглинистих, глинистих) ґрунтів, зокрема досліджених нами ґрунтів опідзоленої групи (темно-сірій опідзолений, чорнозем опідзолений) (рис. 5.19).

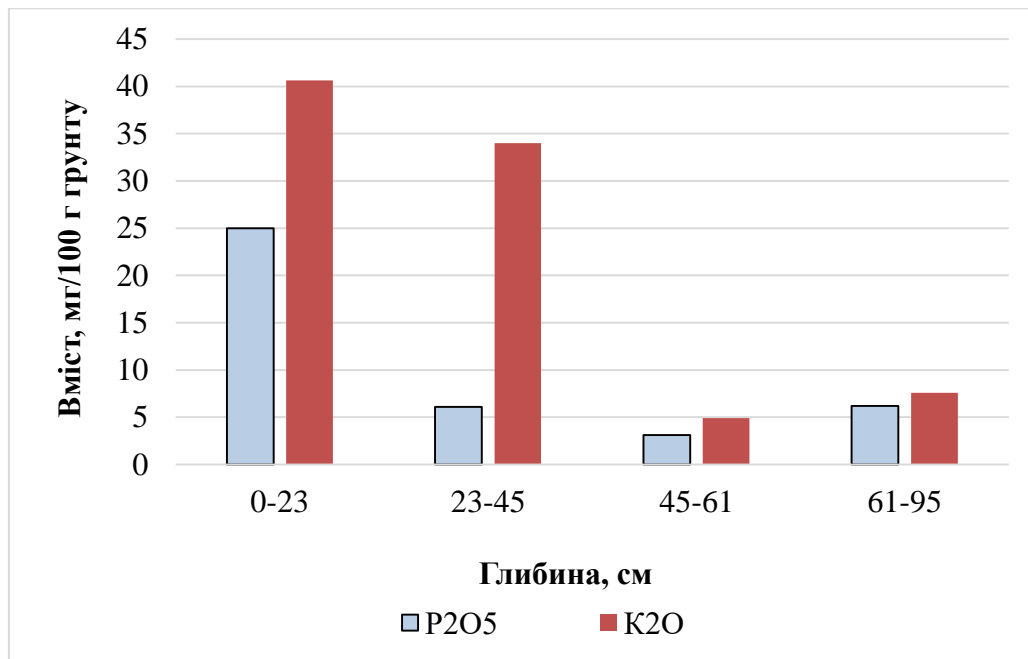

Рис. 5.19 – Вміст рухомих сполук фосфору (P₂O₅) та калію (K₂O) в чорноземі опідзоленому

Одним із найважливіших елементів живлення для рослин є фосфор. Вміст його рухомих сполук варіює – від 3,1 (дуже низький) до 25,0 (підвищений) мг/100 г ґрунту (див. табл. 5.4). Середнє значення фосфору становить $10,3 \pm 2,51$ мг/100 г ґрунту, що відповідає підвищеній забезпеченості обстежених лісових ґрунтів на фосфор. Зауважимо, що для більшості ґрунтів характерний дефіцит фосфору, втім досліджені ґрунти мають доволі високий ступінь забезпеченості на фосфор (рис. 5.19).

Таким чином, обстежені ґрунти в зоні впливу планової лісогосподарської діяльності, характеризуються задовільною забезпеченістю (як для формування продуктивних дібровних типів лісу) на основні елементи мінерального живлення – азот, фосфор, калій.

5.5. Кислотні властивості

У різноманітних бонітетних шкалах реакція ґрунтового розчину є одним із основних критеріїв родючості ґрунтів, оскільки доволі часто лімітує нормальний розвиток рослинності, у т.ч. деревної. Реакція ґрунтового розчину

залежить від співвідношення іонів H^+ та OH^- та насамперед визначається хімічним і мінералогічним складом ґрунтоутворюючої породи і, відповідно, мінеральної частини ґрунтів. Крім того, вона також залежить від зовнішніх факторів, зокрема, кліматичних умов, видового складу та продуктивності рослинного покриву тощо.

Окремі деревні види виявляють специфічні вимоги до кислотних характеристик ґрунту, при цьому, здебільшого оптимальним діапазоном ґрунтового розчину є проміжок від слабокислої до слаболужної реакції. Зазвичай, ареал природних хвойних насаджень – це ґрунти з кислою реакцією різного ступеню (від сильно- до слабокислої), широколистяних – від кислої до слаболужної.

Загалом рівень кислотності ґрунтів закономірно зменшується від вологих до сухих місцезростань. Так, ґрунти лісової зони України (Полісся) характеризуються здебільшого кислою реакцією, лісостепової – нейтральною, степової – лужною.

Встановлено, що реакція водного розчину досліджених нами ґрунтів знаходиться у діапазоні значень від 5,36 (середньо кислої) до 8,05 (середньо лужної), за середнього значення рН – $6,2 \pm 0,28$ (табл. 5.5).

Таблиця 5.5 – Кислотна характеристика лісових ґрунтів на ділянках планової лісгосподарської діяльності в Оникіївському надлісництві

№ ґрунтового профілю	Глибина, см	pH _{H2O}	Ґрунти за ступенем кислотності/лужності
1	0-6	5,74	слабокислі
	6-14	5,36	середньо кислої
	14-37	5,89	слабокислі
	37-75	6,30	дуже слабокислі
	75-96	6,51	нейтральні
	96-120	8,05	середньо лужні
2	0-8	6,67	нейтральні
	8-40	6,25	дуже слабокислі
	40-70	6,34	дуже слабокислі
	70-95	6,47	нейтральні
	95-115	6,75	нейтральні
3	0-8	6,10	дуже слабокислі
	8-30	5,7	слабо кислі
	30-65	5,74	слабо кислі
	65-85	6,45	нейтральні
	85-100	6,65	нейтральні

№ ґрунтового профілю	Глибина, см	pH _{H2O}	Ґрунти за ступенем кислотності/лужності
4	0-23	5,55	слабокислі
	23-45	5,40	середньоокислі
	45-61	6,40	дуже слабокислі
	61-95	6,40	дуже слабокислі
5	1-10	5,50	слабокислі
	20-40	5,30	середньоокислі
	50-70	5,95	слабокислі
	80-100	6,40	дуже слабокислі
6	1-13	5,54	слабокислі
	13-50	5,25	середньоокислі
	50-70	6,10	слабокислі
	80-100	6,60	нейтральні

Отже, загалом за рівнем кислотності ґрунти характеризуються як дуже слабокислі. Подібна реакція розчину утворюється завдяки наявності лісової підстилки, яка дещо підкислює верхні горизонти ґрунту. Із глибиною ґрунт набуває близької до нейтральної або лужної реакції, що типово для ґрунтів, сформованих на карбонатних материнських породах, зокрема – лесах (рис. 5.20).

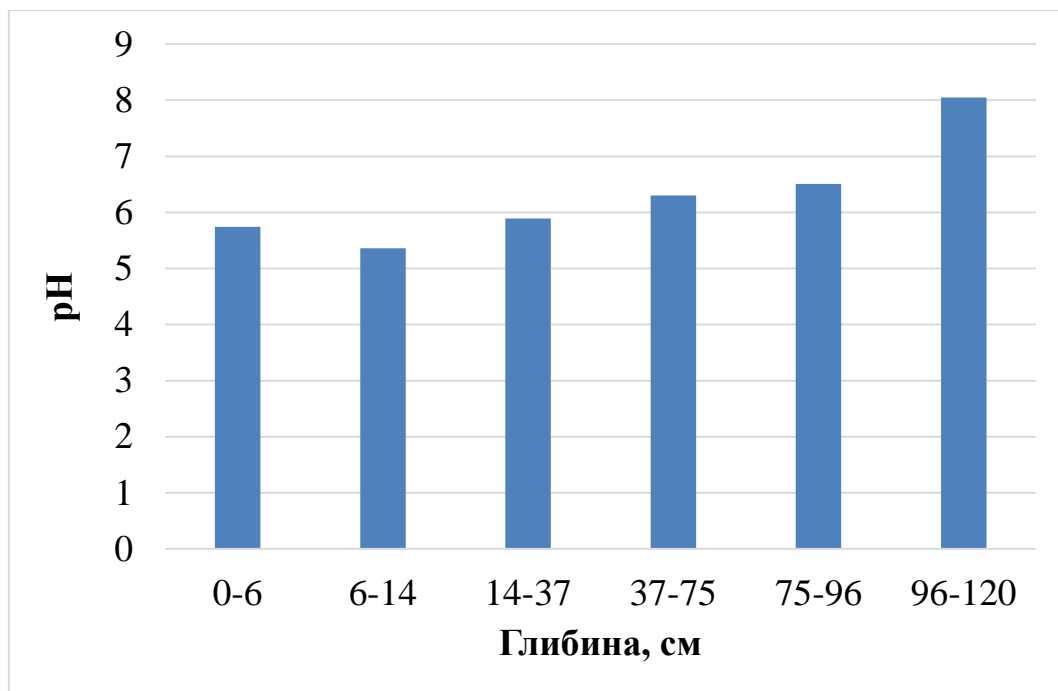

Рис. 5.20 – Кислотність профілю темно-сірого опідзоленого ґрунту в умовах свіжої грабової діброви

Кислі продукти, які утворюються унаслідок трансформації органічних решток, окрім підкислення верхніх горизонтів, також спричиняють перерозподіл мулистої фракції за елювіально-ілювіальним типом, тобто зумовлюють формування опідзолених ґрунтів. Загалом описана вище реакція ґрунтового середовища є типовою для дібровних типів місцевиростань Південного Лісостепу та Північного Степу та не лімітує їхню продуктивність.

5.6. Іонно-сольовий склад

Засолення ґрунту є одним із основних факторів, що лімітує формування та продуктивність рослинності, особливо деревної, для якої характерний багаторічний життєвий цикл та глибоко розвинена коренева система. Засолення ґрунтів є типовим явищем для посушливих і напівпосушливих регіонів, де кліматичні умови сприяють накопиченню солей у верхніх шарах ґрунту.

Основними причини засолення ґрунтів у таких умовах є: 1) недостатнє зволоження, що не дозволяє солям вимиватися з ґрунту, тому вони накопичуються; 2) високе випаровування, що сприяє підйому солей з глибших шарів ґрунту до поверхні; 3) природна наявність солей у материнських породах.

Наслідками засолення є зниження родючості ґрунтів, оскільки легкорозчинні солі токсичні для більшості культур, порушують водний баланс рослин. Негативний вплив легкорозчинних солей на рослинність зумовлений як високим осмотичним тиском, що утворюється за високих концентраціях солей, так і безпосередньою їхньою токсичною дією.

У незасолених ґрунтах осмотичний тиск ґрунтового розчину не перевищує 10 атм., а за сильного засолення він підіймається до 300–400 атм. Якщо осмотичний тиск ґрунтового розчину значно перевищує тиск у тканинах рослини, то надходження води в рослину ускладнюється. Наступає «фізіологічна сухість» ґрунтів через те, що рослини не можуть використовувати воду ґрунтового розчину. Крім того, за високого вмісту в ґрунтовому розчині солей настає параліч устячкового апарату, що призводить до посиленої витрати води

на транспірацію й ще більше ускладнює забезпечення рослин водою. Засолені ґрунти легко руйнуються, що сприяє розширенню пустельних територій.

Найбільш шкідливою й поширеною для рослин є засоленість ґрунту легкорозчинними хлоридами та карбонатами (содою). Ступінь засолення ґрунту визначають за вмістом цих солей, а також сухого залишку. Результати визначення іонно-сольового складу водного витягу досліджених ґрунтів наведено в табл. 5.6.

Таблиця 5.6 – Іонно-сольовий склад водного витягу ґрунтів на лісових ділянках у зоні впливу лісгосподарської діяльності Оникіївського надлісництва

№ з/п	Код зразка	Глибина, см	Сух. залишок, %	НСО ₃ ⁻		СІ ⁻		SO ₄ ²⁻	
				мекв/100гг	%	мекв/100гг	%	мекв/100гг	%
1	1	0-6	0,044	0,18	0,011	0,16	0,006	0,22	0,010
2		6-14	0,022	0,08	0,005	0,14	0,005	0,13	0,006
3		14-37	0,019	0,05	0,003	0,18	0,006	0,08	0,004
4		37-75	0,021	0,1	0,006	0,17	0,006	0,06	0,003
5		75-96	0,028	0,1	0,006	0,12	0,004	0,15	0,007
6		96-120	0,048	0,56	0,034	0,14	0,005	0,15	0,007
7	2	0-8	0,033	0,19	0,012	0,16	0,006	0,15	0,007
8		8-40	0,023	0,1	0,006	0,12	0,004	0,13	0,006
9		40-70	0,023	0,05	0,003	0,14	0,005	0,18	0,009
10		70-95	0,020	0,06	0,004	0,12	0,004	0,15	0,007
11		95-115	0,054	1,2	0,073	0,12	0,004	0,20	0,010
12	3	0-8	0,037	0,23	0,014	0,18	0,006	0,16	0,008
13		8-30	0,025	0,12	0,007	0,14	0,005	0,14	0,007
14		30-65	0,026	0,1	0,006	0,13	0,005	0,12	0,006
15		65-85	0,027	0,06	0,004	0,14	0,005	0,17	0,008
16		85-100	0,034	0,1	0,006	0,14	0,005	0,28	0,014
17	4	0-23	0,066	0,12	0,007	0,18	0,006	0,51	0,024
18		23-45	0,037	0,08	0,005	0,18	0,006	0,21	0,010
19		45-61	0,028	0,08	0,005	0,18	0,006	0,14	0,007
20		61-95	0,055	0,1	0,006	0,19	0,007	0,57	0,027
21	5	1-10	0,041	0,18	0,011	0,15	0,005	0,21	0,010
22		20-40	0,020	0,08	0,006	0,13	0,006	0,17	0,006
23		50-70	0,019	0,05	0,003	0,18	0,006	0,09	0,004
24		80-100	0,022	0,1	0,005	0,16	0,006	0,06	0,003
25	6	1-13	0,031	0,19	0,011	0,15	0,005	0,14	0,007
26		13-50	0,022	0,1	0,007	0,12	0,004	0,12	0,006
27		50-70	0,021	0,05	0,002	0,13	0,005	0,19	0,009
28		80-100	0,026	0,1	0,005	0,11	0,006	0,13	0,007

№	Код зразка	Глибина см	K ⁺		Na ⁺		Ca ²⁺		Mg ²⁺	
			мекв/100гг	%	мекв/100гг	%	мекв/100гг	%	мекв/100гг	%
1	1	0-6	0,019	0,001	0,027	0,001	0,2	0,004	0,31	0,004
2		6-14	0,008	0,000	0,021	0,000	0,15	0,003	0,17	0,002
3		14-37	0,010	0,000	0,024	0,001	0,13	0,003	0,15	0,002
4		37-75	0,009	0,000	0,021	0,000	0,13	0,003	0,17	0,002
5		75-96	0,007	0,000	0,027	0,001	0,16	0,003	0,18	0,002
6		96-120	0,008	0,000	0,043	0,001	0,2	0,004	0,60	0,007
7	2	0-8	0,013	0,000	0,024	0,001	0,2	0,004	0,26	0,003
8		8-40	0,006	0,000	0,018	0,000	0,14	0,003	0,19	0,002
9		40-70	0,017	0,001	0,023	0,001	0,15	0,003	0,18	0,002
10		70-95	0,008	0,000	0,021	0,000	0,10	0,002	0,20	0,002
11		95-115	0,018	0,001	0,025	0,001	0,12	0,002	0,18	0,002
12	3	0-8	0,010	0,000	0,012	0,000	0,35	0,007	0,20	0,002
13		8-30	0,006	0,000	0,014	0,000	0,13	0,003	0,25	0,003
14		30-65	0,009	0,000	0,016	0,000	0,18	0,004	0,15	0,002
15		65-85	0,010	0,000	0,020	0,000	0,15	0,003	0,19	0,002
16		85-100	0,029	0,001	0,025	0,001	0,28	0,006	0,19	0,002
17	4	0-23	0,303	0,012	0,026	0,001	0,18	0,004	0,30	0,004
18		23-45	0,030	0,001	0,037	0,001	0,14	0,003	0,26	0,003
19		45-61	0,005	0,000	0,036	0,001	0,14	0,003	0,22	0,003
20		61-95	0,005	0,000	0,051	0,001	0,28	0,006	0,52	0,006
21	5	1-10	0,018	0,001	0,023	0,001	0,2	0,004	0,33	0,004
22		20-40	0,007	0,000	0,021	0,000	0,14	0,003	0,16	0,002
23		50-70	0,011	0,000	0,023	0,001	0,14	0,003	0,15	0,002
24		80-100	0,009	0,000	0,021	0,000	0,13	0,003	0,17	0,002
25	6	1-13	0,012	0,000	0,022	0,001	0,19	0,004	0,26	0,003
26		13-50	0,007	0,000	0,017	0,000	0,14	0,003	0,19	0,002
27		50-70	0,016	0,001	0,024	0,001	0,15	0,003	0,18	0,002
28		80-100	0,008	0,000	0,023	0,000	0,11	0,002	0,20	0,002

Результати аналізу показали, що лісові ґрунти на всіх досліджених ділянках не засолені водорозчинними солями та не містять токсичних солей. Так, сума всіх іонів коливається в діапазоні значень від 0,018 до 0,066 % за середнього значення $0,03 \pm 0,006$ %. Досліджені ґрунти не містять соди, діапазон вмісту аніонів є таким: HCO_3^- межує від 0,003 до 0,07%, Cl^- – від 0,004 до 0,007 %, SO_4^{2-} – від 0,003 до 0,03%. Діапазон вмісту катіонів становить для K^+ – від 0,0002 до 0,01 %, Na^+ – від 0,0003 до 0,01, Ca^{2+} – 0,002-0,007 %, Mg^{2+} – від 0,002 до 0,007 %. Таким чином, ґрунти з зазначеними концентраціями водорозчинних солей відносяться до категорії «незасолені».

5.6. Вплив на водні об'єкти

Рубки лісу значно впливають на водні об'єкти, змінюючи їх гідрологічний режим, якість води та екосистеми. Збільшення стоку води, ерозія ґрунту, забруднення води та зміна температурного режиму є основними наслідками.

Рубки збільшують поверхневий стік води, оскільки дерева вже не затримують і не поглинають таку кількість опадів. Це може призводити до паводків, повеней і зміни рівня води в річках та озерах.

Вплив на якість води:

Забруднення води: Відкладення ґрунту та інших речовин, що змиваються з вирубаних територій, забруднюють воду. Це може призвести до зміни кольору, запаху та смаку води, а також до підвищення концентрації шкідливих речовин.

Зміна температури води: Рубки зменшують затінення водних об'єктів, що призводить до підвищення температури води. Це може негативно впливати на водні організми, які чутливі до температурних змін.

Вплив на водні екосистеми: зміна складу видів: Зміни в гідрологічному режимі та якості води можуть призводити до зміни складу водних організмів. Деякі види можуть зникати, а інші – з'являтися.

Зниження продуктивності водойм: Забруднення та інші зміни, викликані рубками, можуть знижувати продуктивність водних екосистем, зменшуючи кількість риби та інших водних ресурсів.

Рубки головного користування можуть чинити значний вплив на водні об'єкти, змінюючи їх гідрологічний режим, якість води та стан водних екосистем. Серед можливих наслідків – збільшення поверхневого стоку, ерозія ґрунту, забруднення води, підвищення її температури та зміни у складі водної біоти.

Однак на території планової діяльності водні об'єкти відсутні, тому окремі дослідження щодо їхнього стану чи впливу рубок на них не проводилися. Водночас на території філії створено водоохоронні зони, в межах яких проведення рубок заборонене, що дозволяє ефективно мінімізувати потенційний негативний вплив.

Також відновлення лісових насаджень здійснюється одразу після проведення рубок, що сприяє стабілізації гідрологічного режиму та зменшенню ризиків деградації навколишнього середовища.

Заходи щодо пом'якшення впливу рубок на водні об'єкти:

Обмеження площі та інтенсивності рубок: зменшення розмірів лісосік, збільшення інтервалів між рубками та зменшення обсягів вирубування можуть допомогти зменшити негативний вплив. Українське законодавство регулює розміри лісосік та інші параметри рубок.

Створення водоохоронних зон:

- захист водойм шляхом створення водоохоронних зон, де рубки заборонені, може значно зменшити негативний вплив.

Відновлення лісу:

- швидке відновлення лісу після рубок допоможе зменшити ерозію та покращити якість води.

Використання технологій, що зменшують ерозію та забруднення:

- використання спеціальних технологій при рубках і транспортуванні деревини може допомогти зменшити негативний вплив на водні об'єкти

ВИСНОВКИ

1. Планованою діяльністю Оникіївського гадлісництва є використання лісових ресурсів шляхом проведення рубок головного користування.

2. Господарська діяльність Оникіївського надлісництва спрямована на раціональне, невиснажливе використання і відтворення лісових ресурсів, посилення захисних, природоохоронних і рекреаційно-оздоровчих функцій лісу.

3. У межах території лісового фонду Оникіївського надлісництва виділено 5 об'єктів Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (UA0000304), Oleksandriyska part of Inhulets (UA0000318), Velyka Vys' (UA0000598), Znamianskyi Chomyi Lis (UA0000255) та Nyzhniopodilskyi (UA0000341). Квартали та виділи, де заплановано провадження планованої діяльності, розташовані на відстані 4,5–74,6 км від об'єктів Смарагдової мережі.

4. Рубки головного користування на території Смарагдової мережі в межах лісового фонду Оникіївського надлісництва не проектувалися та не проводилися в 2025 році окрім однієї ділянки, де планова господарська діяльність (РГК) проводитиметься в 9 виділі 52 кварталу Бірківського (Новомиргородського) лісництва, розташованому в межах території Смарагдової мережі Upper Inhul river valley (SiteCode: UA0000304). Ділянка представлена перестійним чистим дубовим насадженням вегетативно-паросткового походження, яке росте за III класом бонітету та перебуває у стадії розладу. Це свідчить про зниження життєздатності насадження, погіршення його стійкості та втрату продуктивності. З огляду на це, проведення РГК із подальшим створенням лісових культур є оптимальним заходом для забезпечення відновлення повноцінного, стійкого та продуктивного деревостану.

Проведені обстеження підтверджують, що види та оселища, які перебувають під охороною на території Смарагдової мережі й перелічені в таблиці 4.2, не були виявлені ані на самій ділянці, ані на суміжних територіях. У більшості випадків відомі місцезростання цих видів (болотні екосистеми, гранітні відслонення, кам'яністі степові та лучно-степові угруповання) не відповідають фактичним умовам ділянки, що характеризується типовим для дубового лісостану ґрунтовим і мікрокліматичним режимом. Вірогідність

трапляння окремих видів оцінена як низька або середня, що не створює обмежень для проведення запланованих господарських заходів. Таким чином, РГК на цій території не становить ризику для цінних оселищ та рідкісних видів, що охороняються в межах Смарагдової мережі. Заплановані роботи відповідають чинним нормативним документам та вимогам природоохоронного законодавства України. З огляду на передбачувані екологічні, економічні та соціальні вигоди – зокрема відновлення продуктивного дубового насадження, покращення санітарного стану лісу та збереження екологічної рівноваги – проведення рубки головного користування на цій ділянці є доцільним і не суперечить цілям збереження території Смарагдової мережі.

5. Обстеженнями в 2025 році місцезростають раритетних представників флори міжнародного (занесені до Європейського червоного списку, переліків Бернської конвенції) та національного (занесені до Червоної книги України) рівнів охорони у межах ділянок, де заплановано господарські заходи, не виявлено.

6. На території лісового фонду Оникіївського надлісництва відсутні лісові ділянки, які потенційно відповідають критеріям визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів або природних лісів і підлягають подальшому обстеженню на місцевості.

7. Якість ґрунтів у зоні впливу планової лісогосподарської діяльності Оникіївського надлісництва (лісові ділянки Голованівського, Вільховатського та Ємилівського лісництв) «Центрального лісового офісу» ДП «Ліси України», оцінювали на підставі комплексних (натурних та аналітичних) досліджень, використовуючи такі якісні показники ґрунту: морфологічні ознаки та будова ґрунтового профілю, гранулометричний склад; вміст гумусу, вміст рухомих форм азоту, фосфору, калію, водного рН та аніонно-катіонного складу водного витягу.

8. Обстеження лісових ділянок, показало, що ґрунтовий покрив здебільшого представлений комплексом ґрунтів опідзоленої групи, зокрема темно-сірими опідзоленими та чорноземами опідзоленими, що сформувалися на карбонатних лесах. Ці ґрунти характеризуються високим рівнем лісорослинного потенціалу та загальної родючості.

9. Гранулометричний склад ґрунтів варіює від легкоглинистого до середньоглинистого, тобто це «важкі» ґрунти з переважанням глинистої фракції. Вміст глинистих часток варіює від 57,25 до 71,1 % за середнього вмісту 63,7 %. Ґрунтовий профіль обстежених відмін диференційований за елювіально-ілювіальним типом, водночас ступінь опідзолення ґрунтів є слабким. Карбонати вимиті з верхньої частини профілю та трапляються лише у материнській породі. Ґрунти достатньою мірою забезпечені на гумус, його вміст варіює від 0,8 (у нижніх горизонтах) до 7,41 % (у верхніх гумусових горизонтах), а середньопрофільне значення становить $2,82 \pm 0,98\%$. Така доволі значна гумусованість з одного боку сприяє формуванню продуктивних дубових лісів, а з іншого – надає ґрунтам підвищену стійкість до ерозійних процесів.

10. Обстежені ґрунти у зоні впливу планової лісогосподарської діяльності, характеризуються задовільною забезпеченістю на основні елементи мінерального живлення – азот, фосфор, калій. Середній вміст рухомого азоту становить $3,03 \pm 0,84$ мг/100 г ґрунту (низький), фосфору – $10,3 \pm 2,51$ мг/100 г ґрунту (підвищений), калію – $10,31 \pm 2,51$ мг/100 г ґрунту (підвищений). Деякий (доволі умовний) дефіцит азоту компенсується його постійним надходженням у ґрунт завдяки трансформації лісової підстилки, яка є природним добривом і «сховищем» поживних речовин, особливо азоту.

11. Морфологічні ознаки обстежених ґрунтів у Голованівському, Вільховатському, Ємилівському лісництвах Оникіївського надлісництва «Центрального лісового офісу» ДП «Ліси України» та їхні основні фізичні, фізикохімічні та агрохімічні характеристики (гранулометричний склад; вміст гумусу та його профільний розподіл, вміст рухомих форм NPK, кислотні та сольові властивості) є типовими для ідентифікованих ґрунтів опідзоленої групи.

12. Обстежені лісові ґрунти на ділянках після проведення планової діяльності у 2024 році не мають виражених негативних ознак (як морфологічних, так і фізикохімічних та агрохімічних) антропогенного впливу. Значна гумусованість ґрунтів, наявність лісової підстилки, надґрунтового покриву та щільного мішаного життєздатного підросту та підліску деревних рослин

природного походження сприяє доволі швидкому утворенню лісової обстановки та майже унеможлиблює концентрацію поверхневого стоку та розвиток активних ерозійних процесів. Наявність на вирубках різновікової лісової рослинності природної та штучної генези зводить до мінімуму вимивання поживних речовин й поновлює екосистемні трофічні ланцюги.

13. Незважаючи на відсутність водних об'єктів у межах планової діяльності, дотримання природоохоронних вимог, наявність водоохоронних зон та оперативне лісовідновлення забезпечують належний рівень екологічної безпеки щодо впливу на водне середовище.

14. На лісосіках здебільшого в рік рубки, або ж у крайньому випадку не пізніше весни наступного року, надлісництво здійснює лісокультурні роботи, створюючи лісові насадження, які відповідають корінному типу лісу.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Брусак В. П., Сенчина Б. В., Кричевська Д. А. Цінні природні комплекси та об'єкти верхів'я Пруту в межах Чорногори: перспективи екотуристичного використання. Карпатський край, (2), 2012. – С. 76-85.
2. Савка Г. С. Ландшафтно-созологічні дослідження–актуальний напрям сучасного ландшафтознавства/Географічна наука і практика: виклики епохи: Матер. Міжнар. наук. конф., присвячені 130-річчю географії у Львівському університеті у 3-х томах. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2, 2013. – С. 127-129.
3. Стойко С. М., Ященк П. Т., Кагало О. О., Мілкіна Л. І., Тасенкевич Л. О., Загультський М. М. Раритетний фітогенофонд західних регіонів України (созологічна оцінка й наукові засади охорони). Львів: Вид-во Ліга-Прес, 2004. – С. 66-88.
4. Комплексне лісогосподарське районування України і Молдавії», під редакцією С. А. Генсірука, Київ, «Наукова думка», 1981
5. Конвенція про охорону біологічного різноманіття// Сб. Междунар. конвенцій в області охорони окруж. среды. – Львів: Екоправо, 1999. – С. 243-256.
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про концепцію збереження біологічного різноманіття України». 12 травня 1997 р. № 439.
7. Закон України «Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки». 21 вересня 2000 року № 1989-III // Урядовий кур'єр «Орієнтір». – №207. – 8 листоп., 2000 р.– С. 3-16.
8. Національна доповідь України про збереження біологічного різноманіття. Склад біоти України / Під ред. Я.І. Мовчана та Ю.Р. Шеляг-Сосонка // Жива Україна.– 1988. – № 6. – С. 10.
9. Каталог видів флори і фауни, занесених до Бернської Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування

в Європі. – Вип. 1. Флора.– К.: Фітосоціоцентр, 1999. – 52 с.

10. Червона книга України. Рослинний світ/ за ред. Я.П. Дідуха. – К.: Глобалконсалтинг, 2009.– 900 с.

11. Збереження біорізноманіття України (друга національна доповідь)/ Відп. ред. Я.І. Мовчан, Ю.Р. Шеляг-Сосонко. – К.: Хімджест, 2003. – 112 с.

12. Зелена книга України / Під загальною редакцією члена-кореспондента НАН України Я.П. Дідуха. – К.: Альтерпрес, 2009. – 448 с.

13. Стойко С.М. Географічна і біогеоценологічна специфіка охорони природи Карпат/ С.М. Стойко // Охорона природи Українських Карпат та прилеглих територій. – К.: Наукова думка, 1980. – С. 28-39.

14. Шеляг-Сосонко Ю.Р. Зелена книга України. Ліси/ Ю.Р. Шеляг-Сосонко, П.М. Устименко, С.Ю. Попович, Л.П. Вакаренко.– К.: Наукова думка, 2002. – 256 с.

15. Зеленая книга Украинской ССР: Редкие, исчезающие и типичные, нуждающиеся в охране растительные сообщества/ Под общ. ред. Ю. Р. Шеляга-Сосонко.– К.: Наук. думка, 1987.– 216 с.

16. Стойко С.М. Экологические основы охраны редких, уникальных и типичных фитоценозов/ С.М. Стойко // Ботанический журнал.– 1983.– Т. 68, № 11.– Ленинград: Наука, 1983.– С. 1574-1583.

17. Закон України „Про природно-заповідний фонд”. 16 червня 1992 року №2456-ХІІ // Відомості Верховної Ради України від 25.08.1992, 1992.– №34. – ст. 502.

18. Закон України «Про приєднання до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі» 29 жовтня 1996 р. №436/96-ВР, ратифікована – в травні 1999 р. // Відомості Верховної Ради України, 1996. – №50. – ст. 278.

19. Лісовий кодекс України/ Постанова Верховної Ради України від 21 січня 1994 року №3852-ХІІ.– Відомості Верховної Ради України.– № 17, 1994. – ст. 99.

20. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі. Наказ Міністерства Охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.ecoternopil.gov.ua/data/metodrec.doc>

21. Ященко П.Т. Репрезентативність природоохоронних об'єктів: критерії та рівні оцінки/ П.Т. Ященко// Наук. Вісник УкрДЛТУ: Проблеми та перспективи розвитку лісового господарства/ Зб. н.-т. праць.– Львів: УкрДЛТУ, 1998. – Вип. 9.2. – С. 226-229.

22. IUCN, 2006. Summary Statistics for Globally Threatened Species. Retrieved 5 May, 2006 [Electronic resource].– Available Online: [http:// www.iucnredlist.org](http://www.iucnredlist.org).

23. European red list..., 1991 [Electronic resource].– Available Online: <http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/>

24. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979 рік).– Київ, 1998.– 76 с.

25. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І.А. Акімова.– К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 600 с.

26. Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (англ. Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals, CMS) (Бонн, 23.06.1979) [Електронний ресурс].– Режим доступу до ресурсу: <http://ukraine.uapravo.net/data/base65/ukr65221.htm>

27. Фауна України: охоронні категорії. Довідник / О. Годлевська, І. Парнікоза, В. Різун та ін.– Видання друге, перероблене та доповнене.– Київ, 2010.– 80 с.

28. Forest Stewardship Council (FSC) [Electronic resource].– Available Online: http://www.fsc.org/fileadmin/webdata/public/document_center/international_FSC_policies/standards/

29. Judd N. High Conservation Value Forest toolkit/ N. Judd, R. Nussbaum, S. Jennings, T. Evans// Proforest.– 2003 [Electronic resource].– Available Online: <http://www.proforest.net/publication/results?tag=8455ca0687aa85008263b3163a1193df>
30. World Wide Fund for Nature (WWF) [Electronic resource].– Available Online: <http://www.panda.org/>
31. Особливо цінні для збереження ліси: визначення та господарювання. (Практичний посібник для України) [Електронний ресурс].– Режим доступу до ресурсу: <http://awsassets.panda.org/downloads/ocz1.pdf>
32. Юрцев Б.А. Элементарные естественные флоры и опорные единицы сравнительной флористики/ Б.А. Юрцев// Теоретические и методические проблемы сравнительной флористики.– Л.: Наука, 1987.– С. 47-66.
33. Юрцев Б.А. Основные понятия и термины флористики/ Б.А. Юрцев, Р.В. Камелин.– Пермь: Изд-во Перм. ун-та, 1991.– 80 с.
34. Дендрозозологічний каталог природно-заповідного фонду Лісостепу України/ Під ред. С.Ю. Поповича.– К.: Аграр Медіа Груп, 2011.– 800 с.
35. Чернявський М. В. Динаміка мішаних дубових деревостанів і класифікація їх типів розвитку / М.В. Чернявський// Лісівництво і агролісомеліорація.– Харків: УкрНДІЛГА, 2008.– Вип. 114.– С. 36-42.
36. Санітарні правила в лісах України. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. №555// Екологія і закон. Екологічне законодавство України.– К., 1997.– Кн. 1.– С. 553.
37. Рекомендації щодо комплексної оцінки стійкості рекреаційно-оздоровчих лісів, організації їх моніторингу та оптимізації рекреаційного лісокористування в них/ В.П. Ворон, М.А. Бондарук, І.М. Коваль, О.Г. Целіщев та ін.// Моніторинг та підвищення стійкості антропогенно порушених лісів. Збірник рекомендацій УкрНДІЛГА.– Харків: Нове слово, 2011.– С. 10-112.

38. Определитель высших растений Украины/ Д.Н. Доброчаева, М.И. Котов, Ю.Н. Прокудин и др.; под ред Ю.Н. Прокудина.– К.: Наук. думка, 1987.– 548 с.
39. Дідух Я.П. Екофлора України. Том 1/ Я.П. Дідух, П.Г. Плюта, В.В. Протопопова та ін.; під ред. Я.П. Дідуха.– Київ: Фітосоціоцентр, 2000.– 284 с.
40. Елин Е.Я. Атлас растений индикаторов лесов Украины/ Е.Я. Елин, Г.И. Мещеряков.– К.: Урожай, 1973.– 286 с.
41. Продромус растительности Украины/ Ю.Р. Шеляг-Сосонко, Я. П. Дідух, Д.В. Дубына и др.; отв. ред. К.А. Малиновский, АН УССР. Ин-т ботаники им. Н.Г. Холодного.– Киев: Наук. думка, 1991.– 272 с.
42. Шеляг-Сосонко Ю.Р. Стан класифікації рослинності України за методом Браун-Бланке/ Ю.Р. Шеляг-Сосонко, В.А. Соломаха, Б.М. Міркін та ін. // Укр. ботан. журн.– Т. 46.– №1.– 1989.– С. 5-11.
43. Дідух Я.П. Фітоіндикація екологічних факторів/ Я.П. Дідух, П.Г. Плюта.– Київ: Наук. думка, 1994.– 280 с.
44. Resolution No. 4 (1996) listing endangered natural habitats requiring specific conservation measures [Electronic resource].– Available Online: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1475213&Site=DG4-Nature&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864>
45. Закон України «Про ратифікацію конвенції про охорону біологічного різноманіття». 29 листопада 1994 року №257/94-ВР// Відомості Верховної Ради України, 1994.– №49.– ст. 433.
46. Закон України «Про тваринний світ». 13 грудня 2001 року №2894-III// Відомості Верховної Ради України, 2002.– №14.– ст. 97
47. Закон України «Про Червону книгу України». 07 лютого 2002 року №3055-III// Відомості Верховної Ради України, 2002.– №30.– С. 201.

48. Закон України «Про ратифікацію Європейської конвенції про охорону археологічної спадщини (переглянутої)». 10 грудня 2003 року №1369-IV// Відомості Верховної Ради України, 2004.– № 15.– ст. 224.

49. Про затвердження методики синфітосозологічної оцінки природних рослинних угруповань, які підлягають охороні та занесені до Зеленої книги України. Наказ Міністерства Охорони навколишнього природного середовища України від 27.05.2009 р. №257.

50. Протопопова В.В. Фітоінвазії в Україні як загроза біорізноманіттю: сучасний стан і завдання на майбутнє/ В.В. Протопопова, С.Л. Мосякін, М.В. Шевера.– К.: Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, 2002.– 32 с.

51. Шеляг-Сосонко Ю.Р. Фітоценотична класифікація формації *Querceta roboris* України/ Ю.Р. Шеляг-Сосонко// Укр. ботан. журн.– Т. XXVIII.– № 4.– 1971.– С. 456-460.

52. Шеляг-Сосонко Ю.Р. Ценотаксономічна різноманітність лісів України: методи оцінки та синфітосозологічна класифікація/ Ю.Р. Шеляг-Сосонко, П.М. Устименко, Л.П. Вакаренко, С.Ю. Попович// Укр. ботан. журн.– Т. 56.– № 1.– 1999.– С. 74-78.

53. Одум Ю. Основы экологии. Пер. с англ./ Ю. Одум.– М.: Мир, 1975.– 743 с

54. Дідух Я.П. Екологічні режими степових та лісових угруповань у підзоні північного степу / Я.П. Дідух, П.Г. Плюта // Укр. ботан. журн.– 1992.– Т. 49, № 4.– С. 13-18.

55. Дідух Я.П. Применение фитоиндикации для комплексной характеристики природных режимов различных элементов склонов/ Я.П. Дідух, П.Г. Плюта// Изв. АН СССР. Сер географич.– 1991.– № 2.– С. 106-113.

56. Дідух Я.П. Фітоіндикація екологічних режимів рослинних угруповань урочища «Холодний Яр» (Черкаська область)/ Я.П. Дідух, П.Г. Плюта, Чумак К.В.// Укр. ботан. журн.– 1992.– Т. 49, №1.– С. 17-22.

57. Залучення громадськості та науковців до проектування мережі Емеральд (Смарагдової мережі) в Україні / Полянська К. В., Борисенко К. А., Павлачик П. (Paweł Pawlaczyk), Василюк О. В., Марущак О. Ю., Ширяєва Д. В., Куземко А. А., Оскирко О. С. та ін. / під ред. д.б.н. А. Куземко. – Київ, 2017. – 304 с.

58. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. Третій проект версії 2015 року. Адаптований неофіційний переклад з англійської / укладачі: А.Куземко, С. Садогурська, К. Борисенко, О. Василюка – Київ, 2017. – 124 с.

59. Василюк О., Борисенко К., Куземко А., Марущак О., Тестов П., Гриник Є. Проектування і збереження територій мережі Емеральд (Смарагдової мережі). Методичні матеріали / Кол. авт., під ред. Куземко А. А., Борисенко К. А. – Київ: «LAT & K», 2019. – 78 с.

60. Смарагдова мережа в Україні / Болтачев О.Р., Дідух Я.П., Соломаха Т.Д. та ін. (під ред. Л.Д. Проценка). Президія НАН України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, Українське товариство охорони птахів та ін. – Київ: Хімджест, 2011. – 192 с. – ISBN 978-966-8537-78-3

61. Василюк О., Борисенко К., Куземко А., Марущак О., Тестов П., Гриник Є. Проектування і збереження територій мережі Емеральд (Смарагдової мережі). Методичні матеріали / Кол. авт., під ред. Куземко А. А., Борисенко К. А. – Київ: «LAT & K», 2019. – 78 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А. Про розгляд плану післяпроектного моніторингу

Паперова копія
електронного
документа

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ (МІНДОВКІЛЛЯ)

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@meprr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № 02-07-01/520 від 11.11.2021

Ек. м.п.
ДП «Оникіївське лісове господарство»
в роботі
24.12.21

ДП «Оникіївське лісове господарство»
вул. Лісгоспна 4, с. Оникіїве,
Маловисківський р-н,
Кіровоградська обл., 26244

Про розгляд плану
післяпроектного моніторингу

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, в межах компетенції розглянуло лист ДП «Оникіївське лісове господарство» щодо виконання умов післяпроектного моніторингу до початку провадження планованої діяльності, та за результатами опрацювання повідомляє про відсутність зауважень до запропонованого плану післяпроектного моніторингу згідно висновку з оцінки впливу на довкілля від 15.03.2021 року № 21/01-20207216286/1.

Заступник Міністра

Роман ШАХМАТЕНКО

Кох. 01-05/639
27.12.2021

Коваль Василина
(044) 206-31-40

UB
Міндовкілля
№25/5-21/26158-21 від 09.12.2021
КЛП: Шахматенко Р. С. 09.12.2021 17:11
58E2D9E7F900307B04000000208F2F00F81C8600
Сертифікат дійсний з 15.07.2020 00:00 до 15.07.2022 00:00

Ломов В. С.
08.06.21 *Ломов*

Паперова копія
електронного
документа

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00; (044) 206-31-15; факс: (044) 206-31-07,
E-mail: info@mepz.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

від _____ 20__ р. № _____

На № 02-20/203 від 07.05.2021

**ДП «Олександрівське лісове
господарство»**

вул. Магістральна, 4, смт. Олександрівка,
Кіровоградська обл., 27300

**Про розгляд плану
післяпроектного моніторингу**

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України в межах компетенції розглянуло лист ДП «Олександрівське лісове господарство» щодо виконання умов післяпроектного моніторингу та за результатами опрацювання повідомляє про відсутність зауважень до запропонованого плану післяпроектного моніторингу планованої діяльності згідно висновку з оцінки впливу на довкілля від 29.01.2021 № 21/01-20207216148/1.

Заступник Міністра

Роман ШАХМАТЕНКО

Коваль Василя
(044)-206-31-40

UB
Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
№ 25/5-21/11216-21 від 28.05.2021
КЕП: Шахматенко Р. С. 28.05.2021 15:38
5BE2D8E7F900307504000002D8F2F00F81CB600

*вх. 101-6/240
08.06.2021р.*

Додаток А.1. Про розгляд плану післяпроектного моніторингу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»:

Директор
ДП «Голованівське лісове господарство»
К.В. Гончаренко
28.09.2022 року

ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ПІСЛЯПРОЄКТНОГО МОНІТОРИНГУ

на виконання висновку з оцінки впливу на довкілля Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України № 21/01-2021858347/1 від 30.03.2022 р.
планової діяльності ДП «Голованівське лісове господарство» «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування»
реєстраційний номер справи - 2021858347

№ п/п	Дослідження	Періодичність	Період здійснення
1	Надати уповноваженому центральному органу та центральному апарату Держекоінспекції інформацію щодо дослідження в об'єкті Смарагдової мережі UA0000341	одноразово	до початку провадження планованої діяльності
2	Надати уповноваженому центральному органу та центральному апарату Держекоінспекції перелік кварталів та видів, де згідно умов висновку заборонено здійснювати плановану діяльність	одноразово	до початку провадження планованої діяльності
3	Повідомити уповноважений центральний орган та центральний апарат Держекоінспекції про початок реалізації планованої діяльності	одноразово	протягом семи календарних днів з моменту початку провадження планованої діяльності
4	Після завершення рубок на оцінених ділянках, здійснити дослідження стану ґрунтів та активізації ерозійних процесів, результати надати до Міндовкілля	щороку	протягом провадження планованої діяльності
5	Після завершення рубок здійснити дослідження стану водних об'єктів від провадження планованої діяльності, результати надати до Міндовкілля	щороку	протягом провадження планованої діяльності
6	Надавати уповноваженому центральному органу та центральному апарату Держекоінспекції інформацію щодо проведення лісовідновлення на лісосіках рубок головного користування	щороку	протягом провадження планованої діяльності
7	Здійснювати дослідження впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі (протягом року), інформацію надавати Міндовкілля з планом заходів щодо збереження видів та оселищ об'єктів Смарагдової мережі	щороку	протягом провадження планованої діяльності

8	Проводити дослідження на наявність природних оселищ (біотопів) Бернської Конвенції (додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції) та рідкісних і зникаючих видів флори та фауни (видів Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції), інформацію надавати Міндовкілью з квартално-видільним переліком	щороку	до початку провадження планованої діяльності
9	Здійснювати облік заготовленої деревини та лісопродукції, інформацію надавати при здійсненні заходів державного нагляду (контролю) в сфері охорони навколишнього природного середовища	щороку	протягом провадження планованої діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності
10	Проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів», інформувати Міндовкілью щодо проведеної роботи	щороку	протягом провадження планованої діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності

Головний лісничий

Роман МЕЛЬНИК

Додаток Б. Опис оселищ і видів, що включені до Смарагдової мережі на території Оникіївського надлісництва

Код місцепроживання	Назва	Площа, га	Види, включені у Резолюцію №6 БК			Оселища, включені у Резолюцію №4 БК		
			Код	Наукова назва	Наукова назва	Код	Назва	Назва
UA0000598	Velyka Vys'	14320.26	A404	<i>Aquila heliaca</i>	Орел-могильник	C1.222	Floating <i>Hydrocharis morsur-ranae</i> rafts	Угруповання Жабурника звичайного
			A089	<i>Aquila pomarina</i>	Підорлик малий	C1.32	Free-floating vegetation of eutrophic waterbodies	Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм
			1220	<i>Emys orbicularis</i>	Болотна черепаха	C1.33	Rooted submerged vegetation of eutrophic waterbodies	Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм
			A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>	Орел карлик	C2.34	Eutrophic vegetation of slow-flowing rivers	Рослинність водотоків з повільною течією і евтрофною водою
			4097	<i>Iris aphylla</i> ssp. <i>hungarica</i>	Півники угорські	C3.2	Water-fringing reedbeds and tall helophytes other than canes	Літоральні угруповання високих гелофітів
			1083	<i>Lucanus cervus</i>	Жук олень	E1.11	Euro- Siberian rock debris swards	Європейсько-сибірські угруповання на продуктах вивітрювання скель
						E1.2	Mediterranean xeric grassland	Середземноморські сухі трав'яні угруповання
						E3.4	Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland	Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки
						F3.247	Ponto-Sarmatic deciduous thickets	Понтично-сарматські листопадні чагарники
						G1.A1	<i>Quercus</i> – <i>Fraxinus</i> – <i>Carpinus betulus</i> woodland on eutrophic and mesotrophic soils	Ліси з домінуванням <i>Quercus</i> , <i>Fraxinus</i> , <i>Carpinus betulus</i> на евтрофних і мезотрофних ґрунтах
						G1.A4	Ravine and slope woodland	Ліси на крутих схилах
						X18	Wooded steppe	Комплекс лісу і степу

Код місцепроживання	Назва	Площа, га	Види, включені у Резолюцію №6 БК			Оселища, включені у Резолюцію №4 БК		
			Код	Наукова назва	Наукова назва	Код	Назва	Назва
UA0000304	Upper Inhul river valley	18734.18	1220	Emys orbicularis	Болотна черепаха	C1.222	Floating Hydrocharis morsus-ranae rafts	Угруповання Жабурника звичайного
			1298	Vipera ursinii	Гадюка степова	C1.32	Free-floating vegetation of eutrophic waterbodies	Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм
			1617	Angelica palustris (Ostericum palustre)	Дягель болотяний	C2.33	Rooted submerged vegetation of eutrophic waterbodies	Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм
			2073	Dianthus hypanicus	Гвоздика прибузька	C2.34	Eutrophic vegetation of slow-flowing rivers	Рослинність водотоків з повільною течією і евтрофною водою
			4091	Crambe tataria	Катран татарський	E1.11	Euro- Siberian rock debris swards	Європейсько-сибірські угруповання на продуктах вивітрювання скель
			A089	Aquila pomarina	Підорлик малий	E1.2	Mediterranean xeric grassland	Середземноморські сухі трав'яні угруповання
			A072	Pernis apivorus	Осоїд	E3.4	Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland	Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки
			A403	Buteo rufinus	Канюк степовий	F3.247	Ponto-Sarmatic deciduous thickets	Понтично-сарматські листопадні чагарники
						F9.1	Riverine scrub	Прирічкові чагарники
						G1.11	Riverine Salix woodland	Прирічкові вербові ліси
						G1.414	Steppe swamp Alnus glutinosa woods	Заболочені ліси Alnus glutinosa степового і панонського регіонів
						G1.A1	Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus woodland on eutrophic and mesotrophic soils	Ліси з домінуванням Quercus, Fraxinus, Carpinus betulus на евтрофних і мезотрофних ґрунтах

Код місцепроживання	Назва	Площа, га	Види, включені у Резолюцію №6 БК			Оселища, включені у Резолюцію №4 БК		
			Код	Наукова назва	Наукова назва	Код	Назва	Назва
UA0000318	Oleksandriyska part of Inhulets	10377.0	A031	<i>Ciconia ciconia</i>	Лелека білий	C1.222	Floating <i>Hydrocharis morsus-ranae</i> rafts	Угруповання Жабурника звичайного
			A080	<i>Circaetus gallicus</i>	Зміїд	C1.32	Free-floating vegetation of eutrophic waterbodies	Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм
			A084	<i>Circus pygargus</i>	Лунь лучний	C2.33	Rooted submerged vegetation of eutrophic waterbodies	Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм
			A029	<i>Ardea purpurea</i>	Чапля руда	C2.34	Eutrophic vegetation of slow-flowing rivers	Рослинність водотоків з повільною течією і евтрофною водою
			A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Орлан-білохвіст	E1.2	Mediterranean xeric grassland	Середземноморські сухі трав'яні угруповання
			A403	<i>Buteo rufinus</i>	Канюк степовий	E3.4	Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland	Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки
			A022	<i>Ixobrychus minutus</i>	Бугайчик	F3.247	Ponto-Sarmatic deciduous thickets	Понтично-сарматські листопадні чагарники
			A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Квак	F9.1	Riverine scrub	Прирічкові чагарники
			A081	<i>Circus aeruginosus</i>	Лунь очеретяний	G1.11	Riverine <i>Salix</i> woodland	Прирічкові вербові ліси
			1083	<i>Lucanus cervus</i>	Жук-олень	G1.414	Steppe swamp <i>Alnus glutinosa</i> woods	Заболочені ліси <i>Alnus glutinosa</i> степового і панонського регіонів
A404	<i>Aquila heliaca</i>	Орел-могильник	G1.A1	<i>Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus</i> woodland on eutrophic and mesotrophic soils	Ліси з домінуванням <i>Quercus, Fraxinus, Carpinus betulus</i> на евтрофних і мезотрофних ґрунтах			

Додаток В

Таблиця В.1 – Перелік видів рослин, що підлягають особливій охороні у межах Оникіївського надлісництва та на прилеглих територіях (станом на 01.09.2024)

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	Європейський червоний список	МСООП
Астрагал Геннінга (<i>Astragalus henningii</i> (Steven) Boriss)	+	–	–	+	+
Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	+	–	–	+	+
Билинець довгорогий (<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R.Br)	+	–	+	–	+
Бруслина карликова (<i>Euonymus nana</i>)	+	–	+	–	–
Гвоздика прибузька (<i>Dianthus hypanicus</i> Andrzej)	+	+	–	+	–
Гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i>)	+	–	+	–	–
Горицвіт весняний (<i>Adonis vernalis</i> L.)	+	–	+	–	–
Зозулинець чоловічий (<i>Orchis mascula</i> (L.) L.)	+	–	+	–	–
Зозулинець шоломоносний (<i>Orchis militaris</i> L.)	+	–	+	–	–
Зозулині сльози яйцеподібні (<i>Listera ovata</i> (L.) R.Br)	+	–	+	–	–
Зозулині черевички справжні (<i>Cypripedium calceolus</i> L.)	+	–	+	–	–
Зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний) (<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soo s.l.)	+	–	+	–	–
Зозульки плямисті (пальчатокорінник плямистий) (<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soo s.l.)	+	–	+	–	–
Зозульки травневі (пальчатокорінник травневий) (<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.))	+	–	+	–	–
Коручка болотна (<i>Eripactis palustris</i> L.) Crantz	+	–	+	–	–
Коручка темно-червона (<i>Eripactis atrorubens</i>)	+	–	+	–	–
Коручка чемерникоподібна (коручка широколиста) (<i>Eripactis helleborine</i> (L.) Crantz)	+	–	+	–	–
Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.)	+	–	–	–	–
Любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich)	+	–	–	–	–
Любка зеленоквітова (<i>Platanthera chlorantha</i> (Cust.))	+	–	+	–	–
Пирій ковилolistий (<i>Elytrigia stipifolia</i> (Czern. ex Nevski) Nevski)	+	–	–	+	+
Півники угорські (<i>Iris aphylla</i> ssp. <i>Hungarica</i> Waldst. & Kit.)	–	Додаток 1	+	–	–
Підсніжник білосніжний (<i>Galanthus nivalis</i> L.)	+	–	–	+	–
Плодоріжка болотна (зозулинець болотний) (<i>Anacamptis palustris</i> (Jacq.))	+	–	+	–	–

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	Європейський червоний список	МСООП
Плодоріжка рідковіткова (зозулинець рідковітковий) (<i>Anacamptis laxiflora</i>)	+	-	+	-	-
Повстянка дніпровська (цимбохазма дніпровська) (<i>Сymbochasma borysthenica</i>)	+	-	-	+	-
Сон лучний (С. чорніючий, С. богемський) (<i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill. s.l.(incl. <i>P. bohemica</i> (Skalický) Tzvelev.; <i>Pulsatilla nigricans</i> Stork)	+	-	+	-	-
Сон великий (<i>Pulsatilla grandis</i>)	+	+	-	+	-
Тюльпан бузький (<i>Tulipa huynica</i>)	+	+	-	-	-
Цибуля ведмежа (<i>Allium ursinum</i>)	+	-	+	-	-
Шафран січчатий (<i>Crocus reticulatus</i>)	+				
Усього	30	4	20	7	4

Таблиця В.2 – Перелік регіонально рідкісних рослин Кіровоградської області

№ з/п	Українська назва виду	Латинська назва виду
1	Аденофора лілієлиста	<i>Adenophora lilifolia</i> (L.) Ledeb. ex A.DC.
2	Азинеума сірвата	<i>Asyneuma canescens</i> (Waldst. & Kit.) Griseb. & Schenk
3	Аір звичайний	<i>Acorus calamus</i> L.
4	Аконіт шерстистовустний	<i>Aconitum lasiostomum</i> Rchb. ex Besser
5	Анемона лісова	<i>Anemone sylvestris</i> L.
6	Асплений північний	<i>Asplenium septentrionale</i> (L.) Hoffm.
7	Астрагал безстрілковий	<i>Astragalus exscapus</i> L.
8	Астрагал блідий	<i>Astragalus pallescens</i> Bieb.
9	Астрагал понтичний	<i>Astragalus ponticus</i> Pallas
10	Багатоніжка звичайна	<i>Polypodium vulgare</i> L.
11	Багатоніжка проміжна	<i>Polypodium interjectum</i> Shivas
12	Безщитник жіночий	<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth
13	Белевалія сарматська	<i>Bellevaia sarmatica</i> (Pallas ex Georgi) Woronow
14	Буквиця лікарська	<i>Betonica officinalis</i> L.
15	Валеріана російська	<i>Valeriana rossica</i> P.Smironov
16	Вечорниці плакучі	<i>Hesperis tristis</i> L.
17	Виноград лісовий	<i>Vitis sylvestris</i> C.C.Gmelin
18	Вишня магалебська	<i>Cerasus mahaleb</i> (L.) Miller
19	Вишня степова	<i>Cerasus fruticosa</i> (Pallas) Woronow
20	Воловик несправжньо-блідожовтий	<i>Anchusa pseudochroleuca</i> Des.-Shost.
21	Волошка дніпровська	<i>Centaurea borysthenica</i> Gruner
22	Волошка руська	<i>Centaurea ruthenica</i> Lam.
23	Гадюча цибулька занедбана ^[3]	<i>Muscari neglectum</i> Guss. ex Ten.
24	Гвоздика Андржійовського	<i>Dianthus andrzejowskianus</i> (Zapal .) Kulcz.
25	Гвоздика картузіанська	<i>Dianthus carthusianorum</i> L.
26	Гвоздика розчепірена	<i>Dianthus squarrosus</i> Bieb.
27	Гіацинтик блідий	<i>Hyacinthella leucophaea</i> Schur
28	Гоніолімон Бессера	<i>Goniolimon besserianum</i> (Schultes ex Reichenb.) Kusn.
29	Гоніолімон татарський	<i>Goniolimon tataricum</i> (L.) Boiss.
30	Горицвіт весняний	<i>Adonis vernalis</i> L.
31	Горицвіт волзький	<i>Adonis volgensis</i> Steven ex DC.
32	Громовик великощетинистий	<i>Onosma macrochaeta</i> Klokov & Dobroch.
33	Грушанка круглолиста	<i>Pyrola rotundifolia</i> L.
34	Егоніхон фіолетово-голубий	<i>Aegonychon purpureo-caeruleum</i> (L.) J.Holub
35	Ефедра двоколоскова	<i>Ephedra distachya</i> L.

№ з/п	Українська назва виду	Латинська назва виду
36	Живокіст Бессера	<i>Symphytum besseri</i> Zaverucha
37	Жовтозілля Швецова	<i>Senecio schvetzovii</i> Korsh.
38	Зірочки південнобузькі	<i>Gagea hypanica</i> Sobko
39	Золототисячник звичайний	<i>Centaurium erythraea</i> Rafn
40	Кадило сарматське	<i>Melittis sarmatica</i> Klokov
41	Кермек замшевий	<i>Limonium alutaceum</i> (Steven) Kuntze
42	Кермек Мейєра	<i>Limonium meyeri</i> (Boiss.) Kuntze
43	Кизил справжній	<i>Cornus mas</i> L.
44	Козлятник лікарський	<i>Galega officinalis</i> L.
45	Конвалія звичайна	<i>Convallaria majalis</i> L.
46	Ласкавець серпоподібний	<i>Bupleurum falcatum</i> L.
47	Леопольдія тонкоцвіта	<i>Leopoldia tenuiflora</i> L.
48	Леопольдія чубкувата	<i>Leopoldia comosa</i> (L.) Parl.
49	Лециця дністровська	<i>Gypsophila thyraica</i> A.Krasnova
50	Ломиніс прямий	<i>Clematis recta</i> L.
51	Ломиніс цілолистий	<i>Clematis integrifolia</i> L.
52	Льон Черняєва	<i>Linum czerniaevii</i> Klokov
53	Льон шорсткий	<i>Linum hirsutum</i> L.
54	Мигдаль степовий	<i>Amygdalus nana</i> L.
55	Молодило руське	<i>Sempervivum ruthenicum</i> Schnittspahn & C.B.Lehm.
56	Наперстянка великоцвіта	<i>Digitalis grandiflora</i> Miller
57	Оман високий	<i>Inula helenium</i> L.
58	Оман мечолистий	<i>Inula ensifolia</i> L.
59	Осока вузьколиста	<i>Carex stenophylla</i> Wahlenb.
60	Осока Гартмана	<i>Carex hartmanii</i> Cajander
61	Осока дворядна	<i>Carex disticha</i> Hudson
62	Осока житня	<i>Carex secalina</i> Willd. ex Wahlenb.
63	Осока остюкова	<i>Carex atherodes</i> Sprengel
64	Осока парвська	<i>Carex brevicollis</i> DC.
65	Осока ячмениста	<i>Carex hordeistichos</i> Vill.
66	Очиток Борисової	<i>Sedum borissovae</i> Balk.
67	Первоцвіт весняний	<i>Primula veris</i> L.
68	Півники злаколисті	<i>Iris graminea</i> L.
69	Півники карликові	<i>Iris pumila</i> L.
70	Півники солелюбні	<i>Iris halophila</i> Pallas
71	Півники угорські	<i>Iris hungarica</i> Waldst. & Kit.
72	Пухирник ламкий	<i>Cystopteris fragilis</i> (L.) Bernh.

№ з/п	Українська назва виду	Латинська назва виду
73	Пухівка багатоколоскова	<i>Eriophorum angustifolium</i> Honckeney
74	Ранник весняний	<i>Scrophularia vernalis</i> L.
75	Ряст Маршалла	<i>Corydalis marschalliana</i> (Pallas) Pers.
76	Рястка Гуссона	<i>Ornithogalum gussonei</i> Ten.
77	Рястка торочкувата	<i>Ornithogalum fimbriatum</i> Willd.
78	Рястка Фішера	<i>Ornithogalum fischerianum</i> Krasch.
79	Смовдь піскова	<i>Peucedanum arenarium</i> Waldst. & Kit.
80	Суниці мускусні	<i>Fragaria moschata</i> Duchesne
81	Фізалис звичайний	<i>Physalis alkekengi</i> L.
82	Хвощ великий	<i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.
83	Чебрець Черняєва	<i>Thymus</i> × <i>tschernjajevii</i> Klokov & Schost.
84	Шипшина найколючіша	<i>Rosa spinosissima</i> L.
85	Шоломниця висока	<i>Scutellaria altissima</i> L.
86	Шолудивник Кауфмана	<i>Pedicularis kaufmannii</i> Pinzger
87	Щитник гребенястий	<i>Dryopteris cristata</i> (L.) A.Gray
88	Щитник чоловічий	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott
89	Щитник шартрський ^[4]	<i>Dryopteris carthusiana</i> (Vill.) H.P.Fuchs
90	Юринея вапнякова	<i>Jurinea calcarea</i> Klokov

Таблиця В.3 – Тварини території планової діяльності Оникіївського надлісництва з Червоної книги України, Європейського червоного списку і Додатків Бернської конвенції

№ з/п	Назва виду (латинська, українська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	Європейський червоний список	МСОП
1	Полоз жовточеревий (<i>Hierophis caspius</i>)	+	Додаток 3	–	–	–
2	Мідянка звичайна (<i>Coronella austriaca</i>)	+	Додаток 2	–	–	–
3	Жук-олень, рогач звичайний (<i>Lucanus cervus</i> L., 1758)	+	Додаток 3	–	–	–
4	Жук-самітник (<i>Osmoderma eremita</i>)	+	Додаток 2	–	+	+
5	Бражник Прозерпіна (<i>Proserpinus Proserpina</i>)	+	Додаток 2	–	+	–
6	Бражник дубовий (<i>Marumba cuercus</i>)	+	–	–	–	–
7	Бражник мертва голова (<i>Acherontia atropos</i>)	+	–	–	–	–
8	Вусач великий дубовий (<i>Cerambyx cerdo</i>)	+	Додаток 2	–	+	–
9	Джміль глинистий (<i>Bombus argillaceus</i>)	+	–	+	+	–
10	Мнемозина (<i>Parnassius mnemosyne</i>)	+	–	+	+	–
11	Вечірниця велетенська (<i>Nyctalus lasiopte</i>)	+	Додаток 2	+	+	+
12	Журавель сірий (<i>Crus grus</i>)	+	Додаток 2	–	–	–
13	Боривітер степовий (<i>Falco naumanni</i>)	+	Додаток 2	+	–	+
14	Шуліка чорний (<i>Milvus migrans</i>)	+	+	+	–	–
15	Шуліка рудий (<i>Milvus milvus</i>)	+	Додаток 2	–	+	–
16	Огар (<i>Tadorna ferruginea</i>)	+	Додаток 2	–	–	–
17	Канюк степовий (<i>Buteo rufinus</i>)	+	Додаток 2	–	–	–
18	Орел-карлик (<i>Hieraaetus pennatus</i>)	+	Додаток 2	+	–	–
19	Скопа (<i>Pandion haliaetus</i>)	+	Додаток 2	+	–	–
20	Сорокопуд сірий (<i>Lunius excubitor</i>)	+	Додаток 2	–	–	–
21	Нічниця ставкова, лилик ставковий (<i>Myotis dasycneme</i>)	+	Додаток 2	+	+	+
22	Мантіспа штирійська (<i>Mantispa styriaca</i> (Poda, 1761))	+	–	–	+	–
23	Махаон (<i>Papilio machaon</i>)	+	–	–	–	–
24	Подалірій (<i>Iphiclides podalirius</i>)	+	–	–	–	–
25	Ксилокопа звичайна, Бджола-тесляр звичайна (<i>Xylocopa valga</i>)	+	–	–	–	–
26	Джміль моховий (<i>Bombus muscorum</i>)	+	–	–	–	–
27	Джміль лезус (<i>Bombus laesus</i>)	+	–	–	–	–
28	Борсук європейський або лісовий (<i>Meles meles</i> L.)	–	Додаток 3	–	–	–
29	Горностаї (<i>Mustela erminea</i>)	+	Додаток 3	–	–	+
30	Видра річкова (<i>Lutra lutra</i>)	+	Додаток 2	–	+	+
31	Кіт лісовий (<i>Felis sylvestris</i> Schreber)	+	Додаток 2	+	–	–
	Усього	30	21	9	10	6

Додаток Г. Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання та перебування видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України Оникіївського надлісництва

Назва виду Українською мовою	Назва виду Латинською мовою	Місцезнаходження			Перелік ділянок, які ввійшли в охоронну зону виду у разі її наявності (квартал)		
		лісництво	квартал	виділ			
Орел-карлик	<i>Hieraetus pennatus</i>	Бірківське	■	■	■		
Орел-степовий	<i>Aguila rapax</i>	Червоно-нерубаївське	■	■	■		
Скопа	<i>Pandion haliaetus</i>	Бірківське	■	■	■		
Канюк степовий	<i>Buteo rufinus</i>	Бірківське	■	■	■		
		Новомиргородське	■	■	■		
			■	■			
Шуліка рудий	<i>Milvus milvus</i>	Бірківське	■	■	■		
		Новомиргородське	■	■	■		
Голуб синяк	<i>Columba oenas</i>	Червоно-нерубаївське	■	■	—		
Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>	Новомиргородське	■	■	—		
			■	■			
			■	■			
		Торговицьке	■	■	—		
			■	■			
			■	■			
			■	■			
		Червоно-Нерубаївське	■	■	—		
		Горностай	<i>Mustela erminea</i>	Новомиргородське	■	■	—
				Торговицьке	■	■	
Сорокопуд сірий	<i>Lanius excubitor</i>	Новомиргородське	■	■	—		
			■	■			
			■	■			
			■	■			
Сорокопуд червоноголовий	<i>Lanius senator</i>		■	■			

Назва виду Українською мовою	Назва виду Латинською мовою	Місцезнаходження			Перелік ділянок, які ввійшли в охоронну зону виду у разі її наявності (квартал)
		лісництво	квартал	виділ	
Вусач великий дубовий	<i>Cerambyx cergo</i>	Новомиргородське	■	■	-
Бражник дубовий	<i>Marumba suericus</i>		■	■	
Бражник мертва голова	<i>Aeherontia atropos</i>		■	■	
Журавель сірий	<i>Crus grus</i>		■	■	
Боривігер степовий	<i>Falco naumanni</i>	Новомиргородське	■	■	■
Полоз жовточеревий	<i>Hierophis caspius</i>	Новомиргородське	■	■	-
Мідянка звичайна	<i>Coronella austriaca</i>	Новомиргородське	■	■	-
Борсук звичайний	<i>Meles meles</i>	Оникіївське	■	■	-
Махаон	<i>Papilio machaon</i>	Торговицьке	■	■	-
Мантиспа хижа	<i>Mantispa styriaca</i>	Торговицьке	■	■	-
Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>	Червоно- Нерубаївське	■	■	-
		Оникіївське	■	■	
		Новомиргородське	■	■	
Коручка темно- червона	<i>Eripactis atorubens</i>	Червоно- Нерубаївське	■	■	-
Сон лучний	<i>Pulsatilla pratensis</i>	Червоно- нерубаївське	■	■	
Ковила волосиста	<i>Stipa capillata</i>	Олександрівське	■	■	
		Торговицьке	■	■	
Астрагал шестистоквітков ий	<i>Astragalus dasyanthus</i>	Олександрівське	■	■	
Грифола листувата	<i>Grifola frondosa</i>	Червоно- Нерубаївське	■	■	
Шафран сітчатий	<i>Crocus reticulatus</i>		■	■	
Сон великий	<i>Pulsatilla grandis</i>		■	■	
Бруслина карликова	<i>Euonymus nana</i>		■	■	
Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivaris</i>		■	■	
Коручка широколиста	<i>Eripactis hellebrine</i>	Торговицьке	■	■	

Додаток Д. Фото досліджених ділянок

Шоломниця висока (*Scutellaria altissima* L.) у заповідному лісовому урочищі «Польський ліс» (Оникіївське л-во, кв. 93, вид. 7)

Конвалія звичана (*Convallaria majalis* L.) у дубовому насадженні (Торговицьке л-во, кв. 9, вид. 6)

Загальний вигляд зруба РГК 2025 р. стиглого ясеневого насадження штучного походження (Оникіївське л-во, кв. 110, вид. 3.1)

Вторинна компактна крона дуба у насадженні штучного походження (Ємилівське л-во, кв. 6, вид. 2)

Пристигле мішане дубове насадження штучно-вегетативного походження і трав'яний покрив у ньому (Голованівське л-во, кв. 40, вид.16)

Мертвий жук-олень (*Lucanus cervus*) після льоту на узбіччі дороги (Вільховатське л-во, кв. 4, вид. 14)

Куртина фізаліса звичайного (*Physalis alkekengi* L.) у лісових культурах дуба (Вільховатське л-во, кв. 4, вид. 1)

Живий надґрунтовий покрив з домінуванням зірочника ланцетолистого (*Stellaria holostea* L.) у насадженні дуба звичайного з домішкою ясеня звичайного і осики на лісонасінній ділянці (урочище «Чобіток», Оникіївське л-во, кв. 82, вид. 12)

Мішане насадження дуба вегетативного паросткового походження і трав'яний покрив у ньому (Оникіївське л-во, кв. 58, вид. 4)

Трав'яний покрив з домінуванням яглиці звичайної на зрубі стиглого дубового насадження у вологих умовах (Оникіївське л-во, кв. 64, вид. 13)

«Грязьові ванни» кабанів у руслі струмка в дубовому насадженні (Оникіївське л-во, кв. 58, вид. 4)

Трав'яний покрив у насадженні дуба звичайного вегетативного походження (Оникіївське л-во, кв. 58, вид. 3)

Серцевинна гнилизна стовбура дуба на зрубі стиглого насадження дуба звичайного вегетативного походження (Оникіївське л-во, кв. 64, вид. 13)

Загальний вигляд зруба перестійного мішаного липово-дубового насадження з будяком акантовидним (*Carduus acanthoides* L.) (Оникіївське л-во, кв. 58, вид. 19)

Рясне природне поновлення ясена звичайного густотою близько 15,0 тис. шт./га у ясеневому насадженні (Вільховатське л-во, кв. 59, вид. 8)

Трав'яний покрив з домінуванням фіалки шершавої (Оникіївське л-во, кв. 58, вид. 3)

Рясне природне поновлення дуба звичайного, ураженого борошнистою росою, та трав'яний покрив з пануванням кропиви дводомної на зрубі стиглого дубового насадження (Оникіївське л-во, кв. 64, вид. 13)

Мертва лежача деревина ясена звичайного (третя стадія розкладання) в дубово-ясеневому насадженні (Вільховатське л-во, кв. 59, вид. 8)

Сліди на дорозі сарни європейської (*Capreolus capreolus*) коло зрубу (Оникіївське л-во, кв. 110, вид. 3.1)

Загальний вигляд соняшникового поля, що межує з ділянками дубового лісу, після харчування стада кабанів (Оникіївське л-во)

Додаток Е.

Групування ґрунтів за відповідними показниками

Групування ґрунтів за ступенем кислотності та лужності (pH водне)

Група	Ступінь кислотності ґрунтів	$pH_{\text{водне}}$
1	Дуже сильно кислі	менше 5,1
2	Сильно кислі	5,1–5,5
3	Середньокислі	5,6–6,0
4	Слабокислі	6,1–6,5
5	Близькі до нейтральних	6,6–7,0
6	Нейтральні	7,1–8,0
7	Слаболужні	8,1–8,5
8	Середньолужні	8,6–9,0
9	Сильнолужні	9,1–9,5
10	Дуже сильно лужні	більше 9,5

Групування ґрунтів за вмістом гумусу (за методом Тюріна) – (зміст)

Група	Вміст гумусу	Показник, %
1	Дуже низький	менше 1,1
2	Низький	1,1–2,0
3	Середній	2,1–3,0
4	Підвищений	3,1–4,0
5	Високий	4,1–5,0
6	Дуже високий	більше 5,0

Групування ґрунтів за ступенем кислотності і лужності (pH сольовий)

Група	Ступінь кислотності ґрунтів	pH_{CaCl_2} (сольовий)
1	Дуже сильно кислі	менше 4,1
2	Сильно кислі	4,1–4,5
3	Середньокислі	4,6–5,0
4	Слабокислі	5,1–5,5
5	Близькі до нейтральних	5,6–6,0
6	Нейтральні	6,1–7,0
7	Слаболужні	7,1–7,5
8	Середньолужні	7,6–8,0
9	Сильнолужні	8,1–8,5
10	Дуже сильно лужні	більше 8,5

Групування ґрунтів за вмістом рухомого фосфору за методом Чирікова (P_2O_5)

Група	Вміст рухомого фосфору	За методом Чирікова, мг/100 гр. ґрунту
1	Дуже низький	менше 2,1
2	Низький	2,1–5,0
3	Середній	5,1–10,0
4	Підвищений	10,1–15,0
5	Високий	15,1–20,0
6	Дуже високий	більше 20,0